

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmiński, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 439

Wydanie P.

Poznań, środa dnia 25 września 1935

Rok 30

Poznań, 24 września.

P. Greiser jest zadowolony i dziękuje p. Beckowi

Jak Czytelnikom naszym już wiadomo z wydania porannego, na posiedzeniu Rady Ligi Narodów, przy omawianiu lokalnych spraw gdańskich, wysoki komisarz Ligi Narodów podniósł, że wysiłki jego na miejscu natrafiają na trudności (ze strony senatu gdańskiego), zato referent minister angielski Eden „pogratulował” przy tej okazji — nie wiadomo, komu: Gdańskowi, Polsce, czy Lidze Narodów? —, że stosunki „zewnątrzne” między wolnym miastem a Polską „tak dalece się poprawiły”, że się niemi Rada Ligi Narodów nie potrzebuje zajmować.

Prezydent senatu gdańskiego Greiser ze swej strony wyraził również zadowolenie „z pomyślnego układu stosunków z Polską” i zakończył swe przemówienie — według P. A. T. — „wyrazami podziękowania pod adresem ministra Becka za jego życzliwe stanowisko, które ilustruje przyjazne stosunki, panujące pomiędzy Gdańskiem a Polską”.

Jak to wyglądają te „przyjazne stosunki”? Za co prez. Greiser złożył „wraz podziękowania pod adresem min. Becka za jego życzliwe stanowisko”?

Nie potrzebujemy przypominać szczegółów konfliktu walutowo - celnego. Wiadomo dobrze, jak p. Greiser wygrał w związku z tą sprawą zasadę równorzędności państwowej Gdańska i Polski, co sprzeciwia się wyraźnym przepisom traktatu wersalskiego, który nie zna ani państwa, ani rządu gdańskiego. Wiadomo niemi, że rząd polski zapowiedział w konflikcie walutowo - celnym stanowisko nieprzejednane, a skończył pod wpływem min. Becka w sposób, będący nieprzejednania zaprzeczeniem.

Na tem jednak nie koniec:

Przed trzema miesiącami p. Greiser zapowiedział manifestacyjnie, że „nie dalej, jak za rok, czy dwa lata... Niemcy wezmą rozstrzygnięcie sprawy Gdańska w swoje ręce”, czemu wtórował inny hitlerowiec przewidywaniem „rychłego powrotu Gdańska do Niemiec”, a cała rzesza hitlerowców Volkstagu okrzykami: Zurück zum Reich!

Później, już w toku rokowań celno-walutowo - gospodarczych, p. Greiser rzucił na zebraniu hitlerowców we Wrzeszczu „mocarstwowemu” rządowi polskiemu w twarz prowokację, że Gdańsk, gdy chce, „umie pokazać zęby”.

W sierpniu p. Greiser w Volkstagu dokpiwał sobie z Polski i rządu polskiego, że „nie wykupi biletu kolejowego do Warszawy, lecz pojedzie w innym kierunku”, a odnośnym pismem polskim zagroził wydalaniem ich korespondentów, jeżeli będą „kwestjonowały samodzielność państwową (?) Gdańska”.

Pod koniec zaś sierpnia p. Greiser — wciąż w toku rokowań polsko - gdań-

Ku kompromisowemu zlikwidowaniu zatargu?

Tendencje pokojowe Wielkiej Brytanji — Znamienna rozmowa Mussoliniego z amb. Drummondem — Pogłoski na temat włoskich kontrproponycji

Warszawa. (Tel. wł.). Depesze, napływające z zagranicy o sytuacji międzynarodowej nie są przepełnione pesymizmem. Również korespondenci niemieccy z Rzymu, Genewy i Londynu dopuszczają możliwość kompromisu.

Dziś zbiera się gabinet angielski, który ropatrzy sprawę zakazu wywozu broni i amunicji do Włoch i Abisynji, oraz wysłucha sprawozdania ministrów wojny, lotnictwa i marynarki. Sądzą jednak, że wstrzyma się od wszystkiego, co mogłoby utrudniać Włochom kompromisowe załatwienie i co mogłoby w Rzymie być uważane za prowokację.

Rzym. (Tel. wł.). Mussolini odbył w poniedziałek wieczorem przeszło godzinną rozmowę z ambasadorem angielskim Drummondem, który wręczył mu list angielskiego ministra spraw zagranicznych dotyczący zatargu o Abisynję.

Rozmowa ta wywołała duże zaciekanie w tutejszych kołach politycznych, gdyż dotąd sir Eric Drummond konferował wyłącznie tylko z podsekretarzem stanu Suvichem.

Poprzednio naradzał się ambasador francuski de Chambrun i Suvichem.

Szczegóły obu rozmów narazie są trzymane w tajemnicy. W każdym razie podkreśla się pewne odprężenie w sytuacji politycznej i wzrost optymizmu.

Rzym. (PAT.) Włoskie koła polityczne zaprzeczają wszelkim pogłoskom na temat kontrproponycji, które przedłożył miał komitetowi pięciu min. Aloisi. Mimo to jednak cała prasa ogłasza w korespondencjach z Genewy i Londynu treść tych kontrproponycji.

Zdaniem „Tribuny” składać się one mają z 8 do 9 punktów, które dąłyby się streścić w następujących czterech zasadach: 1) całkowite rozbrojenie wojska abisyńskiego oraz oddanie go pod kontrolę Włoch; 2) Włochy winny mieć zagwarantowany udział w mianowaniu doradców negusa; 3) odstąpienie przez Etiopję na rzecz Italji terytoriów, leżących na zachód od Adis-Abeby, celem połączenia Somali z Erytreą; 4) dostęp do morza dla Etiopji przez terytorjum włoskie.

Paryż. (PAT.) Komitet pięciu przekazał konflikt włosko-abisyński Radzie Ligi Narodów. Decyzja ta uważana jest przez prasę paryską jako dowód całkowitego niepowodzenia akcji pojednawczej.

skich — na uroczystościach młodzieży hitlerowskiej w Gdańsku zapowiedział znowu „godzinę wolności, która wybijie dla wszystkich Niemców i uwolni pewnego dnia Gdańsk z więzów, nałożonych jej przez traktat wersalski”; wówczas to, „a będzie to w najbliższym czasie, gdańska młodzież hitlerowska będzie miała tę samą okazję do wykazania swego ducha bojowego, jaką miała młodzież niemiecka czasu wielkiej wojny”.

Wszystkie enuncjacje p. Greisera, prezydenta senatu gdańskiego, są jasne, bardzo jasne.

Na żadną z nich nie zareagowała ani słowem „mocarstwową” polityka pol-

Dzienniki przewidują, że Rada Ligi nie pójdzie w ustępstwach tak daleko, jak komitet pięciu, wobec czego dalszy rozwój wypadków przedstawia się poważnie. Pewne uspokojenie przynosi

jedynie odprężenie w stosunkach włosko-angielskich, które znalazło wyraz swój w następstwie wizyt ambasadora brytyjskiego u Suvicha i Mussoliniego.

Znów kataklizmy żywiołowe w Japonji

Londyn. (Tel. wł.). Z Tokio donoszą o wybuchu wulkanu Sakurajima na wyspie Kiu-Szin (najbardziej południowa z wielkich wysp Japonji — red).

Wybuch połączony był z silnym trzęsieniem ziemi i wichurą. Zbiory bardzo ucierpiały z powodu trujących gazów i dymu.

Władze zarządziły wszelkie środki ostrożności, bowiem zdaniem fachowców obecny wybuch jest znacznie silniejszy niż w roku 1914. Wówczas były ogromne szkody.

Wschodnią część wyspy równocześnie z wybuchem wulkanu, nawiedził straszliwy tajfun, który posuwa się na północny wschód w kierunku Tokio.

Ford kandydatem na prezydenta Ameryki?

Waszyngton. (PAT.) — Wobec zbliżającej się kampanji przygotowawczej do wyborów prezydenta Stanów Zjednoczonych w amerykańskich kołach politycznych zaczynają ujawniać się tendencje do zgrupowania żywiołów konserwatywnym, nieprzychylnie usposobionych do polityki Roosevelta.

Jest mowa o możliwości połączenia republikanów konserwatystów z demokratami. Grupa profesorów uniwersytetu w Pensylwanji, popierająca ten projekt, proponuje, by stronnictwo republikańskie przeciwstawiło prez. Rooseveltovi kandydaturę Henryka Forda, który dawniej był demokratą a do partji republikańskiej przeszedł po ostatnich wyborach. Henryk Ford jest zaciekłym przeciwnikiem polityki reformatorskiej Roosevelta. Na stanowisko wiceprezydenta proponuje się

wpływowego członka stronnictwa demokratycznego Lewisa Duglasy, który zwalcza program finansowy Roosevelta.

Republikański komitet narodowy jednak prawdopodobnie nie zgodzi się na kandydaturę Forda. Wysunięcie tego nazwiska przez republikanów jest bardzo charakterystyczne. Świadczy ono o zakłopotaniu, w jakim znalazło się stronnictwo, dysponujące niewielką ilością politycznych osobistości o popularności narodowej, które mogłyby być groźnymi przeciwnikami Roosevelta.

Pomysły profesorów z Pensylwanji dowodzą również, że prawe skrzydło stronnictwa republikańskiego zaniepokojone powodzeniem kandydatury sen. Borah, będzie ją bezwzględnie zwalczało.

Serja dyplomatycznych polowań

Warszawa. (Tel. wł.). Nadchodzą potwierdzenia pierwotnych zapowiedzi o przyjeździe amb. Ribbentropa do Polski.

Ma on istotnie przybyć w końcu września na polowanie, które urządzi Alfred Potocki, wybrany świeżo posłem na Sejm. Polowanie to odbędzie się na jelenie z udziałem Janusza Radziwiłła i rozmaitych przedstawicieli sfer dyplomatycznych.

W chwili obecnej — jak już donosiśmy — w lasach Prus Wschodnich od-

bywa się polowanie, urządzone przez Goeringa, w którym bierze udział Radziwiłł, Maurycy Potocki z Jabłonnej, Alfred Potocki z Łańcuta, Ribbentrop i inni. (w)

Należności za tranzyt

Warszawa. (Tel. wł.). W końcu września ma przybyć do Warszawy generalny dyrektor niemieckiej kolei państwowej dr. Dortmüller, który ma rewizytować wicemin. komunikacji Bobkowskiego. Pobyt jego posłuży do omówienia kwestji likwidacji należności polskich za niemiecki tranzyt kolejowy przez Pomorze i uregulowanie tej sprawy na przyszłość. (w)

Stanowczość Laval

Paryż. (PAT.) „Le Journal” donosi, iż premier Laval pomimo poważnego nacisku przedstawicieli lewicy, a nawet lewicowych ministrów postanowił utrzymać w mocy wydany przez min. spraw wewn. zakaz wjazdu do Francji delegatów sowieckich związków zawodowych, którzy wybrali się na kongres komunizującej unitarnej konferencji pracy.

Kongres ten rozpoczął się dziś równolegle do obrad kongresu generalnej konferencji pracy.

Niemieckie alarmy w sprawie Kłajpedy

Specjalne zebrania w całej Rzeszy — Wyolbrzymianie doniosłości tego zagadnienia
Pogróżki pod adresem Litwy

Berlin. (PAT.) W całych Niemczech odbywały się wielkie antylitewskie manifestacje, zorganizowane w ramach „Dnia Niemczyzny” przez Związek Niemców Zagranicznych.

W Berlinie przemawiał wiceprezes związku Steeg, który z naciskiem wskazał, że t. zw. „zagadnienie kłajpedzkie” wysunęło się dziś na czoło polityki niemieckiej. Kwestja ta posiada znaczenie europejskie, a nawet międzynarodowe, anormalny stan, stworzony przez Litwę, jest nie do utrzymania.

Na zgromadzeniu w Hamburgu przemawiał kierownik związku dr. Steinacher, oświadczając m. in., że jeżeli mocarstwa gwarancyjne uskarżają się, iż Niemcy wnoszą niepokój w życie świata, to ze strony Rzeszy odpowiedzieć można, iż nie jest winą Niemiec, jeżeli Kłajpeda, od wieków kraj niemiecki, oderwana została w r. 1919 od macierzy.

Na pograniczu wschodnio-pruskim w Tyłży wystąpił kierownik krajowego Związku Niemców Zagranicznych prof. Oberlaender, który oświadczył m. in., że Litwa okazała się niezdolna do rządzenia obszarem Kłajpedy. „Świat musi zrozumieć, że wobec krzywd doświadczanych od Litwinów, ludność kłajpedzka zachowuje się lojalnie aż do samozaparcia. Nie wtrącamy się do spraw obcych państw, ale mamy prawo i obowiązek jako Związek Niemców Zagranicznych zwrócić uwagę całego świata na krzywdy, wyrządzane ludności kłajpedzkiej.”

Warszawa. (Tel. wł.) Zwracają uwagę na niemilknącą kampanję niemiecką w sprawie Kłajpedy. Ciągłe artykuły w prasie podsycyco demonstracjami w Berlinie i w szeregu innych miastach, wysuwającymi sprawę kłajpedzką.

Po mianowaniu senatorów

Warszawa. (Tel. wł.) W uzupełnieniu depeszy z wykazem mianowanych senatorów zaznaczyć należy, że znajduje się wśród nich 2 Niemców: przedstawiciel „staroniemieckiej” „Deutsche Vereinigung” Hasbach, który już poprzednio był senatorem, oraz przywódca „Jungdeutsche Partei” Wiesner z Bielska. Poza tem jest 2 Żydów: rabin prof. Mojżesz Schorr oraz Jan-kiel Trockenheim, działacz żydowskiej „Agudy” i b. radny m. Warszawy — wreszcie 2 Ukraińców: b. senator Horbaczewski i b. senator Pawlikowski. (Jak wiadomo, niezależnie od tego 3 Ukraińców weszło do Senatu z wyboru w myśl paktu „sanacji” z przywódcami ukraińskimi, tak, że ogółem będzie w Senacie 5 Ukraińców.)

Wśród mianowanych senatorów jest parę osób, które kandydowały do Sejmu i przepadły, jak Algaier z Łodzi i przemysłowiec Karszo-Siedlewski.

Z innych b. sen. Ewert jest prezesem „sanacyjnej” „Partii Pracy”, zaś b. sen. Rostworowski był referentem nowej ustawy konstytucyjnej; Wołoszyński był posłem B. B. Zwraca uwagę fakt, że wbrew zapowiedziom prasy „sanacyjnej” nie został mianowany żaden przedstawiciel katolickiego episkopatu.

Wiadomości

Do Rzymu przybyli nuncjusze apostołscy w Paryżu i Berlinie, którzy zostali przyjęci na specjalnym posłuchaniu przez Ojca św.

Włoski minister wychowania narodowego mianował słynnego pisarza katolickiego Giovanniego Papiniego profesorem zwyczajnym języka i literatury włoskiej na uniwersytecie w Bolonii.

Prasa czeska zapewnia, że jeszcze w ciągu bieżącego miesiąca ogłoszona zostanie Bulla papieska o nowych granicach diecezji Czechosłowacji i ustanowieniu metropolii dla ziem słowackich. Jednocześnie ma ukazać się rozporządzenie rządowe w sprawie majątków kościelnych.

Henderson, przewodniczący konferencji rozbrojeniowej, podał się operacji kamieni żółciowych, na które cierpi od dłuższego czasu. Stan pacjenta jest zadowalający.

Frank Kellog ustąpił ze stanowiska sędziego Trybunału Międzynarodowego w Hadze.

pedzką na jedno z czołowych miejsc w polityce niemieckiej.

Niespodzianką dla Rzeszy było wystąpienie przywódców Legionu Brytyjskiego, którzy, jak donosi „Kurjer Warszawski”, przesłali kierownikom

organizacji b. kombatanów w Berlinie pismo, oświadczając, że organizacja angielskiej będzie trudno utrzymywać przyjazne stosunki z kombatanami niemieckimi, o ile nie ustana przesładowania mniejszości religijnych. (w)

Zawody szybowcowe w Ustjanowej

Lwów. (PAT.) Komunikat krajowych zawodów szybowcowych w Ustjanowej, organizowanych przez LOPP i Aeroklub R. P.

Najdłuższy co do czasu lot wykonał pilot inż. Olenski z Aerokl. Warsz. na szybowcu „Komar” w czasie 11 g. 4 min. Wielu pilotów osiągnęło wysokość do 2.000 mtr. ponad miejsce startu. Pilotka Aerokl. Poznańskiego p.

Krystyna Ganowicz ustaliła nowy rekord kobiecy polski, osiągając wysokość 1.800 mtr. Dotychczasowy rekord wynosił 975 mtr.

W ciągu dnia wykonano parę ładnych przelotów. Pil. Bolesław Baranowski przebył około 115 klm. Por. Brzezina dokonał przelotu po Sanok i z powrotem, razem około 60 klm. Pilot lwowski Żabski, przebył około 100 klm.

O skarby w dorzeczu Niebieskiego Nilu

London. (PAT.) Pertraktacje pomiędzy posłem abisyńskim w Londynie dr. Martinem a maklerem nowojorskim Czertokiem w sprawie sprzedaży prywatnej koncesji, trwają w dalszym ciągu. Szczegółów narazie brak.

Teren, na który ma być udzielona koncesja, wynosi około 13 tys. mil kw. i znajduje się w północno-zachodniej części Abisynji na zachodnim wybrzeżu Niebieskiego Nilu. Teren ten dr.

Martin otrzymał od cesarza Abisynji przed 10 laty.

Przeprowadzone badania przez niemieckich i szwajcarskich inżynierów wskazują na obecność złota częściowo w rzece Dadesa, jednym z głównych dopływów Niebieskiego Nilu. Dopływ ten znajduje się całkowicie na terenie koncesyjnym. Źródło naftowych nie stwierdzono, nie jest jednak wykluczone, że znajduje się tam platyna.

Wielkie manewry we Francji

Paryż. (PAT.) W obozie ćwiczeniowym w Mailly rozpoczynają się manewry wojskowe, które toczyć się będą przez kilka dni.

Manewry te, jedne z serii jesiennych ćwiczeń wojskowych, jakie przeprowadzane są w całej Francji, będą miały na celu wykazać różnicę w starciu między

dywizją wojsk zmotoryzowanych a niezmotoryzowaną.

W manewrach weźmie udział min. wojny Fabry, wiceprzewodniczący Najwyższej Rady Wojennej gen. Gamelin i jej wszyscy członkowie, przedstawiciele komisji wojskowych izby i senatu, oraz attachés państw obcych.

Helmy dla górników

Warszawa. (Tel. wł.) Główny inspektor pracy zajął się zwiększeniem stanu bezpieczeństwa w kopalniach i ochroną zdrowia górników. Kopalnie na Śląsku i Zagłębiu otrzymały nakaz zaopatrzenia górników, pracujących w szybach, w specjalne skórzane helmy, które mają chronić od szkodliwych wpływów pyłu węglowego na zdrowiu. (w)

Sprawa czesnego

Warszawa. (Tel. wł.) Rektorzy wyższych uczelni otrzymali instrukcję z ministerstwa oświaty w sprawie pobierania czesnego od studentów w nadchodzącym roku akademickim. Pierwsza rata płatna ma być najdalej do 15 listopada, druga do 1 kwietnia.

Nieuiszczenie raty pociąga za sobą skreślenie z listy słuchaczy i konieczność ponownego uiszczenia wpisowego.

Polacy w Ameryce

Warszawa. (Tel. wł.) Wedle depeszy z Baltimore, sejm Zw. Narodowego Polskiego wybrał cenzorem Franciszka Świętlika a prezesem zarządu Jana Romaszkiwicza, to znaczy oba te główne urzędy organizacji pozostały w rękach dotychczasowych, zatem widocznie nastąpił kompromis.

Ulgi kolejowe dla urzędników

Warszawa. (Tel. wł.) Organizacja urzędnicza podjęła starania, aby ulgi kolejowe dla urzędników państwowych zostały unormowane na poziomie 50 proc. obowiązującej taryfy osobowej. Obecnie ulgi te przyznane urzędnikom wynoszą 33 proc. taryfy normalnej.

Postulaty urzędnicze nie mają widoków powodzenia przy rewizji taryfy osobowej. Zarząd kolejowy stanął bowiem na stanowisku, że urzędnicy państwowi należą do kategorii osób o zapewnionych dochodach, które według wskaźników cen kształtują się stosunkowo lepiej, niż dla innych warstw społecznych. (w)

Do Palestyny

Warszawa. (Tel. wł.) W październiku, według planu ustalonego przez władze administracyjne ma wyjechać do Palestyny 3 tysiące osób. (w)

Tragiczna kłótnia

Warszawa. (Tel. wł.) W Truskawcu w czasie kłótni niejaki Tenerowicz został zabity przez żonę i syna, ucznia 6 klasy gimnazjalnej. (w)

Mięso dla Gdańska

Warszawa. (Tel. wł.) Została przedłużona umowa polskich eksporterów rolnych z Wolnem Miastem, dotycząca zaopatrywania Gdańska w mięso. Gdańszczanie zastrzegli sobie regulowanie cen co pewien czas w zależności od koniunktury na rynku mięsnym. (w)

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.27 — 5.28 zł, w Gdańsku na Warszawę 5.34 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 24. 9. 1935 r.
Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.
Z pożyczek państwowych notowano jedynie 5% pożycz. konwers. po 68.— w płaceni; poatem poszukiwano 3% pożycz. bud. po 40.— bez oddawców.
Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4% złotowe listy zast. 37.50, natomiast ofiarowano 4% listy zast. konwert. po 37.— przy małych obrotach.
Z akcji bankowych płacono za Bank Polski 92.50.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.
Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę
Papier procentowy
5% państw. pożycz. konwers. 68.— P.
4% złotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 Pozn. Ziem. Kred. 37.50 P.
4% listy zast. konwert. ostepm. P. Z. K. 37.— O.
Akcje bankowe i przemysłowe
Bank Polski 92.50 P.
Tendencja spokojna.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe
Komisji notowania cen.
Poznań, 24. 9. 1935 r.
Spędzono: wołów 24, buhajów 140, krów 200, świń 1845, cieląt 427, owiec 73, razem 2709 zwierząt.
Płacono za 100 kg. żywej wagi:
Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi.

BYDŁO:

Woły:
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzegowe 64— 72
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3 56— 60
Mięsiste tuczone starsze 50— 54
Miernie odżywione 42— 48

Buhaje:
Wytuczone pełnomięsiste 60— 62
Tuczone mięsiste 52— 56
Nietuczone dobrze odżywione starsze 44— 48
Miernie odżywione 40— 42

Krowy:
Wytuczone pełnomięsiste 60— 66
Tuczone mięsiste 52— 54
Nietuczone dobrze odżywione 34— 38
Miernie odżywione 20— 22

Jałowice:
Wytuczone pełnomięsiste 64— 72
Tuczone mięsiste 56— 60
Nietuczone dobrze odżywione 50— 54
Miernie odżywione 42— 48

Młodzież:
Dobrze odżywione 40— 48
Miernie odżywione 36— 40

Cielęta:
Najprzedniejsze cielęta wytuczone 76— 84
Tuczone cielęta 68— 74
Dobrze odżywione 60— 66
Miernie odżywione 50— 56

O WCE:
Wytuczone pełnomięsiste jałowice i młodsze skopy 64— 70
Tuczone starsze skopy i maciorci 56— 62
Dobrze odżywione 44— 50
Miernie odżywione 00— 00

SWINIE: (TUCZNIKI):
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi 96— 104
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi 88— 94
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi 82— 86
Mięsiste świnię ponad 80 kg. żywej wagi 68— 80
Maciory i późne kastraty 74— 90

Przebieg targu spokojny.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 24. 9. 1935 r.
Warunki: Handel hurtowy parytet! Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg:

Ceny orientacyjne:
Żyto (Usp. spokojne) 13,00— 13,25
Pszenna (Usp. spokojne) 17,50— 17,75
Jęczmień browarowy 15,25— 16,25
Uspokojenie spokojne.
Jęczmień 700—725 g/l. 14,25— 14,75
Jęczmień 670—680 g/l. 13,75— 14,00
Uspokojenie spokojne.
Owies (Usp. spokojne) 14,50— 15,00
Maka
Żytania I gat. 0,55% wł. w. 19,75— 20,75
Żytania I gat. 0,65% wł. w. 18,75— 19,75
Żytania II gat. 55—70% wł. w. 18,50— 19,50
Żytania pośl. p. n. 70% wł. w. 14,50— 15,50

Uspokojenie spokojne.
pszenna gat. IA 0-25% wł. w. 31,00— 33,50
pszenna gat. IB 0-45% wł. w. 30,50— 31,00
pszenna gat. IC 0-55% wł. w. 29,50— 30,00
pszenna gat. ID 0-60% wł. w. 28,50— 29,00
pszenna gat. IE 0-65% wł. w. 27,50— 28,00
pszen. gat. IIA 20-55% wł. w. 27,00— 27,50
pszen. gat. IIB 20-65% wł. w. 26,50— 27,00
pszen. gat. IID 45-65% wł. w. 24,25— 24,75
pszen. gat. IIF 55-65% wł. w. 22,75— 23,25
psz. gat. IIIA 65-70% wł. w. 21,75— 22,25
psz. gat. IIIB 70-75% wł. w. 19,75— 20,25

Uspokojenie spokojne.
Otręby żytnie stand. 9,25— 9,75
Otręby pszen. grube stand. 9,50— 10,00
Otręby pszenne średnie st. 9,00— 9,50
Otręby jęczmienne 9,50— 10,75
Rzepak zimowy 37,00— 38,00
Rzepak zimowy 34,00— 35,00
Siemie lniane 33,00— 35,00
Gorzczyca 35,00— 37,00
Groch Viktorja 26,00— 31,00
Groch Folgera 21,00— 23,00
Mak niebieski 43,00— 45,00
Konieczna biała 70,00— 90,00
Inkarnatka 39,00— 42,00

Ziemniaki fabr. za kilo % 18
Makuch lnian w taflach 17,75— 18,00
Makuch rzepakowy w tafl. 13,50— 13,75
Makuch słon. w tafl. 42/43% 18,75— 19,25
Srut Soja 19,00— 20,00
Sioma pszenna luzem 1,50— 1,70
„ pszenna prasowana 2,10— 2,30
„ żytnia luzem 1,75— 2,00
„ żytnia prasowana 2,25— 2,50
„ owsiana luzem 2,50— 2,75
„ owsiana prasowana 3,00— 3,25
„ jęczmienna luzem 1,00— 1,50
„ jęczmienna prasow. 1,90— 2,10
Siano zwykłe luzem 6,50— 7,00
„ zwykłe prasowane 7,00— 7,50
„ nadnoteckie luzem 7,50— 8,00
„ nadnoteckie pras. 8,00— 8,50

Ogólne uspokojenie spokojne.
Ogólny obrót: 2930 tonn. w tem żyta 975 tonn, pszenicy 322 tonn, jęczmienia 455 tonn, owsa 67 tonn.

Germanizacja czy sławizacja

Nadolny przeciw Masarykowi

Już kilka lat upłynęło od czasu kiedy znany dyplomata niemiecki p. Rudolf Nadolny, specjalista w sprawach słowiańskich, wydał znamienne książkę pod tytułem „Germanisierung oder Slavisierung?“. Jest to odpowiedź na książkę Masaryka zatytułowaną „Nowa Europa“.

Książka Nadolnego jest już w pewnym stopniu przestarzała. Po niej nastąpiła w Niemczech niemiecka rewolucja narodowa, z którą się autor książki zapewne nie liczył. Jeśli się książką Nadolnego jednak obecnie zajmujemy, to mam do tego wiele powodów. Nadolny jest dyplomata, a hitleryzm odbił się może najmniej właśnie w dyplomacji, tam tedy jego poglądy mogą się utrzymać dość długo.

Jest on pozatem wielkim specjalistą w polityce zagranicznej na jej słowiańskim odcinku. Porusza dalej w książce zagadnienie stałe, mało się zmieniające pod wpływem takiego lub innego reżimu, to jest zagadnienie stosunków niemiecko-słowiańskich. Na koniec jest on zgermanizowanym Słowianinem, nie zapierającym się słowiańskiej krwi w żyłach.

Masaryk w książce „Nowa Europa“ stara się przekonać zarówno czeską, jak też i pozaceską opinię publiczną, że Niemcy, podlegające doktrynie pangermańskiej, realizują od wieków program „Drang nach Osten“. Książka ta powstała w czasie wojny światowej jako akt propagandy wewnętrznej i zewnętrznej obecnego prezydenta republiki czechosłowackiej, a następnie po wojnie rozeszła się w kilku językach.

Nadolny postanowił dać odpowiedź Masarykowi, i w ten sposób powstała omawiana rozprawa, licząca 208 stron.

W rozdziale wstępnym daje niemiecki dyplomata dokładne streszczenie książki Masaryka. W rozdziale drugim porównuje Nadolny pangermanizm z panslawizmem. Przedewszystkiem stwierdza on, że właściwie pangermanizmu nie ma. To, co nazywa się zagranicą pangermanizmem, jest tylko prądem wszechniemieckim. Prąd ten ma na celu jedynie zjednoczenie wszystkich Niemców w jedno państwo narodowe. Nie ma on wcale na celu niemieckiego imperjalizmu, nie chce on podbić Europy, ani świata. Prąd ten nie ma nic wspólnego z wywołaniem wojny światowej. Wogóle zaś niemiecki nacjonalizm — twierdzi Nadolny — jest bardzo słaby.

Wręcz przeciwnie — powiada Nadolny — przedstawia się panslawizm. Jest on istotną i aktywną siłą polityczną. Przypatrując mu się z historycznego punktu widzenia można powiedzieć, że jest to zespół sił wszystkich narodów słowiańskich, skierowanych na opanowanie przez państwa słowiańskie wszystkie terytoria, zamieszkałych obecnie przez Słowian, albo wogóle przez nich kiedykolwiek zajętych.

Panslawizm — zdaniem Nadolnego — był jednym z największych winowajców ostatniej wielkiej wojny światowej. Ruchy panslawistyczne bądźto w formie panrusycyzmu, bądź też panslawizmu zachodniosłowiańskiego, kierowanego przedewszystkiem przez Czechów, stałe i systematycznie dążyły do wszelkich ruchów wojennych w celu rozbicia Niemiec, Austro-Węgier i Turcji.

Wojna światowa urzeczywistniła zachodnie cele panslawizmu. Czy to jednak — pyta Nadolny — panslawizm zadowolony? Czy też raczej będzie to tylko czas odpoczynku, czas zbierania nowych sił i przygotowywania się do uderzenia na zachód w kierunku Adriatyki, austriackiej Karyntji i Stylii

i niemieckich posiadłości na wschód od Sali i Łaby.

„Wszędzie tam — powiada Nadolny — jest jeszcze ziemia, która była ongiś przez Słowian zamieszkała i dzisiaj jeszcze wykazuje resztki słowiańskie. Celem słowiańskiej zaś walki przeciw zachodnim sąsiadom, przedewszystkiem przeciw Niemcom, jest odzyskanie wszystkich terytoriów, które niemiecki „Drang nach Osten“ wyrwał Słowiańszczyźnie. Wszakże u Masaryka czytamy: Niemcy w swoich początkach za czasów Karola Wielkiego byli niemieckie tylko do Łaby i Sali; pozostała wschodnia część, będąca pierwotnie słowiańska, została w ciągu stuleci gwałtownie zgermanizowana i skolonizowana.“

Trzeci rozdział poświęcił autor historii Germanów i Słowian. Właściwie chodziło mu w niej o udowodnienie, że w okresie, poprzedzającym naszą erę, Germanie mieszkali na zachód od Wisły, że ich praojczyzną były Łużyce. Słowianie natomiast wyszli z terytoriów, położonych na zachód od Wisły. Wobec tego — powiada Nadolny —

germanizacja i kolonizacja terytoriów na wschód od Łaby nie jest tak, jak twierdzi Słowianie, germanizacją, tylko regermanizacją. Terytorium omawiane nie jest słowiańskie lecz ziemią pierwotnie germańską, odzyskiwaną napowrót przez germańskich Niemców.

Nadolny twierdzi, że Słowianie są najbardziej ekspansywną rasą na ziemi. Ze swoich pierwotnych siedzib pomiędzy Karpatami, Dnieprem, górną Wołgą i Wajdajem rozeszli się aż do morza Łodowego, oceanu Spokojnego, do Pamiru i Araratu, do morza Czarnego i Egejskiego, na zachódzie wreszcie do Adriatyki, Czeskiego Łasu i Łaby.

Nie można tedy — konkluduje Nadolny — mówić tak, jak to czyni Masaryk i wogóle słowiańska propaganda, o niemieckim „Drang nach Osten“, ale o słowiańskim „Drang nach Westen“. Niemcy jedynie się bronią.

Oto jest wedle Nadolnego historyczna prawda stosunków niemiecko-słowiańskich.

DR. KAROL STOJANOWSKI.

UWAGI

Minister oświaty Rzeszy wydał zarządzenie, określające maksymalną cyfrę studentów w nadchodzącym semestrze zimowym dla uniwersytetów, politechnik i wyższych szkół handlowych w t. zw. wielkich miastach Rzeszy. Zarządzenie to, które po raz pierwszy stosowane było w ub. semestrze letnim, ma na celu decentralizację studiów uniwersyteckich i odciążenie uczelni w wielkich miastach na korzyść uniwersytetów prowincjonalnych. Pozostaje to w związku z ogólną tendencją wychowawczą w państwie narodowo-socjalistycznym, które przeciwnie jest nadmiernym skupieniem wielkomięjskim i pragnie rozbudzić zamieszkanie dla mniejszych osad i dla wsi.

Zarządzenie powyższe, które np. dla uniwersytetu berlińskiego ustala cyfrę maksymalną studentów na 6 900, spowoduje ograniczenie nowych imatrikulacji w bieżącym semestrze. Wprowadzona poza tem zostaje kolejność, według której przyjmować należy nowych kandydatów, a mianowicie: 1. starych członków partii hitlerowskiej. 2. wojskowych, o ile studują z polecenia władz wojskowych, wreszcie 3. studentów, którzy dotąd studjowali dwa lub więcej semestrów na uniwersytetach w Królewcu lub Wrocławiu, na wyższej szkole handlowej w Królewcu lub na politechnikach w Wrocławiu względnie Gdańsku.

Zwłaszcza ostatni punkt jest charakterystyczny. Świadczy on o tem, że władze szkolne kładą nacisk na poznanie przez młodzież niemiecką w czasie studiów „niemieckiego wschodu“. Uzupełnia się teraz w pewnej mierze już wcześniej wydane zarządzenie władz uniwersyteckich, aby każdy student niemiecki conajmniej część swoich studiów odbył na którejś z uczelni „wschodnich“.

groząc w razie rozpowiadania o tem karą 12 lat więzienia.

Dodać należy, że nietylko ludności miejscowej zakazuje się jakichkolwiek rozmów politycznych, lecz wszystkie wycieczki, które przyjeżdżają z Prus Wschodnich, są bardzo starannie odbierane i nie może się do nich dostać nikt, kto jest spokrewniony z Polakami. O tem wszystkim głucho jest w prasie polskiej, a zwiędzona pozornym milczeniem opinia nie wie o tem, że najcięższy los ludności polskiej poza granicami państwa jest na terenie Prus Wschodnich.

Ze Stronnictwa Narodowego

Kobylin. — Na zebraniu Str. Narodowego referaty wygłosił miejscowi członkowie. Obecnych było przeszło 100 członków. Zebranie zakończono odśpiewaniem „Boże coś Polskę“ i okrzykami na cześć Polski Narodowej, Romana Dmowskiego i gen. Józefa Hallera.

W związku z wyborami aresztowano tu narodowca Słomińskiego z Łągowic w chwili, gdy prowadził krowę na jarmark do Krotoszy. Słomińskiego przetrzymano w areszcie 26 godzin.

POGRZEB PRZYJACIELA POLSKI

Pogrzeb jugosłowiańskiego męża stanu śp. Marinkovica

Nowa fala prześladowań Polaków w Prusiech Wschodnich

Z Prus Wschodnich dochodzą wiadomości o nowej fali prześladowań Polaków na Warmji i Mazurach. Prześladowania te są skrętnie zatajane przez niemiecką służbę informacyjną i opinia polska nic o nich nie wie. Podajemy przykładowo kilka najbardziej charakterystycznych wypadków:

Zniemczony Polak, sołtys wsi Młodówka w pow. olsztyńskim, Kamiński, oświadczył, że nadszedł rozkaz, iż nie wolno mówić po polsku. Kto mówi po polsku lub posyła dzieci do polskiej szkoły, nie otrzyma pracy, ani zapomóg. Tenże Kamiński złożył fałszywą denuncjację na Pawła Prassa, któremu zarzucono, iż „usiłował oderwać Prusy Wschodnie od Niemiec“. Jednocześnie z Prassem aresztowano ucznia gimnazjum gdańskiego, Augusta Popławskiego.

Dziennikarz Antoni Lorentzkowski został aresztowany pod zarzutem szpiegostwa, dlatego tylko, że posiadał aparat fotograficzny. Pomimo, że aresztowania te nastąpiły półtora roku temu, dotąd nie wytoczono aresztowanym żadnego procesu. Natomiast pod pozorem, iż sprawa zatacza szersze kręgi, aresztowano kilku młodych Mazurów. Na Mazurach Pruskich chwycono

się wręcz prowokacji, rozsyłając wielu osobom listy, po których otrzymaniu zostali natychmiast aresztowani. M. in. aresztowano w ten sposób p. Linkiego. O aresztowaniach zakazano mówić,

Orkiestra gwardii przybocznej negusa Abisynji Haile Selassie podczas marszu przez ulice Addis Abeby. Na czele orkiestry kroczy tamburmajor o 2,15 m wzrostu.

W czwartek, o godz. 20 w sali „Królowej Jadwigi“ Al. Marcinkowskiego 1 odbędzie się

Wielkie Zgromadzenie Narodowe

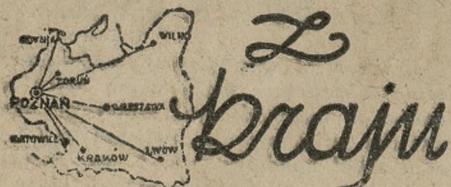
Przemówienia wygłoszą
Dr. Marjan Seyda
i **prof. dr. Bohdan Winiarski**

Wstęp wolny!

Wstęp wolny!

Ks. biskup Łosiński nadal bez pensji

Warszawa. (Tel. wł.) „Warszawski D. Narodowy“ donosi: Podaliśmy w swoim czasie wiadomość, że kasy skarbowe zaczęły wypłacać przepisane w konkordacie dotacje dla diecezji kieleckiej. W uzupełnieniu tej wiadomości donoszą nam, że tylko ks. biskup Łosiński nie otrzymuje tej dotacji dla siebie.

URZĘDNIKOM SKARBOWYM NIE WOLNO UCZESTNICZYĆ W LICYTACJACH

Minister skarbu rozesał okólnik, dotyczący udziału urzędników skarbowych w licytacjach, przeprowadzanych przez egzekucyjne organa skarbowe. Doszło do wiadomości ministra, że tą drogą urzędnicy nabywają różne przedmioty po cenach wyjątkowo niskich.

Fakty takie przenikają do wiadomości ludności i wywołują nieprzychylnie nastroje w stosunku do władz skarbowych. Ludność widzi w urzędniku skarbowym nie wykonawcę prawa, lecz człowieka, który pozbawia obywatela mienia, aby umożliwić sobie nabycie tego mienia za bezcen. Wobec tego minister zakazał urzędnikom skarbowym brać udział bezpośrednio jak i przez inne osoby w licytacjach egzekucyjnych. Zakaz ten dotyczy również nabywania z wolnej ręki przedmiotów, sprzedawanych w postępowaniu egzekucyjnym.

CMENTARZ DLA BEZWYZNANIOWYCH W STOLICY

Gminny cmentarz dla bezwyznaniowych w Warszawie, ma powstać zgodnie z ustawą, do roku 1937. Na ten cel przeznaczone są tereny przy ul. ks. Janusza na Woli. Na cmentarzu tym będą chowane osoby bezwyznaniowe, względnie takie, które nie mogą być pochowane na cmentarzach wyznaniowych z innych powodów.

SKAZANY ZA ZNIEWAŻENIE PORTRRETU MARSZ. PIŁSUDSKIEGO

Po zgłoszeniu marsz. Piłsudskiego wystawiono w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej duży rozmiarowy portret zmarłego. Przechodzący wtedy wieczorem w nieprzeznaczonym stanie niejaki Aleksander Kornienko uderzył w portret pięścią i za to został pociągnięty do odpowiedzialności. Onegdaj odbyła się rozprawa, sąd skazał go na pół roku więzienia.

S. P. PRALAT WALENTY STARZOMSKI

W dniu 20 września zmarł w domu księży - emerytów w Sandomierzu ks. Walenty Starzomski, prałat dziekan kapituły opatowskiej. Zmarły kapłan przez dłuższy czas pełnił obowiązki prefekta w gimnazjach radomskich, ucząc w latach od 1903 do 1915. Sp. ks. Starzomski jako prefekt stał zawsze na straży wychowania katolickiego i honoru narodowego, zyskując sobie uznanie i przywiązanie młodzieży. Od 1915 roku był proboszczem w Janowcu a następnie w Opocznie, gdzie też pełnił obowiązki dziekana. Do kapituły opatowskiej należał od 1912 roku, zajmując ostatnio godność dziekana tej instytucji. W roku 1933 przeszedł wskutek osłabionego zdrowia do domu emerytów w Sandomierzu. Przez szereg lat był też delegatem ks. biskupa do spraw gospodarczych seminarium duchownego. Zmarł w wieku 65 lat. (KAP)

JELEŃ POD KOŁAMI POCIĄGU

Polski Związek Łowiecki otrzymał doniesienie o niezwykłym wypadku, jaki zaszedł w ub. tygodniu na terenie nadleśnictwa grodzieskiego. Pociąg pośpieszny Warszawa-Wilno przejechał w pobliżu miasteczka Sokółki pod Białymstokiem jelenia, który wpadł pod pociąg oślepien reflektorami parowozu. Jest to wspaniały okaz jelenia 14-letniego. Będzie on wypchany i wystawiony na dworcu kolejowym w Wilnie.

NOWY KOŚCIÓŁ NA KRESACH

Dnia 15 bm. J. E. ks. areyb. Jędrzykowski, metropolita wileński, dokonał uroczystego poświęcenia kościoła, który wybudowali księża w Kurhanie koło Lidy. Pierwsze nabożeństwo w nowym kościele, uroczystą sumę odprawił ks. dr. Antoni Łatka, prokurator Salezjanów, a kazanie o św. Janie Bosko wygłosił ks. prowincjał Pływacz. Tymczasem sam areypasterz z kapłanami zasiadł do konfesyjonałów około kościoła, aby słuchać spowiedzi.

Po nabożeństwie ks. metropolita, błogosławił wiernym i życząc Salezjanom powodzenia i błogosławieństwa Bożego w pracy na nowej placówce, opuścił Kurhan śpiesząc do Lidy na dalszą wizytację. (KAP)

WYSOKA KARA NA PRZEMYTNIKÓW

Od dłuższego czasu w Stanisławowie grasowała szajka przemytników, którzy za pośrednictwem niejakiego Fr. Macha z Katowic przemycali masowo szczególnie zapalniczek z Niemiec. Zapalniczki te przewożili do Stanisławowa Abraham Uhrmann i Karol Adler, a ich agenci rozpowszechniali je potem po Małopolsce. Jako nieprawni przestępcy obaj wymienieni Żydzi zostali skazani na umieszczenie przez przeciąg 5 lat w zakładzie poprawczym w Koronowie.

ZWOLNIENIE ZA KAUCJĄ Z WIĘZIENIA

Za kaucją 10 tys. złotych zwolniono z więzienia, byłego dyrektora departamentu ministerstwa skarbu Michalskiego, znajdującą się pod śledztwem w związku z wykryciem afery b. posła Idzikowskiego. Śledztwo obecnie już zostało ukończono, a obwiniani odpowiadali z wolnej stopy.

Po wyborach w okr. leszczyńskim

Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“

Leszno, 23 września.

Ustalono przez okręgową komisję wyborczą wyniki wyborów do Sejmu

w okręgu leszczyńskim (nr. 96) przedstawiają się następująco:

Powiat	Uprawnionych do głosowania	głosowało	kartek nieważnych	kartek ważnych
Leszno	33.967	10.939	3.022	7.917
Kościan	41.708	11.419	3.193	8.226
Śrem	30.832	8.051	1.671	6.380
Rawicz	26.285	11.824	2.925	8.899
Gostyń	29.872	9.309	2.400	6.909
Wolsztyn	26.795	9.717	1.317	8.400
Razem	189.459	61.259	14.528	46.731

Jak widać z tego zestawienia, komisja okręgowa uznała za ważne sporą ilość kartek, uznanych poprzednio przez komisję obwodową za nieważne (np. w pow. leszczyńskim 467, kościańskim 251, śremskim 191). Mimo to odsetek ważnych kartek w całym okręgu — już na podstawie ostatecznych ustaleń komisji okręgowej — wynosi zaledwie 24,6% w stosunku do ogółu uprawnionych do głosowania — i to mimo masowego głosowania Niemców, licznych zwłaszcza w pow. leszczyńskim, rawickim i wolsztynskim.

W poprzednich wyborach do Sejmu, odbytych w r. 1930, „sanacyjna“ i lista niemiecka uzyskały razem 32,3% głosów ważnych w stosunku do ogółu uprawnionych (ściśle 57.884 głosów na 178.960 uprawnionych). Odsetek ten był więc dużo większy, niż obecnie. Ponieważ Niemcy głosowali teraz niemiennie, niż pięć lat temu, przeto ubytek głosów od r. 1930 dotyczy wyłącznie „sanacji“.

Szczególnie dotkliwą klęskę poniosła „sanacja“ w pow. leszczyńskim, gdzie w r. 1930 otrzymała 9.176 głosów, a obecnie nie więcej, niż 3000 (cyfra szacunkowa po odliczeniu Niemców); straciła więc zgórz dwie trzecie swego stanu posiadania. W pow. kościańskim (w dzisiejszych jego granicach) w roku 1930 „sanacja“ dostała 10.215 głosów, obecnie około 6.300; w pow. śremskim w r. 1930 6.554, obecnie około 4.800; w pow. wolsztynskim w r. 1930 3.276, obecnie ok. 2.280.

W całym okręgu, jeśli chodzi o obecne wybory, spośród ludności pol-

skiej nie głosowało więcej, niż 16% Polaków uprawnionych do głosowania.

Poszczególni kandydaci otrzymali w całym okręgu kresek: Wróblewski 21.184, Donimirski 20.006, Muslewski 17.571, Nowakowski 18.850. Wybrani zostali, jak wiadomo, Wróblewski i Donimirski.

Wszystkich kresek oddano w okręgu 77.311. Liczba tych kresek przy oddaniu na każdą kartkę dwóch kresek winna była wynosić 93.462, czyli że na 46.731 ważnie głosujących tylko 30.580 na 189.459 uprawnionych do głosowania miało „zaufanie“ do dwóch kandydatów, natomiast 16.151 głosowało tylko na jednego kandydata.

Każdy z kandydatów otrzymał wprawdzie ilość głosów ponad potrzebnych 10.000, lecz jakże miernie wygląda ta liczba, jeśli zważymy, że wystarczyło mieć „zaufanie“ u 5,27 proc. ludności okręgu, by móc ewentualnie zostać posłem! Dwóch pierwszych kandydatów, wybranych posłami, miało co prawda coś ponad 10 proc. ogólnej liczby 189.459 uprawnionych, ale jeśli się odliczy głosy gremialnie głosujących Niemców i Żydów, okaże się, że nawet ci kandydaci uzyskali nie więcej nad 6 do 7 proc. głosów polskich.

Najwięcej przykrości doznali ci kandydaci, którzy „złowroźnie“ zapowiadali, że jak uzyskają mandat, to natychmiast opuszczą nasze miasto i przeniosą się do Warszawy, — a teraz potraciwszy pieniądze z pożyczek na agitację i autoreklamę, zdaje się, że jednak pozostaną w tem „niewdzięcznym“ Lesznie.

Rozbudowa sieci telefonicznej w Poznaniu

Jak już donosiliśmy pokrótce, dyr. poczt i telegrafów w Poznaniu, w związku ze zwiększającą się ilością abonentów telefonicznych i z coraz bardziej postępującą rozbudową miasta, opracowała plan rozszerzenia i udoskonalenia sieci telefonicznej w Poznaniu jak i na całym terenie dyrekcji poznańskiej.

Pozostawione przez Niemców urządzenia nie mogą być utrzymane. Dziś technika i zasady budowy telefonów są inne, zmieniły się też wymagania publiczności, trzeba się więc do tego zastosować. Dawniej budowano linie napowietrzne, dziś zakłada się tylko podziemne, niezależnie od wpływów atmosferycznych. Z jednej strony rozszerza się sieć telefoniczną, uwzględniając w ten sposób postępującą szybko rozbudowę miasta, z drugiej zmienia się linie napowietrzne na kablowe.

Skablowano już wschodnią i południową część miasta, a więc np. Warszawskie Osiedle, Rataje, Szeląg i Starolekę, teraz przeprowadza się prace w zachodniej części, jak np. na Górczynie, w dzielnicy willowej przy ul. Ostroroga, w kierunku Ławicy, na Jeźcach i Solaczu. Przebudowuje się również sieć międzymiastową, celem jej usprawnienia. Prócz inwestycji, których koszt wyniesie około 700 tys. zł, przeprowadza się stale konserwację urządzeń.

Najbliższym zadaniem dyr. poczt i telegrafów w Poznaniu będzie usprawnienie komunikacji telefonicznej ze Swarzędzkiem i Puszczykowem, aby umożliwić tym miejscowościom całodziennie połączenie z Poznaniem.

Uwzględniając zwiększone tempo

pracy nowoczesnego i ruchliwego przedsiębiorstwa, wprowadza się aparaty telefoniczne szeregowo P. Z. T., pozwalające na prowadzenie rozmów z kilku bądź z kilkunastu osobami jednocześnie, przyczem wszystkie wezwane osoby słyszą się wzajem. Aparaty szeregowo umożliwiają też połączenie z innymi aparatami tego typu, bez przerwy w rozmowie z miastem. Inowacja ta została już zainstalowana w

Aparat dwunastozeregowy polskiej fabrykacji.

kilku firmach, w najbliższych dniach aparaty szeregowo założone będą u dalszych.

Wszystkie te prace, dokonywane na terenie dyr. poznańskiej, wskazują na stałe dążenie do ulepszeń telefonicznych, co niewątpliwie przyczyni się do zwiększenia ilości abonentów.

Taryfy abonamentowe nie mogą być narazie tak obniżone, jakby się tego chciało, gdyż inwestycje kosztują poważne sumy, w miarę jednak wzrostu ilości abonentów ulegną one wydatniejszej niższe. (sk)

Stopnie oficerskie w czerwonej armji

Moskwa, (PAT.) Centralny Komitet Wykonawczy i rada komisarzy ludowych Z. S. R. R. ogłosili dekret o stopniach wojskowych dowódców armji i o zatwierdzeniu statutu służbowego dowódców.

Szczególnie odpowiedzialne zadania w dziedzinie wyszkolenia i wychowa-

nia mas żołnierzy armji czerwonej, jakie spadają na ogół dowódców, oraz kierownicze role dowódców w walce wymagają ustanowienia stopni wojskowych, wyrażających dokładnie kwalifikacje wojskowe i specjalne każdego dowódcy, jego zasługi, władzę i autorytet w charakterze komendanta ar-

mji czerwonej. Zdecydowano ustanowić stopnie wojskowe w armji czerwonej. Dla dowódców wojsk lądowych i powietrznych powstają stopnie: porucznika, nadporucznika, kapitana, majora, pułkownika, dowódcy brygady, dowódcy dywizji, dowódcy korpusu armji, dowódcy armji drugiej klasy i dowódcy armji pierwszej klasy; dla dowódców marynarki są stopnie: porucznika, nadporucznika, kapitana-porucznika, kapitana trzeciej klasy, kapitana drugiej klasy, kapitana pierwszej klasy, generała marynarki drugiej kl., generała marynarki pierwszej klasy, generała floty drugiej klasy i generała floty pierwszej klasy. Wprowadzono również nowe stopnie dla dowódców innych rodzajów broni.

Ustanawia się też stopień marszałka Z. S. R. R., nadawany przez Centralny Komitet Wykonawczy personalnie wyższym dowódcom za wyjątkiem zasługi.

Ujęcie bandytów

Zywiec. (PAT.) Grasująca od dłuższego czasu na terenie powiatu żywieckiego szajka bandytów, złożona z 3 osobników, została ostatecznie zlikwidowana przez aresztowanie ostatniego z pozostałych jeszcze na wolności uczestników, Diergela, który przyłapany przez policję w swojej kryjówce, mimo ostrzeżliwania się z 2 rewolwerów, został ujęty.

Jednego z współników Diergela, Stolarskiego, już uprzednio aresztowano, a drugi, Kłusak, po jednym ze zbrojnych napadów został śmiertelnie postrzelony w czasie pościgu. Policja aresztowała również udzielającą schronienia bandytom Kłusakową, u której znaleziono cały magazyn rzeczy pochodzących z kradzieży oraz rozbojów.

Miljon dzieci bez szkoły

Wezorem w gabinecie urzędowym rektora Uniwersytetu Poznańskiego odbyła się konferencja prasowa w sprawie organizowanego w dniach od 2 do 8 października „Tygodnia Szkoły Powszechnej“.

Z relacji rektora U. P., który jest prezesem komitetu okręgowego Tow. Budowy Szkół Powszechnych, dowiedzieliśmy się, że w roku ubiegłym zdano dzięki ofiarności społeczeństwa zebrać w wojew. poznańskim i pomorskim około pół miliona złotych. Z tej sumy na budowę szkół wydano w formie bezprocentowej pożyczki 186 tys. złotych, a w formie zasiłków bezzwrotnych 112.500 zł.

W bieżącym roku na budowę szkół wydano sumę 265 tys. złotych, z czego na woj. poznański przypada 170 tys. złotych, na województwo pomorskie 95 tysięcy złotych.

Miasto Książ (pow. Śrem) na budowę 7-klasowej szkoły powszechnej otrzymało 50 tys. zł. Poznań na budowę szkoły przy ul. Borej (Górczyn) otrzymał 75 tys. zł. Nowawieś pod Antoninkiem otrzymała 15 tys. zł. Maciejów (pow. Krotoszyn) 15 tys. zł. Mieszków (pow. Jarocin) 10 tys. zł. Czerwonak pod Poznaniem na wykończenie 4-klasowej szkoły powszechnej otrzymał 2.500 zł zasiłku.

Statystyki głoszą, że milion dzieci w Polsce jest pozbawionych nauki z powodu braku odpowiednich budynków szkolnych. Najgorzej przedstawiają się stosunki w innych województwach. W wojew. poznańskim i pomorskim jest brak dostatecznej liczby izb szkolnych. Niektóre budynki szkolne — to lepianki, jak np. w Lubosinie (pow. Szamotuły), albo mieszczące się w prywatnych budynkach.

Tej klęsce chce zaradzić Towarzystwo Budowy Szkół Powszechnych, które w czasie organizowania tygodnia odwołuje się do ofiarności społeczeństwa. (wel)

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO STAROLEKA

Zebranie plenarne z referatem odbędzie się w środę 25 b. m. o godz. 20 w sali „Polonia“.

O liczny i punktualny przybytek prosi Zarząd

KOŁO GŁÓWNA

Zebranie z referatem odbędzie się w czwartek 26 b. m. o godz. 19,30 w sali P. Książka, ul. Główna 33.

Wszystkich członków o punktualny przybytek prosi.

Zarząd

FELJETON KULTURALNY

„Marchotłowe” szukanie

Napisał Tadeusz Bielecki

ierwszy rok swego istnienia zamknął „Marchotł” czwartym, okazałym zeszytem, przeladowanym, dodajmy odrazu, przemówieniami i odczytami.

Cztery zeszyty „Marchotła”, stowzące razem pokaźny tom, pozwalają ocenić dorobek twórczy żywo redagowanego przez prof. Stefana Kołaczowskiego kwartalnika.

Jakie nowe wartości wnoszą „Marchotł” i jaką pozycję zajął wśród naszych nielicznych miesięczników i kwartalników, poświęconych literaturze i kulturze? — oto pierwsze pytania, jakie się tu nasuwają.

O odrębności „Marchotła” nie świadczą pojawiające się w każdym zeszycie poezje: W. Baka, Tad. Makowieckiego, M. Piechala, czy fragmenty powieściowe Agnieszki Osieckiej i J. Ostrowskiego. Mogłyby się śmiało ukazać w każdym innym czasopiśmie literackim.

Znakomity portret literacki J. Lelewela pisał prof. Ign. Chrzanowski, wnikliwa analiza „Skupienia i marzenia” — prof. Wł. Tatarkiewicz, doskonałe studium o Tomaszu Eljocie, angielskim krytyku literackim i teoretyku tradycji — W. Borowego, zwięzła synteza osobowości Mickiewicza — Z. Szmydtowej, ciekawy przegląd prądów duchowych wśród młodzieży francuskiej — Kaz. Wyki, świadczą o starannym doborze współpracowników, ale nie decydują o odrębnym tonie, jaki korzystnie wyróżnia „Marchotł” z pośród innych czasopism literackich.

Nowy kwartalnik nie jest czysto literackim organem, chce szukać samodzielnie nowych wartości, szerzyć kulturę życia, „duchowego”, rozwijać osobowość ludzką (nie egoistyczny indywidualizm) i „chłopskim rozsądkiem” przypierać „salomonową mądrość” dzisiejszych wyrafinowanych do muru.

Posiadać własne oblicze ideowe, umieć wybierać w świecie wartości — oto ambitny cel, do jakiego zmierza redakcja „Marchotła”.

Stąd „Marchotł” nie jest modnym dziś magazynem, „wszelkiej sciencji pełnym”, ale chce hierarchizować wartości, walczyć o określone, żywe ideały, docierać do dna duszy nowoczesnego człowieka i świadomie kształtować polską kulturę.

To pójście włąb, wyzwolenie się z pod ucisku tak wszechmocnych do niedawna kryteriów: „zachodu”, „postępu”, „demokratyzmu”, „nowoczesności”, „naukowości” oraz szukanie własnej drogi wśród chaosu dzisiejszego — oto główne, swoiste rysy nowego kwartalnika, które go wyraźnie oddzielają od bezbarwnych innych tego rodzaju wydawnictw.

Szukanie wartości — ale jakich? Przyznajemy, że po pierwszej zapowiedzi budowania świata wartości, brakowało nam określenia kryteriów w imię których wartościowanie miało się odbywać. Same ogólniki nie mogły nam wystarczyć.

Spróbował rzecz konkretniej ująć w artykule „Niema ludzi” red. Kołaczowski, ale uczynił to mimochodem, polowicznie.

W ustępie o wyrazach wstydlivych wzywał odważnie w obronę słowa: narodowy i narodowość, nadał im sens głębszy oraz zgromił tych literatów i pisarzy, którzy negują postulat kultury narodowej, uważając go za rodzaj „endekickiego” wymysłu, zagrażającego myśli nowoczesnej.

Dał również do zrozumienia, że to Żydzi najchętniej zapominają o niewygodnym dla nich wyrazie: naród.

Zaraz jednak dodał, jakby dla równowagi z innej zgola beczki, „że słowo moralność przywrócił godność... dopiero Marszałek Piłsudski”...

Pytanie o jakie wartości chce walczyć „Marchotł” — pozostało dalej bez odpowiedzi.

Kropkę nad i postawił dopiero w artykule „Obrachunki” (zesz. 3) Artur Górski.

Zajrawszy w ślepią bolszewickiemu marksizmowi, zagnieżdżającemu się i u nas, stwierdził autor „Monsalwatu”, że uleczyć wyjąłową, zme-

chanizowaną, rozdartą duszę polską może tylko wielka, pełna treści i siły moralnej idea. Jaka?

Odrzuca Górski słusznie t. zw. ideologię państwową. „Państwowość — pisze — jest wykładnikiem siły, zorganizowanej formalnie i materialnie, ale jeszcze nie ideowo, a tem samem nie moralnie. Idea państwowości, wzięta odrębnie, nie karmi i nie grzeje, bo sama nie wyraża nic; ona jest organem czegoś, co dopiero stanowi jej treść i jako taka ma wtedy swoje w życiu uzasadnienie, gdy za nią stoją określone wartości, których broni. Kategorja dobra musi być zbudowana twierdzi z niezachwianą pewnością znakomity pisarz — poza państwowością i wyrażać się w każdej epoce w swoim drogowskazu idej; ta zaś wyraża się z kultury narodowej, bo kultury jakiejś państwowej albo pozanarodowej nie ma”.

A zatem tylko idea narodowa, ona jedna, potrafi dać głębszy sens polskiemu życiu państwowemu i wzmocnić więź społeczną w narodzie polskim, bez którego nikt drugi tego państwa nie utrzyma i nie wybroni”. Zagadnienie zostało postawione jasno, wiemy czego się trzymać.

Dostrzegł również Górski, co nie było rzeczą trudną, jeżeli się tylko chce patrzeć, że wrogim dla idei narodowej ruchem komunistyczno-socjalistycznym kieruje inteligencja pochodzenia semickiego: „Naród żydowski — pisze Górski — jest narodem wielkim i potężnym... Ale jest to naród bankrutów, naród, który odrzucał chrześcijaństwo, zdradził własny sens dziejowy i wyłączył się z procesu dziejów; i ta jego cecha, to fatum, leży u podstawy jego historii „psychicznej, której wyrazem było ghetto”.

I wreszcie stwierdzenie najważniejsze: „Inteligencja żydowska zamiast wchodzić w proces naszej psychiki, narzuca nam psychikę własną”.

Ta właśnie obca psychika sprawiła, że polska kultura nie może się normalnie rozwijać, że dążenie do polskości uważane jest za występki przeciw fałszywie rozumianej „nowoczesności”, że wreszcie nasze życie umysłowo - moralne jest polsko - żydowską mieszaniną bez własnego, narodowego wyrazu.

Zasługą Górskiego pozostanie, że obracając się w kołach ludzi, których o sprzyjanie obozowi narodowemu posądzać nie można, doszedł do tych właśnie wniosków.

Bez oczyszczenia pola z chwastów semickich nie wyda plonu ziarno kultury polskiej.

Fakt, że zrozumienie tej bezspornej prawdy obejmuje ludzi z różnych obozów, że zaczynamy się otrzasać z uroku obcych naleciałości, każe do-

brze wróżyć o przyszłości polskiego życia umysłowo - moralnego.

Gorzej powiódł się wypadek Górskiego w sferę polityki bieżącej. W artykule „Piłsudski i młodzi” (zesz. 4) rzucił nasz literat projekt pojednania tych, co dziś rządzą, „młodych z siwizną na skroni, którzy poszli za Piłsudskim w roku 1904”, z młodzieżą, która „przecież z uwagi na rzetelność swego stosunku do narodu budzi niewątpliwie zaufanie”.

Jest to projekt nierealny. Łączyć można z pożytkiem i trwale tylko wartości jednorodne. Tymczasem w młodym pokoleniu narodowym, jak to trafnie zauważył Górski, „odezwał się pozytywny żywioł świadomości narodowej”, a w pokoleniu z 1904 r. tkwią silnie marksistowskie nalogi. Jak tu łączyć tak diametralnie sprzeczne żywioły?

Tamci z 1904 r. przestali być młodymi, pourządzali się wygodnie, nie chcą mieć swego spokoju walką z Żydami, przeciwnie chętnie chwytają łatwą polsko-żydowską kulturę, — ci z r. 1920 „z całym entuzjazmem młodości”, nie oglądając się na nic, budują Polskę narodową, bo tylko taka Polska ostoi się wśród burz i nawałnic dziejowych i z całym żywiołowym swoim impetem zwalczają zatrważający nasz życie element żydowski.

Tamci z 1904 używają życia, — ci z 1920 niszczą zdrowie w więzieniach i obozach. „Fatalny rozdzwiel pomiędzy górą (obozu rządzącego) a młodzieżą” spowodowany został głębszymi przyczynami, wywodzi się z zasadniczych różnic ideowo - moralnych i dlatego byle jak załatać go nie można.

Projekt Górskiego, poczęty niewątpliwie w dobrej wierze, w atmosferze napięcia uczuciowego, nie liczącego się z rzeczywistością, pozostanie projektem literackim.

Obejmując jednym rzutem oka pierwszy rocznik „Marchotła”, stwierdzamy, że jest on cenną pozycją w ubogim naszym czasopiśmiennictwie przez to, że usiłuje samodzielnie wypracowywać nowe wartości, że dąży w głąb duszy polskiej, że szuka na własną odpowiedzialność nowych dróg.

Zyczymy „Marchotłowi”, aby nie tylko szukał, ale i znalazł, aby nie tylko „gardził chwilowością”, ale i nie okazywał jej w dopuszczaniu do swoich łamów tych, którychby skądinąd z życia polskiego rad się pozbył.

Warszawa.

Przy rozmaitych niedomaganiach, naturalna woda gorzka Franciszka Józefa działa przyjemnie i znacznie zmniejsza te dolegliwości, często już mała ilość działa pewnie.

Tg 1747

Niezwykły proces w Toruniu

Toruń, 23 września.

Przed tutejszym sądem okręgowym toczył się bardzo charakterystyczny proces. Redaktor odpowiedzialny narodowego „Słowa Pomorskiego” został oskarżony o to, że artykułem „Słowa Pom.” nr. 226 z dnia 3 października 1934 pod napisem „Kulturtraeger” obraził godność osobistą instruktora oświaty pozaszkolnej, dr. Czesława Skopowskiego z Kościerzyny, nazywając go „kulturtraegerem” i że w tymże artykule publicznie pomówił dr. Skopowskiego o właściwości, mogące narazić go na utratę zaufania potrzebnego do zajmowanego stanowiska instruktora oświaty pozaszkolnej, twierdząc, że na konferencji nauczycieli w Kościerzynie w dniu 8 września 1934 r. dr. Skopowski wygłosił szereg „bredni” jak to: „Bezpartyjną może być tylko krowa, człowieka bezpartyjnego nazwać można z rosyjską „swolocz”, dążeniem naszym jest tworzenie raju na ziemi. Może jeszcze kiedyś dojdzie do tego, że niektórzy burżuazyści będą wyrznięci”.

Rozprawę prowadził sędzia s. o. Lubkowski, obronę oskarżonego objął adw. dr. Paweł Ossowski z Torunia.

Po stwierdzeniu personaljów oskarżonego, oskarżony oświadczył, że jest odpowiedz. redaktorem „Słowa Pomorskiego”, lecz do winy się nie przyznaje,

gdyż wszystkie zwroty inkryminowanego artykułu polegają na prawdzie, i ofiarowuje dowód prawdy z całego szeregu świadków, którzy byli obecni na konferencji nauczycielskiej w Kościerzynie w dniu 8 września 1934 r.

Jako świadek stanął dr. Skopowski, który daje odpowiedzi na rozmaite pytania przewodniczącego, potwierdzając w ogólności treść swych zeznań, złożonych w toku dochodzenia.

Następują zapytania świadka ze strony przewodniczącego, prokuratora i obrońcy.

Przew.: Co było przedmiotem i celem tego referatu?

Św.: Mówiłem o zadaniach nauczyciela-polityka.

Przew.: Czy Pan użył wyrażenia: bezpartyjną może być tylko krowa?

Św.: Tak.

Następnie obrońca zadaje świadkowi kilka pytań:

Adw. dr. Ossowski: Ponieważ nie mogę sobie wyobrazić, iżby Pan, mówiąc: bezpartyjną może być tylko krowa, mógł mieć na myśli członków Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem, jakich tedy bezpartyjnych miał Pan na myśli, porównując ich z krowami?

Świadek milczy.

Adw. dr. Ossowski: Pan nie wie?

Czy Pan miał na myśli ludność zorga-

UŻYWAJCIE PULSA
pasty do zębów

Ochrona zębów przed psuciem a nie leczenie — oto właściwe zadanie pasty

FR. PULS S. A. WARSZAWA

Tg 1746

nizowaną w partje tak zw. opozycyjnej Świadek: Miałem na myśli nieświadomych politycznie.

Adw. dr. Ossowski: Jakich ludzi uważa Pan za uświadomionych politycznie? Czy tylko będących zwolennikami BBWR? Czy również innych?

Świadek znowu milczy.

Adw. dr. Ossowski: Jakże Pan, mając zadania oświatowe, znalazł powód i racje mówić właśnie, że w Kościerzynie krowy są brudne?

Świadek: Mówiłem również o stosunkach gospodarczych.

Na zapytanie przewodniczącego, czy strony mają jeszcze wnioski do postępowania dowodowego, adw. dr. Ossowski stawia następujący wniosek:

„Oskarżony ofiaruje dowód prawdy na następujące okoliczności, mianowicie, iż instruktor oświaty p. dr. Skopowski na konferencji nauczycieli w Kościerzynie we wrześniu 1934 r. oświadczył:

- bezpartyjną może być tylko krowa,
- człowieka bezpartyjnego można nazwać z rosyjską „swolocz”,
- dążeniem naszym jest tworzenie raju na ziemi,
- może jeszcze kiedyś dojdzie do tego, że niektórzy burżuazyści będą wyrznięci, jak i na okoliczność, że wyrażenia i zwroty tych użył w związku z następującymi oświadczeniami:

- Tutaj spotyka się ludzi, którzy nie wiedzą, że jest Polska,
- spotyka się tu około 80 proc. ślepców duchowych,
- szerzy się tutaj powrotny analfabetyzm, który w niektórych okolicach dochodzi do 30 proc.,
- tutejszy człowiek jest najpierw katolikiem, potem Kaszubą, a dopiero potem Polakiem, a potrzeba, aby najpierw być Polakiem, a potem może być Kaszubą i katolikiem,
- tutaj jest niski poziom kultury, ludność jest brudna,
- Kościerzyna, to nie Europa, to chyba Azja,
- Tow. Czyteln! Ludowych jest starym gratem, najnowsze książki T. C. L., to uprawa roli z r. 1735, „Genowefa” i „Sen srebrny Salomei”, dać tej organizacji order i niech spocznie na laurach, tj. niech będzie bezczynna,
- człowiek bezpartyjny jest albo niedorozwinięty, albo bez charakteru,
- takie frazesy, jak: pokora przebiega niebios a itp. są dobre dla niewolników, ale nie dla ludzi wolnych, w zastosowaniu do ludności kaszubskiej,
- tutaj panuje jeszcze zoologiczny rasizm,

i wnoszą przesłuchanie w drodze rekwizycji sądowej świadków, 16 nauczycieli i nauczycielek, uczestników konferencji.

Mimo sprzeciwu prokuratora sąd przychylił się do wniosku obrony i postanowił przesłuchać podanych świadków.

Rozprawę odroczone.

Bóg zapłaci
woła cała Polska

za każdą ofiarę złożoną na resztę kosztów budowy Pomnika Wdzięczności Narodu Polskiego za wskrzeszenie Ojczyzny w Poznaniu.

P. K. O. konto czekowe nr. 207 470.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Wrzesień

25

ŚRODA

Kalendarz rzym.-kat.
Środa: Aureli, Władysław z Giel.
Czwartek: Józefa b. Justyny

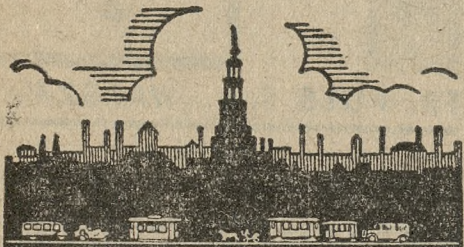
Kalendarz słowiański
Środa: Świętopelka
Czwartek: Ładysława b.
Słońca: wschód 5,41 zachód 17,46

Długość dnia 12 g. 05 min.

Księżyc: wschód 3,15 zachód 16,38
Faza: 2 dzień przed nowiem.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: wczoraj minus 0,17 mtr., dziś minus 0,20 mtr.

Przepowiednia pogody na środę: Pogodnie i po bardzo chłodnej nocy w dzień umiarkowanie ciepło.

KRONIKA POZNANIA

PODZIĘKOWANIA

— **Podziękowanie harcerzy.** Zarządzeniem z dnia 12 kwietnia 1935 r. starostwo grodzkie zezwoliło na zbórkę uliczną oraz zbieranie fantów poszczególnym kołom przyjaciół harcerstwa na terenie miasta Poznania. Ofiarowane przedmioty jak i pieniądze przez społeczeństwo poznańskie, zostały przeznaczone na akcję letnią młodzieży harcerskiej, za co składamy serdeczne „Bóg zapłać”. (—) Szajdicki Włodzimierz, obwód. kier. kół przyjaciół harc. okręgu wielkop. Z. H. P.

WYSTAWY

— **Powodzenie wystawy „Wszystko dla Pani”.** W drugim dniu, wystawa „Wszystko dla Pani” cieszyła się ładną frekwencją zwiedzających. Wczoraj wygłosiła odczyt na temat „Jak gotować?” p. Gabriela Żółtowska. Dziś o godz. 16 na wystawie odbędzie się pokaz pieczenia ciast w piekarniku i „czarodzieju”. Należy wyrazić przekonanie, że demonstracja dzisiaj wzbudzi zainteresowanie u szerszej publiczności. (kl)

WYCHOWANIE, KURSY

— **Płatne kursy przygotowawcze.** Inspektorat szkolny, chcąc przyjść z pomocą wszystkim tym, którzy z różnych przyczyn nie ukończyli siedmio-klasowej szkoły powszechnej i pragną uzyskać z ukończenia jej świadectwo, organizuje w roku szkolnym 1935-36 w zakresie oświaty pozaszkolnej płatne kursy przygotowawcze. Kursy rozpoczną się w drugiej połowie miesiąca października.

Celem uniknięcia pomyłki, Inspektorat zaznacza, że równocześnie organizuje bezpłatne dokształcające kursy wieczorowe dla młodocianych i dorosłych, które mają inny cel, niż kursy przygotowawcze do egzaminów z zakresu programu nauczania szkół powszechnych. Zgłoszenia przyjmuje i udziela informacji obwodowy instruktor oświaty pozaszkolnej w inspektoracie szkolnym miejskim (Mickiewicza nr. 27 m. 7) codziennie w godzinach urzędowych.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Wycieczka estońska.** Ubiegłej nocy o godz. 12 przyjechała do Poznania wycieczka z Tallina, jadąca do Rzymu. Wycieczka, pod przewodnictwem p. Borysa Schneeberga, liczy 37 osób. Przyjechała ona wielkim autobusem Estońskiego Towarzystwa Turystycznego i wyjechała dziś o godz. 13 w dalszą drogę. Jest to druga podobna wycieczka, gdyż przed kilku tygodniami jechała również wycieczka estońska przez Poznań do Rzymu. (wel)

— **Kółeczko z trzema kluczami** znaleziono na Wielkich Garbarach w pobliżu ul. Wielkiej. Odebrać można w administracji naszego pisma.

— **W sprawie chodnika na ul. Kochanowskiego.** Czytelnicy z ul. Kochanowskiego zwracają nam uwagę, że jest tam bardzo brzydki plac, nie splanowany, na który sypią śmieci. Idąc tam teraz podczas wichru, trzeba koniecznie mieć oczy zamknięte — a w dni deszczowe (których teraz nie zabraknie) muszą wszyscy chodzący jeździć, wobec czego łatwo o nieszczęśliwy wypadek. Jest tam co prawda z prawej strony (idąc od ul. Dąbrowskiego na prawo), bardzo wąski chodnik w sam raz na jedną osobę, gdy tymczasem rano bardzo wiele osób spieszy się równocześnie do tramwaju i do pracy. Lewą stroną iść, to chyba niemożliwe, bo na ziemi gliniastej — w czasie deszczu — ślizga się człowiek zapamiętając.

Wyrażamy nadzieję, że ul. Kochanowskiego, położona w śródmieściu, będzie uporządkowana i, że zbędne będzie dla nas publikowanie skarg jej mieszkańców.

Ofiary katastrofy autobusowej

W uzupełnieniu wiadomości o wczorajszej katastrofie autobusowej pod Łabiszynem nadsyłają nasi korespondenci następujące szczegóły:
Z powodu gruntownego remontu

rzyńska, Wiktorja Kossakówna, Leokadia Kwiatkowska, Marja Nozdrzykowska, Helena Łosińska, Jadwiga Puziakówna i Julja Przybylska.
Pierwszej pomocy ofiarom katastro-

Na zdjęciu widzimy rozbity autobus krótko po wypadku.

mostu nad kanałem noteckim, autobus, wiozący członkinie K. S. M. na zlot do Szubina, jechać musiał nie przez Rynarzewo, lecz przez Brzozę — Łabiszyn. Na trzecim kilometrze za Łabiszynem uderzył on o przydrożne drzewo i rozbijł się. Z pomiędzy jadących autobusem dziewcząt Jadwiga Słowińska z Bydgoszczy doznała ciężkich obrażeń ogólnych, a 7 doznało lżejszych obrażeń. Lżej ranne zostały Zofja Chma-

fy udzielił dr Raszewski z Szubina oraz siostry ze szpitala powiatowego. W Szubinie zaopiekowali się poza tem rannymi prezes okręgowy ks. kanonik Szulc oraz prezes okręgu nadnoteckiego K. S. M. Z., ks. Hanelt.

Katastrofa, która mogła się zakończyć bardziej tragicznie pociągnęła za sobą stosunkowo niegroźne skutki, tylko dzięki przytomności umysłu szofera Sychalskiego.

— **Nowa śniadalnica przy ul. 3 Maja.** Przy ulicy 3 Maja nr. 5 przy sklepie kolonialnym dawniej Becker, powstała ostatecznie śniadalnica - bufet „Quick”, prowadzona przez p. A. Goślińskiego, b. sekretarza Związku Restauratorów w Toruniu i znanego fachowca w branży restauracyjnej.

KRONIKA WYPADKÓW

— **Najeżdżanie przez samochód.** W Dopiewie w pow. poznańskim najeżdżał samochód 27-letniego mieszkańca Dopiewa p. Michała Trojanka. Przywołano pogotowie ratunkowe (66-66), które p. Trojanka opatrzyło i pozostawiło w leczeniu domowym. (kl)

— **Nagłe zaslągnięcie.** Na ul. Wołyńskiej zasląbiła 82-letnia Marja Niedzwiecka z Poznania (Wały Jana III nr. 12). Chorą zabralo pogotowie ratunkowe na stację, skąd odebrała ją rodzina. (kl)

— **Groźne kłębny dymu.** Na dachu posesji przy ulicy 3 Maja 7 ukazały się wczoraj po południu chmury dymu, które zasłoniły część ulicy. W obawie pożaru wezwano miejską straż pożarną, która usunęła niebezpieczeństwo i stwierdziła, że powodem zadymienia było zapalenie się sadzy w kominie. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— **Płaszcz męski w komisariacie.** W komisariacie I znajduje się płaszcz męski pochodzący z kradzieży. Właściciela nie zdołano ustalić. (kl)

— **Na gorącym uczynku.** Na gorącym uczynku kradzieży kieszonej ujęto 49-letniego Michała Worobieja bez stałego mieszkania. Usiłował on w urzędzie pocztowym Poznań I skraść portmonetkę p. Weronice Mańczak. Worobieja osadzono w areszcie. (kl)

KRONIKA SĄDOWA

— **Jeden rok więzienia za kradzież roweru.** Przed sądem grodzkim w Poznaniu stanął 28-letni Grządzielwski Marjan z Poznania, ostatnio przebywający w więzieniu w Bojanowie, oskarżony o kradzież roweru na szkodę Mikołajczaka Walentego, której dopuścił się w dniu 14 maja 1935 r. Sąd z uwagi na jego dotychczasową przeszłość skazał go na jeden rok więzienia. (m.)

— **Młodociani fałszerze monet.** W Wieleniu, pow. Czarnków, 4 młodych ludzi postanowili, jak później twierdzili, z powodu braku środków do życia, podjąć się fałszerstwa monet. Byli to: Bolesław Kowal, Michał Chyży, Mikołaj Chyży, oraz Stachowiak, w wieku od lat 20 do 24. Oskarżony Kowal w czerwcu 1934 r. skonstruował odlew 50-groszowy, namówił pozostałych oskarżonych do współpracy z sobą i zebrałszy potrzebne materiały, przystąpili do produkcji fałszywych monet. Zdołali podrobić pieniądze na sumę 15 złotych, które oskarżony Stachowiak usiłował puścić w obieg. Jednak został zatrzymany na gorącym uczynku i sprawa znalazła się przed sądem okręgowym

Wszechpolski kongres ogródków działkowych

Dzisiaj od rana obraduje w Poznaniu w wielkiej sali W. S. H. IV z rządu wszechpolski kongres delegatów związku towarzystw ogródków działkowych. Na intencję kongresu o godz. 8 odprawiona została w kościele farnym msza św.

W kongresie uczestniczą goście zagraniczni, którzy byli członkami kongresu międzynarodowego ogródków działkowych.

Obrady, które toczą się pod przewodnictwem p. dyr. Grunwalda z Warszawy, trwają.

Droga jak na Saharze

Mieszkańcy Kiekrza i okolicy zwracają nam uwagę, że zarząd drogowy pow. poznańskiego, bruksując w r. 1928 300-metrowy odcinek szosy głównego traktu Poznań — Szamotuły (od Kiekrza w stronę Poznania) zużył pod bruk ziemie z sąsiedniego wzgórza, przez które prowadzi droga. Przez zwieźnienie twardej ziemi ze wzgórza zniszczono tam znośną drogę i pozostawiono warstwę piasku i żwiru. Odcinek ten, długości około 300 metrów, jest nie do przebycia nawet próżnym wozem, zaprzęgniętym w parę koni. Wszyscy — również pojazdy mechaniczne — muszą okraść tę Saharę, położoną o niecałe 12 kilometrów od stolicy Wielkopolski. Zaznaczyć należy, że ludność okoliczna wybiera beczceremonialnie żwir z tego popsutego odcinka drogi, potrzebny jej do budowy domów.

Czas najwyższy, żeby zarząd drogowy pow. poznańskiego przystąpił do naprawy uszkodzonego i niemożliwego do użytku odcinka, tak ważnego traktu komunikacyjnego, łączącego Poznań z Szamotułami.

Dożynki dzieci „Warty” na Jeżycach

Dożynki, urządzone wczoraj po południu na ogródkach dziecięcych „Warty” na Jeżycach przy ul. Botanicznej, były dowodem pożyteczności idei ogródków dziecięcych, które z takim zamilowaniem wprowadziła niezapomniana przyjaciółka młodzieży polskiej Aniela Tułodziecka.

Na dożynki przybyli gromady odświętne przybranych dzieci, panie z „Warty” i goście. M. in. były panie: szambelanowa Cegielska, prof. Skubiszewska, Domagalska, prof. Paczkowska, Hedingerówna i Edwardowa Kreglewska. Z parafii jeżyckiej przybyli księża Kałuża i Luberski.

Rozpoczęły się zabawy i pisy bardzo obfitego i pięknego programu dożynek, świadczące chlubnie o pracy kierowniczkich ogródków p. Żurawskiej i wysiłkach opiekunki p. Walentyny Arendtowej. Bogato urozmaicony program dożynek rozpoczął punkt „Poszli żniwcy”, w którym dzieci miejskie przedstawiły doskonale podpartą pracę żniwiarzy. Uroczystym szczegółem dożynek było wręczenie planu z ogródków, uprawianych drobniemi rąkami gromady dzieci, przewodniczącej „Warty” p. staroście Bęgalowej. Całość dziecięcych dożynek „dzieci wariacyjnych” dopełniły śpiewy, tańce i pełne malowniczości śpiewy z bajek, w których dzieci wystąpiły w kostiumach.

Po przemówieniu p. starościny Bęgalowej, która w ciepłych i serdecznych słowach pochwaliła dzieci za to, że były grzeczne i starannie obrobiły 200 zagoników. Podziękowała im za miłą współpracę z opiekunkami. Na zakończenie, około dwusetna gromada dzieci odśpiewała „Boże coś Polskę”.

Strudzone popisami dzieci otrzymały potem suty podwieczorek. Obdarzone kajetami i artykułami spożywczymi dzieci, pożegnały na zimę swe ukochane ogródki, w których przebyły przez 5 letnich miesięcy, zachowując w swych serduszkach wdzięczność dla dobrych pań z „Warty”.

*

Dożynki dla dzieci śródeckich odbędą się w czwartek o godzinie 16 na ogródkach „Warty” przy ul. Warszawskiej. Zarząd uprasza panie o wzięcie licznego udziału w tej uroczystości.

Ważne posiedzenie rady miejskiej

Na czwartek, dnia 26 b. m. godz. 18,30 zwołane zostało posiedzenie rady miejskiej, z następującym porządkiem obrad:

1. Wniosek p. radnego Jarochowskiego i tow. Wyznaczenie terminu posiedzenia rady miejskiej dla wyboru prezydenta miasta.

2. Wybór członków Komisji finansowo-budżetowej.

3. Wybór jednego członka do rady opieki społecznej.

4. Wybór członków i zastępców do komisji klasyfikacyjnej dla podatku gruntowego.

Olbrzymia frekwencja w Cyrku Staniewskich

Dzięki zamieszczanym przez nas kuponom, które uprawniają Czytelnika po wykupieniu jednego biletu do otrzymania drugiego zupełnie BEZPŁATNIE, widownia cyrku jest codziennie przepelniona do ostatniego miejsca. Trzeba jednak stwierdzić, że obecny program jest najlepszym ze wszystkich dotychczasowych

a wspaniałe atrakcje są magnesem, który przyciąga nawet najwybredniejszych.

Kupon ulgowy „Kurjera Poznańskiego” do Cyrku Staniewskich
ważny na wtorek, dnia 24. 9. na przedstawienie o 8.30 wiecz. Okazie! nin. kupon otrzyma po wykupieniu jednego biletu w kasie cyrku drugi bilet analogiczny
BEZPŁATNIE

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

WIATR I PARA — CZŁOWIEK I MASZYNA

Mówiliśmy przed paru dniami o nowym tomie dzieł zbiorowych Josepha Conrada-Korzeniowskiego, które ukazują się staraniem Domu Książki Polskiej, w świetnych przekładach Anieli Zagórskiej. Przyniósł on „Zwierciadło Morza”. Przedstawiliśmy już na tem miejscu treść tego jakby filozoficzno-psychologicznego traktatu, będącego równocześnie poematem o niezwykłym uroku. Conrad, który swój żywot marynarza spędził na statkach żaglowych, postawił temu ginącemu niemal rodzajowi żeglugi pomnik wspólny, w literaturze świata równego nie mający. Zamieszczamy niżej krótki urywek ze „Zwierciadła Morza”, aby zachęcić czytelników do wzięcia w rękę tego małego arcydzieła.

Chyba żaden człowiek szczerzy wobec siebie nie powie, że widział aby ocean wyglądał młodo jak ziemia na wiosnę. Lecz niektórzy z nas, przyglądając się morzu ze zrozumieniem i miłością, widywali je starem, jak gdyby niepamiętne wieki wydzwignęły się na jego powierzchnię z dna, z nietkniętego mułu. Albowiem wichura jest tem, co postarza ocean.

Gdy po latach przywołuję wspomnienia przeżytych sztormów, właśnie to wrażenie odcina się jasno na tle niezliczonych wrażeń, których doznałem w ciągu wielu lat poufego obcowania z morzem.

Jeśli się chce poznać wiek naszego globu, trzeba się przyrzec oceanowi wśród burzy. Siwizna całej jego olbrzymiej przestrzeni, brzozy od wichru na obliczu fal, wielkie masy piany, które miotają się i kołyszają jak zwichrzone białe kędziory, wszystko to sprawia iż wzbudzony ocean wygląda sędziwie, mrocznie i wcale nie błyszczy, jakby był stworzony zanim jeszcze stało się światło.

Gdy się spogląda w przeszłość po latach miłości i cierpienia, instynkt pierwotnego człowieka, który dąży do uosobienia sił Przyrody aby je kochać i lękać się ich — instynkt ten budzi się znowu w piersiach ludzi cywilizowanych, co już w dzieciństwie przekroczyli prymitywny stopień rozwoju. Człowiek doznaje wrażenia, że burze były jego wrogami, i mimo to ogarnia je tym serdecznym żalem, z którym się ignie do przeszłości.

Każda burza ma swoją indywidualność, i właściwie może to nawet nie jest dziwne; ponieważ w gruncie rzeczy burze są przeciwnikami, których podstępny trzeba udaremnić, których przemocy trzeba się przeciwstawić, a z którymi trzeba jednak obcować poufale we dnie i w nocy.

Mówię to jako człowiek od masztów i żagli; morze nie jest dla mnie żywiołem, po którym się pływa, lecz zażyłym towarzyszem. Długość rejsów, wzrastające poczucie samotności, ścisła zależność od potęg, które, dzisiaj życzliwe, stają się jutro groźne, nie zmieniając swej natury, prosto okazując swą siłę — wszystko składa się na owo poczucie koleżeństwa, jakiego współcześni marynarze doznać nie mogą, pomimo ich całej dzielności. A poza tem współczesny okręt, który jest parowcem, dokonując rejsów na innych zasadach: nie stosuje się do pogody i nie idzie morzu na rękę. Dostaje miazdzące ciosy, lecz posuwa się naprzód; jest to uparta walka, nie zaś bitwa według zasad strategii. Maszyny, stal, ogień, woda, para wkroczyły między człowieka a morze. Współczesna flota nietylko posługuje się morzem, co wyzyskuje utarte szlaki. Współczesny statek nie jest igraszką fal. Można powiedzieć, że każda z jego podróży jest triumfalnym parciem naprzód; ale zachodzi pytanie, czy to nie większy i bardziej ludzki triumf być igraszką fal, a jednak utrzymać się przy życiu i dopiąć celu.

Każdy człowiek jest dzieckiem swojej epoki. Czy za trzysta lat marynarze będą zdolni do współczucia, niepodobna tego przewidzieć. Niepoprawna ludzkość hartuje swe serce w miarę jak się doskonali. Jakich przyszły marynarz dozna uczuć, patrząc na ilustracje do dzisiejszych albo wczorajszych morskich powieści? Niepodobna tego odgadnąć. Lecz żeglarz z ostatniego pokolenia, mający słabość do karawel dawnych czasów, bo żaglowiec jest ich potomkiem, nie może spojrzeć na niezgrabne ich sylwetki, pływające po nawiwnych morzach starodawnych drzeworytów, bez uczucia zdumienia, dobrodusznego sztyderstwa, zazdrości i podziwu. Albowiem na tych statkach — których niezwrótność, widoczna nawet na papierze, zapiera dech, budząc wesołość i zgrozę — pływali ludzie będący w prostej linii naszymi przodkami po fachu.

Nie; sądząc, że za trzysta lat marynarze nie będą ani przejęci, ani też skłonni do sztyderstwa, czułości lub podziwu. Popatrzą na wizerunki naszych prawie

już wymarłych żaglowców okiem chłodnym, badawczym i obojętnym. Wczorajsze okręty nie będą dla ich statków przodkami w prostej linii lecz prosto poprzednikami, którzy spełnili już swoje zadanie i których rasa wygasła. Marynarz przyszłości, jakimkolwiek statkiem będzie sprawnie władał, poczuje się nie naszym potomkiem lecz naszym następcą.

BĘDZIE KOLEJKA NIEPOTRZEBNA — POTRZEBNEJ NIE BĘDZIE

Zakopane, 21 września.

Cichutko, za plecami opinii polskiego świata kulturalnego, buduje się kolejka na Kasprowy, która spowodowała już podanie się do dymisji całej Państwowej Rady Ochrony Przyrody z profesorem Uniwersytetu Jagiellońskiego dr. Władysławem Szaferem na czele.

Projekt kolejki, któremu orędowną wiceminister komunikacji inż. Bobkowski, zięć Prezydenta Rzeczypospolitej, został powitany w swoim czasie głośnie protestami instytucji kulturalnych i ludzi nauki. Teraz — kłama zapadła. Firma angielska, która dostarcza materiału technicznego temu antykulturalnemu przedsięwzięciu, zgarnie pokazny zarobek. Firmą tą jest British Rope way Engineering Co. Ltd., zaś jej reprezentantem w Polsce jest inż. Korszak. Gorzko, lecz szczerze skomentowała tę imprezę „Myśl Narodowa”, streszczając jej istotę w takich słowach: „Będziemy teraz napędzać ludzi do Zakopanego, aby Anglicy pocieszyli się po Abisynji. Kolejka ta przez nasze góry Anglicy będą wywozić pieniądze z Polski”.

Ale trzeba być sprawiedliwym. Część pieniędzy w Polsce zostanie, mianowicie zostanie w kieszeni tych, którzy przy realizowaniu projektu będą blisko. Bo co będzie po jego zrealizowaniu, to osobna melodia. Według obliczeń zagranicznych fachowców, kolejka ta jest skazana na deficyt. Idzie więc o to, kto będzie go pokrywał? Słychać, że w finansowaniu ruchu ma uczestniczyć m. in. Bank Gospodarstwa Krajowego, Polskie Koleje Państwowe, i bodajże Poczta, Kasa Oszczędności. Jeżeli tak, to o deficyt nie ma obawy. Fundusze na jego pokrycie są zapewnione...

Osobno uderza w tę całą imprezę fakt, że Zakopane istotnie potrzebowałoby kolejki, ale zupełnie innej. Wykazał to świeżo Stanisław Małkowski, profesor Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, stwierdzając m. in. fakty następujące:

Zakopane przeżywa obecnie kryzys, wywołany w znacznej części wielkim zabudowaniem swego centrum i utratą skutkiem tego pierwszorzędnych warunków leczniczych. Przyszłość Zakopanego — to poludniowe zbocza Gubałówki, która ma dane, aby się stać polskim Meranem. Aby to nastąpiło, trzeba te zbocza udostępnić przy pomocy kolejki, wijącej się zboczami aż na sam szczyt, skąd rozciąga się przepiękny widok na cały łańcuch Tatr, widok niezapomniany zwłaszcza wówczas, gdy morze mgieł pokrywa całą kotlinę Zakopanego i Nowego Targu. Podczas gdy w Zakopanem pochmurno, na Gubałowie bywa prześliczna pogoda, — oczy rozkoszują się widokiem wynurających się z morza mgieł wspomnianych szczytów tatrzańskich.

Jest zrozumiałe, że obecnym właścicielom dzisiejszego Zakopanego nie po myśli ten projekt dźwignięcia całego uzdrowiska na Gubałówkę. Pragną oni natomiast uisłnić kolejkę na Kasprowy, która mogłaby ściągnąć do Zakopanego więcej nieco wydającej pieniądze „elity”. Pamiętać jednak należy, że kolejka na Gubałówkę, to interes powszechny, to pozyskanie wielkiego terenu uzdrowiskowego dla tysięcy chorych i zagrożonych gruźlicą, — kolejka na Kasprowy — to interes grupy ludzi zamożnych, a zarazem niepowetowany ubytek terenu, i tak szczerpłego, naszych jedy-nych w swoim rodzaju gór.

I prof. Małkowski reasumuje:

Tatry mają dziś jeszcze wartość i znaczenie gór, posiadających piękno pierwotne. W tem spoczywa ich siła przyciągania, której ulegają swoi i obcy. I w tem jest

ŻYCIE KULTURALNE

JAKIE NOWE DARY OTRZYMAŁA BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA?

Jak zwykle w okresie wakacyjnym, napełnienie napływu darów dla Biblioteki Uniwersyteckiej uległo pewnemu zmniejszeniu. Pomimo to jednak za ostatni kwartał roku ak demickiego 1934-35 (miesiące: czerwiec, lipiec i sierpień) wpłynęło w postaci darów 250 dzieł w 595 woluminach, nadesłanych z kraju i zagranicą.

Największy był zbiór książek z Biblioteki Seminarjum Nauczycielskiego w Wa-

growcu, w ilości 187 tomów. Z darów prywatnych do najliczniejszych należały dary: pani Iarji Milewskiej z Łopuchówka z księgozbioru po ś. p. profesorze Michał Bobrzyńskim (133 tomów); p. inż. Szczepana Jeleńskiego (44 tomów), pani Górskiej (15 tomów), p. prezesa Kazimierza Kierskiego (14 tomów), dr. Henryka Rubenbauera ze Lwowa (23 odbitek prac własnych).

NAUKA

Nowi docenci we Lwowie. Na Uniwersytecie Jana Kazimierza veniam legendi uzyskali dr. W. Grabowski (radiologia lekarska) i ks. dr. J. Jelito (studium biblijne Starego Testamentu).

TEATR

Orzeszkowa na scenie. Warszawski Teatr Kameralny wystawi sztukę „Matka”. Jest to przeróbka z noweli Orzeszkowej „Hekuba”, dokonana przez p. Wandę Stanisławską. Jedną przeróbką z Orzeszkowej była już wystawiana przed paru dzieśiątkami lat. Dokonał jej Zygmunt Sarnecki z powieści „Bene Nati”.

Rosyjskim Solskim jest, przynajmniej co do jubilatwa, bo co do talentu to kwestja — N. N. Sinielnikow, od lat sześćdziesięciu aktor, reżyser i dyrektor różnych scen. Wydał on obecnie pamiętniki, obejmujące okres od 1870—1914. Szczególnie ciekawe są liczne pierwsze początki znakomitych późnie aktorów na scenach prowincjonalnych.

MUZYKA

Artyści polscy zagranicą. Szwajcarski Jontek w „Halce”, p. Wiktor Bregy, który śpiewał ostatnio w Bernie i w Zurychu, dokąd go zaangażowano z paryskiej Opéra Comique wrócił do Szwajcarii, w zimie zaś będzie występował w wiedeńskiej Volksoper.

CO SŁYCHAĆ PRZESZ RADJO?

„Purytanie” przez radio. Za kilka dni usłyszymy słynne dzieło Belliniego w transmisji przez Polskie Radio z Wiednia. Opera wiedeńska oddaje hołd pamięci Belliniego w stulecie jego zgonu.

RUCH REGIONALISTYCZNY

Zamiast wieży Bismarka — pomnik kaszubski. Na Wieży, najwyższym szczycie Szwajcarii Kaszubskiej znajdują się fundamenty pod Wieżę Bismarka, która miała tam być postawiona. Nie zdążyła jej wzniesić. Ks. dr. Heyke, działacz i poeta kaszubski z Kościerzyny, proponuje teraz, aby na fundamentach tych postawić pomnik ku czci księcia pomorskich oraz pracowników kulturalnych na Kaszubach.

Odczyty na Śląsku. Z Katowic donoszą nam (ad): Redakcja i współpracownicy społeczno-literackiej „Kuźnicy” zapowiadają nowe odczyty o Śląsku. Celem wieczorów dyskusyjnych jest wciągnięcie katowickiej inteligencji w orbitę zagadnień literacko-regionalnych na Śląsku. Wieczory odbywać się będą raz na miesiąc.

SZKOLNICTWO

Przyroda w szkole. W nakładzie Księgarni M. Arcta ukazały się dwa podręczniki przyrody dla szkół J. Wernerowej. „Poznajmy przyrodę i nasz kraj”, przeznaczony jest dla szkół powszechnych i zapoznaje ucznia z życiem roślin i zwierząt oraz z początkami geografii Polski. „Botanika” J. i T. Kołodziejczyków dla II klasy gimnazjalnej, podzielona na 40 lekcji, obok wykładu teoretycznego traktuje bardzo obszernie ćwiczenia praktyczne łączące pogadanki z poznawaniem praktycznym świata roślinnego. Obie książki wyposażone są w bogaty materiał ilustracyjny. (bs)

bywają nieraz wydawnictwa zagraniczne, jak ostatnio, niemieckie.

Osobno zwrócił prof. dr. Kutrzeba uwagę na historię walk o odrodzenie państwa polskiego. M. in. zaznaczył dziwny nieraz stosunek do pewnych dzieł pierwszorzędnych, poświęconych dziejom odrodzenia Polski. Tak np. dzieło dra Marjana Seydy, zatytułowane „Polska na przełomie dziejów” — dzieło bardzo poważne i gruntowne, omawiające wydarzenia lat 1910—1920, znalazło należyte echo zagranicą (Instytut Carnegiego), natomiast w Polsce ulega niemal przemilczeniu.

Exposé prof. Kutrzeby, wygłoszone z wysokiego poziomu obiektywności naukowej, a oparte o głębszy pogląd na rolę historjografii w życiu narodu, zainaugurowało w sposób najpoważniejszy obrady Zjazdu P. K.

Książki nadesłane

X. Józef Kłos: „Pamięci Arcybiskupa Stawieckiego”. Poznań 1935. Księgarnia Św. Wojciecha.

Dr. Z. Schechtłówna: „Wyrób nektarów czyli owocowych napojów bezalkoholowych”. Poznań 1935. Wyd. Księgarnia Św. Wojciecha. „Skarbczyk domowy” t. 2.

interes społeczno-gospodarczy i społeczno-wychowawczy powszechny.

Interesu tego, interesu publicznego, nie szanuje się ani nie uwzględnia. Przychodzi do skutku kolejka, która będzie wozila w Tatry astmatycznych Żydów na bridge'a. Dla tego celu niszczony się wartości duchowe, zakłóca się majestat i spokój Tatr, który pozostałby nienaruszony przez kolejkę na Gubałówkę. Jeszcze raz sprawdza się znana maksyma, według której zachodząc w głowę, dlaczego jakieś niezrozumiałe przedsięwzięcie doznaje urzeczywistnienia, nie trzeba pytać: „Co z tego za korzyść dla ogółu?” — lecz prosto: „Kto się przy tem obkowi?”

T. Z.

ZE ZJAZDU HISTORYKOW

HISTORIA I ŚWIADOMOŚĆ NARODOWA

Wilno, 20 września.

Inauguracja VI Zjazdu Historyków Polskich, o której już była obszernie mowa, przyniosła, wśród innych godnych uwagi momentów, na pierwszym miejscu przemowę inauguracyjną przewodniczącego Zjazdu profesora Uniw. Jagiell. i generalnego Sekretarza Polskiej Akademii Umiejętności, dr. Stanisława Kutrzeby. Albowiem znakomity uczony pogłębił swoje wywody w taki sposób, że wybiegły wysoko ponad zwykłe przemówienia dziękczynno-powitalne i zajął się rolą historii w życiu narodu. Historji, „mistrzyni życia”.

Rola ta polega głównie na udziale dziejopisarstwa w kształtowaniu świadomości narodowej, która przecież decyduje o losie, życiu i śmierci narodów. Na wyjaśnianiu, co nas wiąże z pokoleniami poprzednimi i na umożliwianiu przewidywań przyszłego rozwoju narodowych przeznaczeń.

W okresie rozbiorów, gdy nie posiadaliśmy własnego państwa, rola historii była nieco inną, niż obecnie. Żyjemy w Polsce niepodległej, więc stosunek nasz do przeszłości wielce się przekształca. Inne warunki życia każą nam teraz inaczej patrzeć na dzieje Polski dawnej. Poprzedni historycy, kierowani względami praktycznymi niejako, chęcią urabiania poglądów politycznych nie zawsze odróżniali to, co w gruncie rzeczy było zdrowem i pięknem, od tego, co w dziejach Polski istotnie należało potępić. W XIX stuleciu wielu historyków zbyt pesymistycznie oceniano dzieje Polski w ogóle, i nawet o wielkich kartach państwa polskiego w wieku XIV i XV wyrażało opinie ujemne.

Następnie przeszedł prof. dr. Kutrzeba do scharakteryzowania historjografii polskiej w pięciolecie, które obecny Zjazd dzieli od poprzedniego. Omówił m. in. wydawnictwa Polskiej Akademii Umiejętności. Podkreślił zdrowy ruch regionalny, który w historjografii się przejawia, a który przedstawiają np. wydawnictwa Instytutu Bałtyckiego, monografie z dziejów województwa krakowskiego, Ziemi Czerwieńskiej oraz różne bardzo szczegółowe opracowania, jak np. dziejów Druji i pow. brzeskiego. Zaznaczył też rozwijającą się historjografię wojskową, w której pojawiają się m. in. prace takie jak pułkown. Tokarza i gen. Marjana Kukiela. Wydajemy literaturę propagandową w językach obcych, więc po niemiecku, francusku i angielsku, aby prostować tendencyjne opinie, których źródłem

pan polaczek w podróży

Na statku „Kościszko”.

Życie wewnętrzne Polaka podróżującego nie jest skomplikowane. Już po kilku dniach jazdy i po pierwszym postoju, w Antwerpi i Brukseli, nie przedstawiało ono dla nas żadnych tajemnic.

Entuzjazm i sceptyzm znalazły swój naturalny podział przez płęć. Kobietom wszystko się podoba, mężczyźni kręci nosem. Gdy na pokładzie „Kościszki” urządzono skromną iluminację zapomocą kilkudziesięciu kolorowych żarówek, pewna dama piszczała z zachwyty:

„Jakie to cudowne! Jak w bajce... Jak na dancingu...”

„Ach — to jeszcze nie!” odezwał się kwaśno jej towarzysz, — „u nas, w Sosnowcu, jest nocny lokal, gdzie mamy dwieście dwadzieścia takich żarówek. Gdy gaszą światło a zapalają te małe lampki, — mówię pani, to dopiero jest luksus. „Kościszko” może się schować...”

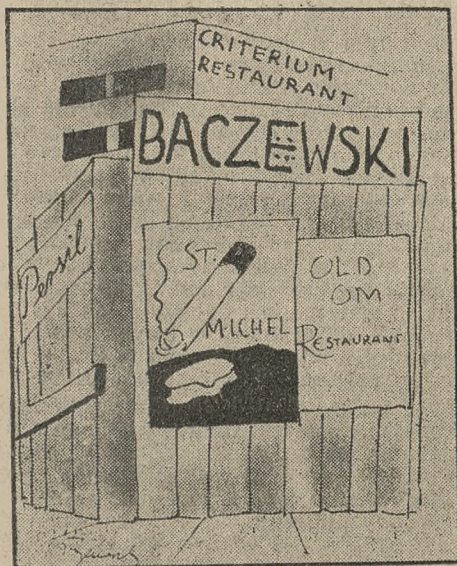
Takiemu nigdy nie się nie podoba. Stojąc pod wieżą Eiffa, skonstatuje chłodno:

„Nasz drapacz chmur w Katowicach jest bardziej malowniczy...”

Z pogardą patrzy na koronki brukselskie:

„To napewno robiono na Nalewkach!”

Najautentyczniejszy dywan turecki budzi w nim podejrzenie, że jest „made in Germany”.

Niedość panu Polaczekowi, że spotyka rzeczywistość moc dobrych znajomych z Polski. Duże reklamy „Persilu” i „Baczewskiego” tworzą ów miły pomost między krajem a zagranicą. Wjeżdżając do Brukseli, ujrzelśmy obdrapany parkan z plakatami, którego nie powstydziłaby się Warszawa. Widok takich rzeczy nie budzi jednakże w podróżującym Polaku należytego sentymentu. On musi sobie, że tak powiem, stwarzać sztuczne przeszkody, zatruwające mu jazdę. Niechęcią odnosi się do tubylców, nawet do najserdeczniej uśmiechniętych Flamandczyków. Każdego szofera posadza o to, że wiezie go najdłuższą drogą, że go oszukuje przy wydawaniu reszty. Nawet pod adresem rzeczy, której doskonałość nie podlega dyskusji, pod adresem kuchni francuskiej robi gorzkie uwagi:

„Biedni ludzie, nie potrafią dobrze jeść...”

Ciekawą psychozę zaobserwowałem wśród naszych podróżujących ziomków. Zresztą już na lądzie; gdy pociąg przystaje i gdy słyszy się okrzyki: „Pa-

pięrosy! Herbata! Lemonjada!” — robi się tłok przy oknach i każdy coś kupuje: ten pije szóstą z rzędu herbatę, ten nabywa tuzin pomarańczy, inny dwa kila landrynek.

Tosamo dzieje się na morzu. Gdy „Kościszko” zatrzymał się na krótki

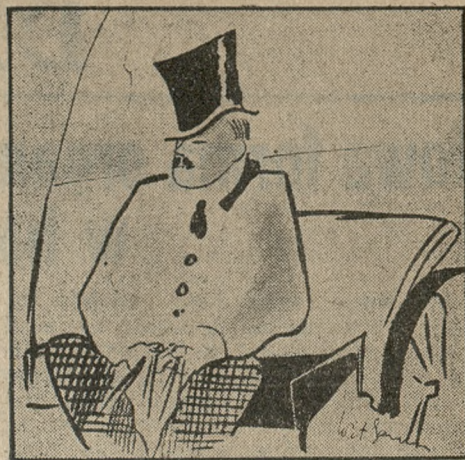

czas w Holtenau, obiegły statek tłumy lotnych sklepikarzy z papierosami,

wodą kolońską, ananasami w puszkach — i t. p. Towar podawano z lądu w workach umieszczonych na długich żerdziach. Pasażerowie rozchwyтали wszystko w mgnieniu oka, mimo, że te rzeczy mamy po tychsamyh cenach na „Kościszce”. Szczególnie uprawiamy tutaj orgie tytoniowe. Egzotyczne papierosy za bezcen... najegzotyczniejszy widok tworzy jednak Wit, który (też taki sceptyk!) pali wyłącznie „Płaskie” — innych nie uznaje, inne mu nie smakują...

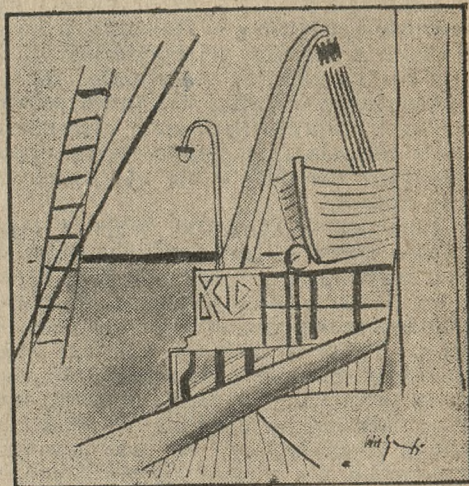
Polak zagranicą — a to jest najsmutniejsze — zapomina języka w gębie. Nie dość, że się taki pasażer nie przygotowuje zupełnie do podróży. Nie wystarczy, że grzeszny dorożkarz zwraca mu w Antwerpi uwagę na dom Rubensa, — Polaczek domaga się jeszcze, by mu dorożkarz wytłumaczył, kto to taki, ten Rubens. Lecz mało tej kompromitacji... rodak żąda, by dorożkarz przemawiał do niego w języku polskim. Bowiem pan Polaczek nie uważał za potrzebne, nauczyć się przed podróżą chociażby kilkudziesięciu francuskich wyrazów. I dziwi się niezmiernie, że musi oniemieć zagranicą. I dziwi się, że wogóle podróżuje. Miał siedzieć w kraju, gdzie i kuchnia

Ilustrował: WIT GAWEŃKI

lepsza i warszawski Plac Zamkowy ładniejszy, niż Grande Place w Brukseli — i gdzie każdy dorożkarz umie po polsku...

ARTUR MARJA SWINARSKI.

Meble, których nie zabierze komornik

Najnowszy wynalazek naszej dzisiejszej doby: estetyczne sprzęty dla nędzarzy

W niezupełnie właściwym miejscu, łożko, stół, szafa i ławki, ze zwyczajnej bo na wystawie pod hasłem „Wszystko cegły. Meble wmurował w podłogę i

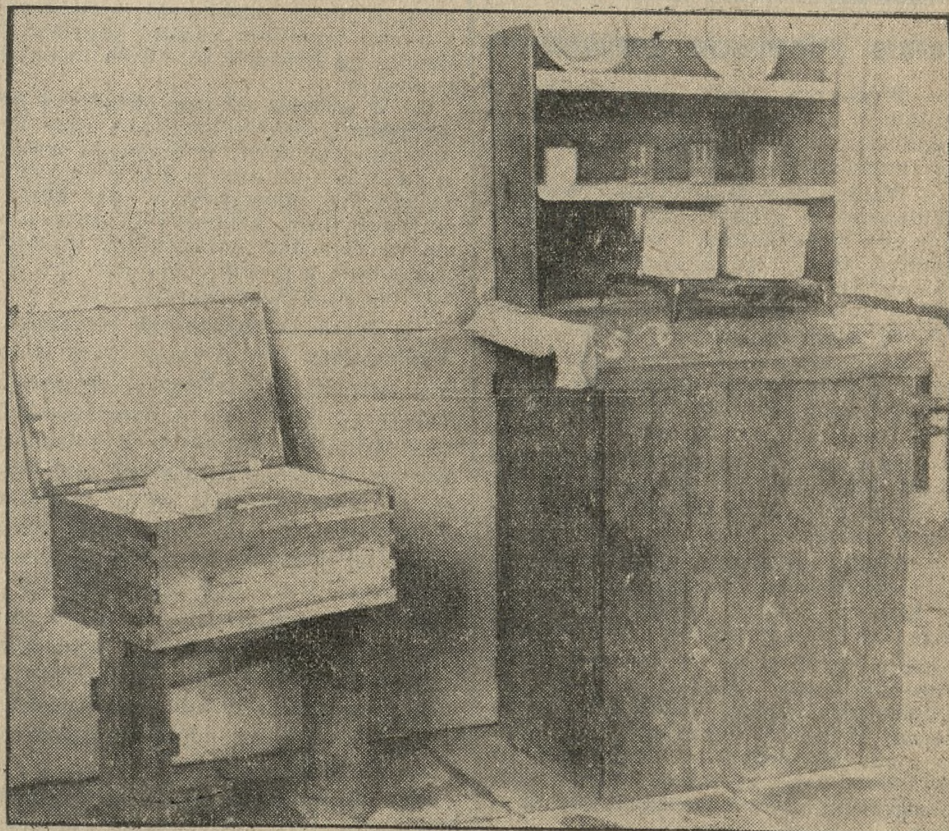
Pokój z „meblami”, wykonanymi z drewnianych skrzyń

dla Pani”, otwartej obecnie w Poznaniu, urządzono pokaz bardzo prostych sprzętów, wykonanych ze zwyczajnych skrzyń drewnianych, używanych masowo przez monopol tytoniowy i sprzedawanych po złotówce za sztukę.

Meble z drewnianych skrzyń zaprojektowała kobieta: inż. architekt p. M. Chmieleńska z Warszawy. „Meble”, są bajcowane na brązowo i, aczkolwiek nie sprawiają wrażenia przedmiotów trwałych, są skonstruowane bardzo praktycznie. Łóżko składa się z dwóch skrzynek, na których oparte są deski z siennikiem i poduszką: w skrzynkach umieszczono półeczki, obite papierem i służące do przechowywania różnych przedmiotów. Do gotowania służy maszyna spirytusowa oraz skrzynka drewniana, wyłożona wewnątrz trocinami i tekturą. Do skrzynki tej wstawia się, w odpowiednio dostosowane otwory, garneczki z zagotowanym raz jedzeniem. Potrawy, dzięki izolacji trocin, gotują się w dalszym ciągu i stają się zdatne do jedzenia.

Osoby, oglądające meble ze skrzyń zwróciły uwagę, że są to sprzęty wybitnie kryzysowe, ponieważ nie przedstawiają wartości materiałowej i nie skuszą zapewne komornika.

Przy sposobności przypomina się, że niedawno we Włoszech pewien rolnik, znękany częstymi odwiedzinami komornika, wybudował w izbie meble:

Szafka kuchenna i skrzynia do gotowania z tego samego materiału

Łóżeczko dla dziecka ze skrzyni

Okazuje się, że podobna pomysłowość, będąca dobitnym znakiem czasu, objawiła się również na drugim końcu Europy, u nas w Polsce, i stworzyła meble, opisane powyżej.

Meble, nad którymi można tylko — płakać.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Nowa forma organizacyjna w handlu zagranicznym

W swoim czasie duże nadzieje łączono z clearingiem, któremu niejedni przepowiadali nawet, że jest trwałą formą organizacji handlu zagranicznego w przyszłości. Mniemano dość powszechnie, że dzięki clearingowi da się pokonać trudności wynikające z reglamentacji dewizowej i ożywić międzynarodową wymianę towarową. Państwa dłużnicze widziały w clearingu środek zatrzymania dewiz w kraju i wywierania presji na kontrahentach. Państwa zaś wierzycielskie pokładały w clearingu nadzieje, że przywróci im pewność kredytową w stosunkach handlowych z krajami wierzycielskimi.

Nadzieje okazały się złudne. Życie wykazało, że clearing w handlu zagranicznym posiada sporo stron ciemnych, które sprawiają, że jest to forma organizacyjna nie dająca się utrzymać na czas dłuższy.

Clearing — zdawano sobie z tego sprawę zgóry — jest możliwy tylko w tych wypadkach, w których kraj dłużniczy posiada saldo dodatnie w obrotach towarowych z krajem wierzycielskim. Tylko w tych wypadkach kraj dłużniczy może spłacać swoje zobowiązania towarami. W teorii clearing był tutaj całkiem na miejscu. W praktyce jednak okazało się, że wspomniana przesłanka nie utrzymuje się długo, z chwilą wprowadzenia clearingu, a to z następujących przyczyn:

Przy systemie clearingowym dodatnie saldo na rzecz kraju dłużniczego przeradza się w saldo ujemne. Kraj wierzycielski, mniemając, że dzięki układowi clearingowemu ma „zagwarantowaną” zapłatę za towar wysyłany do kraju dłużniczego, zaczyna rozwijać ożywioną działalność eksportową. Przez to ujemne pierwotnie saldo dla kraju wierzycielskiego ustępuje miejsca saldu dodatniemu, tembardziej, że gra tu rolę jeszcze jedna okoliczność.

Oto kraj dłużniczy, pozbywszy się kłopotu z dewizami, których brak uniemożliwiał mu dokonywanie transakcji importowych, zaczyna forsować przywóz. Importerzy kraju dłużniczego wykorzystują układ clearingowy w całej pełni, importując z kraju wierzycielskiego nie tylko to, co on produkuje, ale i towary, pochodzące z kraju trzeciego, nieposiadającego układu clearingowego z państwem dłużniczym.

Tak więc w bardzo krótkim czasie po zawarciu układu clearingowego znika przesłanka, na której układ ten zawarto, bowiem saldo dodatnie na rzecz kraju dłużniczego — znika.

W ostatnich czasach poznano się na tej wadzie clearingu i podjęto próby jej usunięcia. W tych dniach weszły w życie dwa układy międzynarodowe: niemiecko-belgijski i francusko-węgierski, które oparte są na zupełnie nowej koncepcji. Oto układy te eliminują właściwy clearing i przewidują zapłatę w dewizach, dostarczonych przez banki emisyjne kraju dłużniczego (Niemcy wzgl. Węgry) na zasadzie ustalonego

w umowie stosunku procentowego. Oczywiście, stosunek ten jest na korzyść kraju dłużniczego. Więc umowy mogły dojść do skutku wyłącznie z tej racji, że kraje wierzycielskie (Belgia wzgl. Francja) zgóry wzięły na siebie ciężar ujemnego bilansu handlowego.

W tej nowej formie organizacyjnej kraje wierzycielskie wychodzą z założenia, że dla podtrzymania stosunków

handlowych z krajami dłużniczymi lepiej jest zgóry zrezygnować z salda dodatniego, a za to przywrócić pewność kredytową, niż upierać się przy równowadze bilansu handlowego. Jest to rozumowanie bardzo korzystne dla Polski, jako dla kraju dłużniczego. Nasi delegaci na różnych kongresach międzynarodowych niejednokrotnie wyrażali pogląd, że krajom dłużniczym należy umożliwiać spłatę zobowiązań zagranicznych pod postacią towarów, ale nie znajdowali posłuchu. Jak się obecnie okazuje, nasza teza jednak znalazła wreszcie uznanie. Trzeba więc z zainteresowaniem śledzić, jak się przyjmie ta nowa forma organizacyjna.

Niespodziewana serja wystaw

Ze zdziwieniem widzi Poznań, jak bez żadnej zapowiedzi wyrasta przed nim szereg jesiennych wystaw. Wystawa Ogródków Działkowych, Wystawa Zieloni Miejskiej, Wystawa „Wszystko dla Pani”, Targ na Jęczmień Browarniany, Targ Ogrodniczy i Wystawa „Wnętrza Domu”, oto kilka imprez, które na tereny Targów Poznańskich przyciągają liczną rzeszę zwiedzających.

Ostatnie dwie imprezy wzmiankowane, a mianowicie doroczny Targ Ogrodniczy, mający już ustaloną reputację, szczególnie dla nabycia drzewek oraz Wystawa „Wnętrza Domu”, zainteresowały nie tylko Poznań, lecz też i całą Polskę zachodnią i kupców meblarskich z trzydziestu kilku większych miast Polski. Targi Poznańskie, które organizują tę wystawę, rozsyłając zaproszenia do zwiedzania wystawy „Wnętrza Domu” wszystkim w Polsce kupcom działu meblarskiego, powodując w ten sposób zetknięcie się wielkopolskiego wytwórcstwa meblowego z handlem całej Polski. Propaganda prasowa zatacza szerokie kręgi i pozwoli wytwórcom na uzyskanie nabywców ze wszystkich stron Polski.

Zainteresowanie się wystawą „Wnętrza Domu” jest ogromne, to też ujrzymy tam wszystko, co dotyczy wnętrza, a jest produkowane w naszej dzielnicy, albowiem należy zaznaczyć, że poza działem meblarskim, dopuszczonym z całej Wielkopolski, wystawa ta w pierwszym rzędzie ma służyć kupiectwu Poznania. W odróżnieniu od Targów Poznańskich na wystawie „Wnętrza Domu” sprzedaż detaliczna będzie dozwolona.

nawiasach dane za odpowiedni okres r. ub.): import 14 044,2 (15 445,1), eksport — 10 002 (11 001), saldo ujemne 4 044,0 (4 044,6). Handel zagraniczny Francji za pierwsze 8 miesięcy r. b. wykazuje zmniejszenie zarówno w przywozie jak i w wywozie, w porównaniu z liczbami za odpowiedni okres r. 1934. Należy podkreślić, że ilościowo przywóz do Francji w ciągu pierwszych 8 miesięcy r. b. zmniejszył się w porównaniu z liczbami za ten sam okres r. ub., natomiast wywóz nieco wzrósł.

(z) O współpracy gospodarczej Francji z koloniami. Na otwarciu międzynarodowych i kolonialnych targów w Marsylii wygłosił oświadczenie przemówienie min. kolonii Rollin, który oświadczył, że polityka autarchii gospodarczej przyczynia się do stopniowego zamykania rynków oraz ich zwężanie. Fakt ten odgrywa doniosłą rolę w gospodarce państw, które zmuszone są nabywać większość surowców zagranicą. Państwa te znajdują duże trudności przy znalezieniu terenu dla ekspansji swych wyrobów. Natomiast państwa, posiadające liczne kolonie i zasobne w surowce, znajdują się w korzystniejszej pozycji, mają bowiem otwartą drogę dla zbytu swych towarów. Francja, posiadająca około 60 milionów ludności poza metropolią, powinna wyszukać tę okoliczność. Wytworzenie spójnej gospodarczej między metropolią a koloniami da Francji możność odzyskania w swych posiadłościach klienteli i zastąpienia w ten sposób ubytku nabywców na innych rynkach.

(z) Dalszy spadek zapasu pokrycia i wzrost obrotu w Banku Włoch. Ostatnio ogłoszony bilans Banku Włoch wykazuje następujące zmiany ważniejszych pozycji w porównaniu z poprzednim sprawozdaniem (w milionach lirów): zapas złota spadł z 4 703,5 do 4 563; zapas dewiz zaliczonych do pokrycia również spadł z 436,1 do 432; obieg banknotów w dalszym ciągu wzrósł z 14,094 do 14,235. Z zestawienia tego widać, że od 30 ub. m. zapas środków pokrycia w dalszym ciągu skurczył się o przeszło 140 milionów lirów. Pomimo więc ogłoszonych w swoim czasie zapewnień, że spadek zapasu pokrycia w Banku Włoch nie przekroczy sumy 500 milionów lirów, okazuje się, że zmniejszenie zapasu złota i dewiz zaliczonych do pokrycia przekroczyło 600 milionów lirów. Równocześnie zwraca na siebie uwagę wzrastający wciąż obieg banknotów, który obecnie osiągnął poziom nienotowany od r. 1931.

(z) Wielka pożyczka międzynarodowa dla Chin. „Asahi” donosi, że doradca ekonomiczny rządu Wielkiej Brytanji Leith Ross, bawiący obecnie na Dalekim Wschodzie, zaproponował Japończykowi udział w międzynarodowej pożyczce dla Chin w wysokości 200 milionów dolarów. Leith Ross miał podkreślić, że w tym wypadku W. Brytania uznałaby Mandżukuo. Dziennik donosi, że propozycja ta nie jest chętnie widziana przez Japonię, oraz że obciążałaby ona finanse chińskie przedtem, zanim doszłoby do stabilizacji waluty tego kraju. Urzędowa agencja japońska Rengo ogłosiła komunikat, który zaprzecza tej pogłosce.

KRONIKA GOSPODARCZA

Ciężka sytuacja budżetowa Włoch

Wpływy budżetowe w sierpniu r. b. wyniosły 1599 milj. lirów, zaś wydatki 2103 milj. lirów. Deficyt budżetowy za pierwsze dwa miesiące bieżącego roku budżetowego, rozpoczynającego się we Włoszech w dniu 1 lipca, wynosi 1005 milj. lirów. Wydatki na zbrojenia w Afryce wschodniej wyniosły w bieżącym roku budżetowym, tj. w lipcu i sierpniu, 712 milionów lirów. W r. 1934 w okresie analogicznych miesięcy deficyt budżetowy wyniósł 316 milj. lirów. Ze statystyki tej widać olbrzymi wzrost deficytu budżetowego we Włoszech w r. b. w porównaniu z r. ub. oraz że główną przyczyną powiększenia się niedoboru są wydatki, związane z przygotowaniami do wyprawy abisyńskiej.

Jak wiadomo, celem pokrycia niedoborów budżetowych rada ministrów Włoch uchwaliła wypuścić pożyczkę 5 procentową, która dzięki operacjom rekonwersyjnym ma w ciągu najbliższych 8 miesięcy dać sumę około 9 miliardów lirów. Kwota ta zaś z pewnością będzie musiała być użyta na pokrycie części niedoborów za ubiegły rok budżetowy.

W końcu sierpnia b. r. dług wewnętrzny Włoch wynosił 107 185 milj. lirów.

Warto nadmienić, że w związku z włoskimi przygotowaniami wojennymi zapas złota i dewiz w Banku Włoch w ciągu ostatnich miesięcy spadł o przeszło 640 milionów lirów.

PODATKI I OPŁATY

(p) Rozstrzygnięcie odwołań od wymiaru podatków. Min. skarbu okólnikiem z dn. 11. 7. 1935 r. L. D. V 22016/135 poleciło podległym władzom skarbowym rozstrzygnięcie odwołań od wymiaru podatków w terminie dwunastomiesięcznym. (k)

(p) Zajmowanie przedmiotów obciążonych rejestrowym zastawem rolniczym. Min. skarbu okólnikiem z dn. 6. 7. 1935 L. D. V 23336/135 wyjaśniło, że w roku bieżącym przy udzielaniu tych kredytów nie będą dokonywane potrącenia z jakiegokolwiek tytułu z wyjątkiem załączonych rat tych kredytów. Równocześnie min. skarbu zaznaczyło, iż korzystanie przez urzędy skarbowe z uprawnień co do zajmowania przedmiotów, obciążonych rejestrowym zastawem rolniczym na pokrycie należności z tytułu podatku majątkowego, gruntowego i przemysłowego winno być w roku bieżącym zaniechane. (k)

Z KRAJU

(k) Nastroj wycieczki na giełdach walutowych. W poniedziałek na giełdach walutowych zaznaczyła się naogół tendencja wycieczki dalszego rozwoju wypadków. Dolar pozostał bez zmiany w Zurychu, Londynie, natomiast w Warszawie i w Paryżu kurs jego obniżył się o ułamek. Należy jednak podkreślić, że kurs dewizy na Nowy Jork utrzymuje się na bardzo wysokim, dawno nienotowanym poziomie, a w Paryżu osiągnął górny punkt złota. Funt obniżył się nieco w Zurychu i w Paryżu, w Warszawie pozostał bez zmiany. Poniedziałkowe notowania londyńskie, które początkowo wskazywały na pewną poprawę kursu funta, w godzinach późniejszych wykazały ponowne osłabienie. Oficjalne notowania lira, ściśle kontrolowanego, wykazują osłabienie w Paryżu i w Zurychu. Floren holenderski wykazuje ponownie słabszą tendencję. Na podkreślenie zasługuje, że floren holenderski jest obecnie w Zurychu notowany poniżej parytetu. Dla Dewizy na Brukselę panowała mocniejsza tendencja.

(k) W sprawie reformy świadectw przemysłowych. Sekcja handlowa Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu wystąpiła ostatnio z wnioskiem o oparcie opłat za świadectwa przemysłowe na obrotach przedsiębiorstw handlowych, uwzględniając współczynnik rentowności. Koncepcję tę wysunął w swoim czasie dyr. Zw. Tow. Kupieckich Brunon Sikorski. (AZ)

(k) Znoszenie jarmarków kramnych w Wielkopolsce. Przed mniej więcej dwoma laty Koło Miast Wielkopolskich powzięło uchwałę, w której m. in. uznało „szkodliwość jarmarków kramnych dla miast, społeczności miejskiej i wiejskiej” oraz wyraziło gotowość „poparcia każdej inicjatywy w kierunku zlikwidowania wzgl. ograniczenia tej przestarzałej formy handlu towarowego”. Uchwała z przed dwu lat do czekała się częściowej realizacji. W ostatnim czasie rady miejskiej w Krotoszynie i Ostrowie powzięły uchwały znoszące jarmarki kramne na r. 1936. Ufać należy, że za tym przykładem pójdą również inne miasta wielkopolskie. (AZ)

(k) O obniżeniu opłat za paszporty handlowe. Izby przemysłowo-handlowe

podjęły ostatnio starania o obniżenie opłat za ulgowe paszporty handlowe na zł 25,— za jednorazowy paszport oraz na zł 100,— za paszport wielokrotny. Ponieważ w większości wypadków wyjazdy przedsiębiorców są związane z eksportem, winny być one traktowane jak najliberalniej. — Państwo z jednej strony przychodzi eksporterom z wszechstronną pomocą, z drugiej jednak strony pobiera nadmierne, choć zwane „ulgowymi”, opłaty za wyjazd zagranicę (zł 100 wzgl. 400). (AZ)

(k) Wywóz węgla kamiennego w pierwszej połowie września. W pierwszej połowie września r. b. wywieziono zagranicę 410 tonn węgla kamiennego, a więc o 5 tys. t. więcej w porównaniu z przeciętną za połowę sierpnia. Ponieważ jednak dni roboczych było 12 wobec 13 w ciągu połowy sierpnia, dzienna wysyłka wzrosła o 3 tys. tonn do 34 tys. tonn. Zaznaczył się spadek wywozu na rynki południowo-europejskie, spowodowany trudnościami znalezienia odpowiedniego tonnażu, jak również zwykła frachtów do portów Morza Śródziemnego. Pomyślnie kształtował się wywóz do krajów środkowo-europejskich, wykazując wzrost do Austrii oraz spadek do Czechosłowacji. Na podkreślenie zasługuje wzrost wywozu do wszystkich krajów zachodnio-europejskich oraz skandynawskich z wyjątkiem Danii.

Z ZAGRANICY

(z) Kontrola safesów w Niemczech. Banki niemieckie zostały uprzedzone, iż rząd wkrótce przystąpi do sprawdzania prywatnych rachunków bieżących i skrytek bankowych (safesów). Sprawdzanie safesów odbywać się będzie w obecności klienta i 2 funkcjonariuszy banku, wyznaczonych do ułożenia listy walorów zdeponowanych w skrytkę. W tej chwili niewiadomo jeszcze, jakie tutaj odegrały motywy rolę, jedno wszakże nie ulega wątpliwości, że posunięcie tak radykalne jest nowym dowodem niezmiernie napiętej sytuacji gospodarczej Rzeszy. Zapowiedź kontroli wkładów i safesów wywołała nastroje dalekie od entuzjazmu...

(z) Upadek czeskiego przemysłu szklanego. Jak wiadomo, czeski przemysł szklany odgrywał do niedawna poważną rolę w eksporcie Czechosłowacji. W r. 1930 w przemyśle tym było zatrudnionych 150 tys. robotników, obecnie zaś pracuje tylko 1/5 tej liczby. Wywóz, który w r. 1921 wynosił 135.790 tonn, spadł do 39.534 t. w pierwszym półroczu b. r. Wartościowo zaś eksport zmniejszył się jeszcze bardziej, mianowicie z 2.072 milj. Kc. w 1921 r. do 247,2 milj. Kc. w pierwszym półroczu b. r.

(z) Nowa polityka gospodarcza Węgier. Nowomianowany min. handlu i komunikacji Węgier dr. St. Winkler w swoim programie działalności podkreślił, iż ingerencja państwa ograniczać się musi do niezbędnych posunięć w niektórych dziedzinach życia gospodarczego. Polityka interwencyjna rządu będzie dążyć do zapewnienia życia gospodarczemu niezbędnych surowców i podstawowych artykułów. W zakresie handlu zagranicznego rząd forsować będzie system umów kompensacyjnych. W zakresie komunikacji szczególnie nacisk położony będzie na wzmoczenie propagandy turystyki zagranicznej.

(z) Dalsze kurczenie się obrotów handlu zagranicznego Francji. W ciągu pierwszych 8-miu miesięcy r. b. handel zagraniczny Francji kształtował się w następujący sposób (w milionach franków — w

Krótkie informacje gospodarcze

— Wydobycie węgla kamiennego w sierpniu r. b. wyniosło 2.337 tys. tonn, co w porównaniu z wydobyciem w lipcu stanowi zmniejszenie o 48 tys. t.

— Według danych Związku Przemysłu Włókienniczego zatrudnienie w wielkim przemyśle bawełnianym i wełnianym wykazuje w okresie od 26 sierpnia do 8-go września wzrost ilości robotników o 615 na 41.225 w przemyśle bawełnianym, a o 201 na 13.551 w przemyśle wełnianym.

— W tygodniu od 9 do 15 b. m. ogólny obrót towarowy portu gdynińskiego wyniósł 172.041,4 t., z czego na eksport przypada 152.990,7 t. i na przywóz 19.150 t.

— Od marca b. r. przybyło w Gdyni 1000 nowych abonentów na energię elektryczną. Ogólna ilość tych abonentów przekroczyła 9 tysięcy.

— Według zamknięcia budżetu za rok 1934, przedłożonego parlamentowi przez Izbę Kontroli państwa, niedobór skarbowy Czechosłowacji wyniósł 501 milionów Kc.

— Dla wojsk włoskich we wschodniej Afryce zakupiono ostatnio w Unji Południowo-Afrykańskiej 10.000 szt. bydła rogatego. Południowo-Afrykański Związek Przemysłu Mięsnego zobowiązał się na podstawie umowy z rządem włoskim dostarczać tygodniowo 3 pociągi mięsa mrożonego.

ABISYNJA — kraj i ludzie: II.

Cesarz siedmiu królów

Ród cesarzy abisyńskich, w oczach ludu czarnego cesarstwa, niema sobie równego wśród głów koronowanych tego świata. Chyba gdzieś na Dalekim Wschodzie, gdzie monarchowie — jak naprzykład w Japonii — są w prostej linii potomkami bóstwa panującej religii; oczywiście pogańskiej! Rodowód dynastii etjopskiej wiąże się nierozłącznie z dziejami Starego Testamentu, jako przyczynę do najświetniejszego okresu w historii „ludu wybranego”.

Aż do stolicy Habeszu — tem mianem określano Abisynję — na dwór królowej Makedy, biblijnej królowej Saby, dotarła sława imienia żydowskiego króla Salomona. Było to rzekomo około 950 roku przed narodzeniem Chrystusa. Według słów Księgi Królewskiej, w rozdziale dziesiątym, Saba pociągnięta opowiadaniem o mądrości i piękności króla żydowskiego, zebrała wielkie skarby swego królestwa i z wielotysięczną karawaną ruszyła w drogę do Jerozolimy. Urodziła królowa długo gościła u króla judzkiego, podziwiając jego mądrość.

Przeddzień wyjazdu Saby obchodzono wielką wieczerzą. Z polecenia chytrego Salomona raczono królową Habeszu potrawami, przyprawionymi szczególnie słono. Kiedy późną nocą Saba, trawiona pragnieniem, chciała je zaspokoić, okazało się, że pułapki są puste; z polecenia króla. Aby dotrzeć na dziedziniec pałacowy i do studni musiała Saba przejść przez sypialnię Salomona. Stało się wtedy to, czego potrzebowali żydowscy historycy, by móc zanotować w Księdze Królewskiej, że po powrocie do swej ojczyzny Saba powiła syna Salomonowego. Nadano mu imię Melech, czy też Menelik. Z tego związku wyprowadzają swój niezrównany rodowód „salomonowi” władcy Abisynji.

Do tarczy

W tym czasie lew judzki, zmodyfikowany w połowie czwartego wieku po Chrystusie dodaniem znaku krzyża, kiedy wyznający mozaizm Etjopowie zostali przez Greka, Frumencjusza, pozyskani dla wiary Chrystusowej. Wizerunek herbowy kroczącego lwa okala napis tej treści: „Zwyciężył lew z potomstwa Judy”. Niedwuznaczna aluzja do legendarnej łączności krwi judzko - etjopskiej w żyłach władców czarnego cesarstwa.

Barwy flagi

abisyńskiej otrzymał Abisynczycy, według rozpowszechnionego wierzenia ludowego, wprost od Boga. Kiedy Pan Przystawo-

rzy na znak pojednania z rodzajem ludzkim po strasznej karze powodzi kazał zajaśnieć tęczy, wtedy wziął z wstęgi jej barw najpiękniejsze i darował Abisyńczykom jako barwy do ich sztandaru narodowego.

I odtąd: zieleń, kolor żółty i czerwien, trzy najintensywniejsze barwy, radują wzrok w sztandarze cesarstwa. Bo Bóg chciał — mówi lud abisyński z najgłębszą wiarą — aby te barwy wieściły wszystkim ludom o posłannictwie Etjopji i o tem, że w cieniu tego państwa będą żyli jej sąsiedzi. Ono zaś nigdy nie zajdzie w cień historii.

Przez trzy tysiące lat Etjopja nie straciła nigdy swej niepodległości. Biali zawojowali najpotężniejsze państwo afrykańskie, Egipt, z wielotysięcletnią

W STROJU WOJENNYM

Wojownik abisyński w stroju bojowym: tarcza i karabin, z nieodłączną służbą, jak powiedziano w Polsce za czasów Zagłoby — z ciurami.

kultura, lecz jego sąsiad ostał się niezwykły.

Forma rządów

w Abisynji była do początku obecnego stulecia nawiązaniem do absolutystycznej. Źródłem wszelkiej woli i władzy państwowej był wyłącznie cesarz — Negus-Negusti. On również jest jedynym właścicielem wszelkiej ziemi, której dzierżenie przelewa na swoich podwładnych aż do odwołania. Poza obowiązkiem płacenia pewnych określonych danin musi dzierżyciel ziemi z nadania monarszego stawać na każde zawołanie swego władcy do służby wojskowej i obrony swego pana.

Porównując stosunki abisyńskie z europejskimi formami ustrojowymi, dochodzi się do wniosku, że są one z drobnymi różnicami odpowiednikiem średniowiecznego feudalizmu.

Z łaski monarszych nadeń ziemi korzystają przedewszystkiem możnowładcy, niemal wyłącznie wywodzący się z

PIECZĘĆ CESARSKA z napisem w otoku: „Zwyciężył lew z pokolenia Judy”.

Amharów. Lenno Negusa-Negusti jest dożywotnie w praktyce, lecz przechodzi często przez dziedziczenie z ojca na syna, o ile względy polityki wewnętrznej nie skłaniają cesarza do pozbawienia lenna dotychczasowego wasala, zbytnio porastającego w piórka bogactw, wpływów i władzy. Tak skończyło się przed kilku laty panowanie najpotężniejszego lennika Adis-Abeby, rasa (króla) Godzamu, Hailu, rezydującego wśród nieprzebranych bogactw w Debra-Majd. Stary Hailu, który Godzame władał już za czasów Menelika II, a niechętnym okiem patrzył na dochodzenie do władzy Rasa Tafari, dzisiejszego cesarza Haile Selassie I.

Ras Hailu popierał wszystkimi siłami i środkami młodego i niezrównoważonego pupilka Menelika II, regenta Lidji Yasu, który jednak tak zraził sobie wszystkie wpływowo koła kraju, że został nawet za wystąpienia przeciw wierze chrześcijańskiej ekskomunikowany przez głowę kościoła koptyjskiego, abunę (patriarchę) Mateusza. Ras Godzamu utracił lenna, które Negus oddał jednemu z swych wiernych. Podobno nie miała rolę przy likwidowaniu niewygodnego rasa odegrała ta okoliczność, że stary Ras Hailu utrzymywał jakiegoś bliżej nieokreślone stosunki z Włochami...

Modyfikacja

ustroju państwowego zaczęła się w roku 1907, kiedy Negus powołał do życia pierwszą siedmiosobową radę ministrów o charakterze doradczym. W 3 lata później uzupełniono tę instytucję radą starszych, będącą niejako zaczątkiem parlamentu. Jedno i drugie grono może jedynie wypowiadać swe poglądy, lecz nie ma bezpośredniego wpływu na rząd w państwie. Niemniej szczerze są atrybucje ustanowione przed czterema laty parlamentu dwuizbowego. We wszystkich sprawach, omawianych w izbach, ostatnie, decydujące słowo posiada Negus. Jego „tak” lub „nie” rozstrzyga o losach wszystkich spraw państwowych. W gruncie rzeczy absolutyzm monarszy nie został poza pozorami w niczem uszczuplony przez reformy ostatnich 30 lat.

I nadal jest tak, że jako namiestnicy cesarscy rządzą królowie - Rasowie w Godzame, Tigré, Amhara, Szoa, Harar, Kaffa i Galla. Siedmiu Rasów podlega swemu władcy Negusowi-Negusti — królom królów. Trzy pozostałe prowincje zarządzają już nowoczesnie nazywani — gubernatorowie.

„Łańcuch szczęścia”

W Warszawie i na prowincji, w Łodzi, Krakowie, Kielcach czy Zgierz, mówi się, pisze i myśli o dwóch rzeczach: o wojnie abisyńsko-włoskiej i... o łańcuchu szczęścia. Zabawne zestawienie, ale obie sprawy mają ten sam podkład: materializm. Z pierwszej wyziera strach przed zniszczeniem, utratą dobytku, druga kusi wizją „zarobku”.

Czego pragną i na co chcą zdobyć pieniądze ludzie, wpisujący się z takim pośpiechem do łańcucha szczęścia? Oto odpowiedź, jakie otrzymuje na to pytanie: Pani K. (emerytka, wdowa): — „Nie wiem, na ile mogę liczyć, ale gdybym dostała 100 zł. miałabym na wpis dla mego syna, który dotychczas siedzi w domu z powodu braku pieniędzy”.

Pani M. (studentka): „Zbieram na palto zimowe. Mam nadzieję, że łańcuch podaruje mi chociaż kołnierz futrzany”.

Pani Z. (urzędniczka): — „Marzę o założeniu własnego biura przepisywania na maszynie. Gdybym dostała większą sumę, byłby już początek”.

Pan O. (właściciel willi pod Warszawą): — „Kazałbym naprawić wszystkie piece w mojej willi i przynajmniej choć jedną zimę miałbym spokój z lokatorami”.

Pan R. (emeryt): — „Wszystko, co dotanę, złożę do P. K. O. Mam już na księżecze 2100 zł. Zbieram na posag dla córki i na swój pogrzeb”.

Wpis, paito zimowe, własne przedsiębiorstwo, a nawet pogrzeb, oto pragnienia ludzi, opanowanych jedną myślą: zdobyć pieniądze!

Łańcuch rozszerza się, ludzie z zapalem rozsyłają listy i... co z tego wynika? Idę zebrać informacje na poczekie.

Przy okienku siedzi zaszępiła panna. Ma urzędową minę, muszę ją rozchmuryć, aby „pociągnąć za język”.

— Czy rzeczywiście mają panie tyle roboty z tym łańcuchem szczęścia? — zaczynam.

Zaszępiła twarz rozjaśnia się, maska urzędowa spada, zaczynamy swobodną pogawędkę.

— Nie jest tak źle, jak się pisze i słyzy. Ludzie nie kwapią się tak bardzo z wysyłaniem złotych. Pracujemy poprawda w szybszym tempie, ale o pozabiorówkach z tego powodu niema mowy.

— Od kiedy dał się zauważyć ten wzmożony ruch? — zapytuje.

— Już miesiąc temu zaczęły kraść pojedyncze przekazy złotych, teraz

ilość ich wzrosła znacznie — odpowiada urzędniczka.

— Czy panie również biorą w tem udział?

— Przeważnie tak, ale nie spodziewamy się wiele. Przekazy, które przechodzą przez nasze ręce, nie pozwalają nam oprzeć się pokusie spróbowania szczęścia. Ale jeżeli zastanowić się nad ich ilością i porównać ją z wielką masą ludzi wciąganych w łańcuch, łatwo przejść do przekonania, że na sukces liczyć nie można.

W tej chwili staje ktoś za mną z przekazem w ręku. Czekam na swoją kolej. Chcąc nie chcąc, muszę przerwać indagację. Wychodzę przed budynek pocztowy. Jest dziewiąta rano. Na miasto wyrusza właśnie cały oddział listowych Każy z nich obciążony wypchaną, skórzaną torbą, a w niej pełno listów i przekazów, może przekazów złotychkowych. Wybieram sobie ofiarę o sympatycznej wasatej twarzy.

— Czy ma pan łańcuch szczęścia? — zaczepiam go.

— Już dawno. Gdy tylko zaczęliśmy nosić pierwsze złotychki, postaraliśmy się o te listy — odpowiada uprzejmie.

— Dużo tych złotychków ma pan dzieńnie do rozdania?

— Jest ich zawsze kilkanaście, czasem kilkadziesiąt...

— A kto najwięcej otrzymuje, czy tylko kobiety? — przerywam mu z zainteresowaniem.

Patrzy na mnie z uśmiechem i kiwa głową.

— Niech się pani uspokoi, nie tylko kobiety się na to nabierają. Może kobiet jest więcej, ale mężczyźni też jest dużo.

Oddycham z ulgą. Honor uratowany.

W tej chwili zainteresowany naszą rozmową, podchodzi młody listowy z zawadjacką miną.

— Ja to już mam trzysta złotych z tego łańcucha, — mówi z przechwałką.

— O, widzieliście go, nie bujałbyś lepiej! — przerywa mój pierwszy rozmówca. — Jeśli zarobił na skarpetki, to dobrze, a teraz to za złotychkę parę na ulicy dostanie...

— Więc cóż, nie radzi mi pan zapisywać się do tego łańcucha? — dodaje na zakończenie.

— Chyba już teraz nie warto, i chętnych już się nie znajdzie. — Potem zniża głos i szepcze poufale: — Policja się o tem zwiadzała, lepiej tego nie robić.

Ludzie lubią się ludzić, a nawet chcą, aby ich ludzono zwodniczą obietnicą. Ten, czy ci, którzy wpadli na pomysł wypuszczenia owych „łańcuchów szczęścia”, byli dobrymi psychologami. Wiedzieli, jak zagrać należy na strunach ludzkiej naiwności i pożądania. Początek był dobry, ziścił kalkulacje spryciarzy, ale długo już ta passa zarobku z powietrza nie potrwa. Chciwość i bieda, naiwność i kombinatorstwo podały tu sobie ręce, spotkały się na skrzyżowaniu dróg. Wiedzieli, jakie oglądamy, nasuwa wcale niewesołe refleksje, aczkolwiek czasem śmieszny!

Al. R-a.

Przeziębienia.

Przy grypie, przeziębieniu, stosuje się tabletki Togal. Powodują one spadek gorączki i przynoszą ulgę.

ng 15 258

Wiek Koh-i-noora

Słynny brylant Koh-i-noor, należący do króla Jerzego V, liczy podobno 5000 lat, jak twierdzą legendy hinduskie. Jedne z tych legend przypisują brylantowi dobroczynny wpływ czarodziejski, inne — cechy kamienia, przynoszącego nieszczęście właścicielowi.

Autentyczna jednak historia wielkiego brylantu rozpoczyna się od wieku XIV. W tym czasie Koh-i-noor, co znaczy „Góra światła”, przeszedł, po zrabowaniu, w ręce sułtana Malabaru, który przewiózł go do Dehra. Tam spoczywał przez kilka wieków w skarbcu świątyni. W 1665 roku odnajdujemy nagle brylant w Wenecji, gdzie go miano oszlifować, ale podczas tej operacji kamień pękł na dwoje. Koh-i-noor, który ważył 765 karatów, podzielony został na kilka części. Ta cząstka wielkiego Koh-i-noora, która będzie ozdobą skarba korony angielskiej, waży tylko 106 karatów.

Autożyro na okrętach angielskich

Przed miesiącem poczyniono na wojennych okrętach angielskich doświadczenia z autożyrem; wypadły one tak pomyślnie, iż obecnie admiralicia postanowiła umieścić autożyry na wszystkich okrętach wojennych o większym tonażu. Autożyry nie wchodziły oczywiście w rachubę jako samoloty bojowe, ale będą oddawały usługi jako samoloty obserwacyjne, które mogą z łatwością po wykonaniu swego zadania lądować na pokładzie okrętu.

PRZY PRZEWLEKŁYCH NIEŻYTACH OSKRZELI, NATURALNY SOK CZOSNKU F. F. Apteka Mazowiecka, Warszawa, Mazowiecka 10.

ng 15 313

GODŁO STANU

Posiadanie wierzchowca i pięknej uprząży jest oznaką wyższej pozycji społecznej. Jeżeli chodzi o strój wyżej przedstawionego jeźdźcy, składa się on z obcisłych białych spodni, z opadających po kolana koszuli, z muślinu niebielonego i z narzutki przerzuconej jak toga poprzez ramiona.

Kupujcie tylko telegramy T. C. L.

Pięknie i artystycznie wykonane telegramy T. C. L. są do nabycia w Centrali T. C. L. w Poznaniu przy Al. Piłsudskiego 1, we wszystkich księgarniach i sklepach papierniczych. Kupujący je przy okazji najrozmaitszych uroczystości narodowych, rodzinnych i towarzyskich przyczynia się do poparcia szlachetnej akcji szerzenia zdrowej oświaty wśród najszerszych warstw społeczeństwa, jaką niezmordowanie przez 55 lat swej działalności prowadzi Towarzystwo Czytelni Ludowych.

Znajdują się jednaki w niektórych sklepach, księgarniach i papierniach różne telegramy, wykonane przez firmy żydowskie tu na miejscu lub też importowane z Warszawy, Krakowa, Łodzi i t. d. Telegramy te odbiegają od pełnego artystyzmu, na pozór wydają się tańsze, a są pozbawione motywów narodowych lub religijnych.

Kupujcie więc tylko telegramy T. C. L. Unikajcie telegramów firm żydowskich lub krypto-żydowskich.

RADJO

Recital śpiewaczy z Poznania.

W niedzielę, 29 bm. o godz. 18 — 18.30 rozgłoszenia poznańska nadawać będzie na falę ogólnopolskiej interesujący recital śpiewaczy utalentowanej sopranistki Stenii Zawadzkiej. Pani Zawadzka odśpiewa szereg pieśni Händla, Franza, Opieńskiego i Maszyńskiego.

33 Loteria Państwowa

(Nieurzędowa i bez gwarancji).

12 dzień ciągnięcia.

CIĄNIENIE DRUGIE

Wygrane dodatkowe po 2.500 zł na numery:

1709 873 2185 698 703 7 973 93 4000 979 5250 431 6952 459 89 9997 11180 227 12503 690 14725 15712 16686 709 17963 18735 58 19048 20560 21443 602 947 23147 93 276 24975 25246 562 720 26650 27178 476 674 96 807 42 28653 963 86 31244 32257 421 705 858 83020 34358 818 36171 37443 717.

33011 714 39691 769 818 40483 594 41020 107 649 706 42129 30 43 691 750 43121 91 420 837 45047 49 136 710 913 46673 47375 48025 147 251 346 641 922 49886 981 50198 69 239 687 728 38 51049 448 615 94066 105 79 90 608 738 55718 37851 58519 60117 62179 413 88 96 995 63207 64087 592 65411 919 66915 67017 154 738 69255 454 70140 71095 483 966 72653 66 882 73141 979 723 46 923 74080 935 708 905 75269 651 77 716 920.

76373 679 77580 795 78526 92 855 994 79804 80496 734 875 81301 37 098 776 95 849 82071 588 83063 418 689 727 84172 999 85391 433 775 87040 862 88480 89306 455 90507 907 92880 93111 734 73 914 94485 720 95240 571 669 97242 347 97 98418 99045 338 515 23 85 971 100616 101071 215 852 102017 20 583 103240 414 618 104877 106011 216 333 107416 705 988 108569 110648 111644 50 112668 989 113327 778 929.

Najwięcej wygranych pada w kolekturze

WŁ. BILLERTA, Poznań, św. Marcin 19

Losy do I. kl. już do nabycia.

nr 14 259/00

114371 654 60 740 115516 66 116221 486 117077 339 42 118605 119509 783 120351 831 74 95 121664 716 122454 721 124147 64 944 125542 685 126112 127404 542 128921 25 835 129195 483 85 910 130330 467 506 131087 132095 641 958 133074 278 945 134178 451 793 981 136486 791 918 137172 242 442 139040 441 140019 142443 666 143153 144065 588 145830 146991 147450 557 148096 791 861 149061 623 150288 711 890 151197 307.

152671 746 153100 154225 866 155680 876 156358 454 878 157820 158071 159086 99 802 98 160648 161908 162841 42 416 573 163151 493 618 870 937 164029 673 165244 568 678 863 166061 303 167565 168119 169358 17082 90 447 77 537 171765 844 957 172198 423 544 751 968 174320 578 175100 176388 557 177010 987 609

M U Z Y K A FRANCUSKA

AUDYCJA RADIOWA
WE ŚRODĘ 25. IX. O GODZ. 16.20

702 178146 179237 180999 181005 189 376 182100 387 579 183106 97 363 184132.

Wygrane dodatkowe po 500 zł na numery:

913 2082 3074 613 814 4988 6076 7200 486 510 8393 9531 10725 11521 52 920 12837 58 13121 52 920 12837 58 13121 553 14499 534 773 933 15253 16322 17837 18331 19325 20650 21017 19 22258 818 25 87 23353 779 24085 25709 88 823 27201 910 843 28053 91 600 29603 30936 31068 33128 872 34775 76 35244 308 36017 363 37227 329 650.

38364 72 985 40794 841 42195 455 924 43418 45208 31 767 909 46906 47089 812 931 48427 60 827 50922 872 51219 790 52383 714 71 53269 445 54024 435 779 55010 904 56341 57713 58020 359 59372 60126 309 491 589 94 61249 887 62491 653 63738 852 64120 31 323 676 946 65222 26 56 485 512 897 66557 947 67475 68442 743 69491 70160 71147 72470 502 703 73065 397 74535 737 64 75780 89 986.

76237 473 648 706 57 991 77521 764 79331 733 70 80234 309 89 892 82908 83037 126 712 837 947 84251 644 86251 309 48 777 87328 88318 23 876 90327 444 622 91178 469 865 92203 18 35 77 93003 263 78 491 94991 95343 96139 692 97002 300 637 84 98412 31 569 99394424 100069 101478 523 868 102280 103481 89 97 603 777 104012 235 542 105050 630 807 8 106623 107011 171 246 108181 548 756 109170 241 416 52 757 110848 111320 29 950 112353 982 113000 537 65 919.

114051 606 64 994 115003 43 229 116730 90 897 117149 118928 119689 121087 136 727 68 122603 813 951 54 123067 203 332 56 124241 125077 643 94 798 87 126136 430 47 128562 806 992 129185 130282 462 897 131204 132177 700 801 133347 94 926 135057 81 224 136024 56 531 625 138511 682 139354 82 140035 137 203539 89 950 141100 281 944 143357 446 144068 277 145565 888 146217 147580 960 66 148196 573 149103 59 938 150384 882 903 151233 393 478 620 716 992.

152175 279 452 516 757 885 153585 157286 158185 896 159555 702 160227 596 161155 282 162400 163395 417 519 681 164406 61 165024 90 98 931 37 166083 259 644 860 167429 638 923 168044 163 347 607 952 169275 752 985 170016 379 485 554 171229 514 670 980 172110 254 172648 174361 176246 650 881 177549 178250 540 841 179211 679 811 180269 901 181349 182300 183102 19 824 55 184650.

CIĄNIENIE TRZECIE

Wygrane dodatkowe po 500 zł:

186 738 841 1341 551 726 2120 283 519 3170 577 5122 237 465 812 6687 7043 465 67 639 733 963 94 9429 989 10912 11894 12137 45 235 12075 14043 266 546 840 15185 600 43 165546 17544 622 846 18079 247 420 687 99 967 19278 489 20059 662 21171 771 897 22298 342 984 23042 297 452 748 97 24086 375 461 25082 399 425 576 26027 289 557 813 973 27012 88 96 216 633 28289 499 738 900 41 29078 258 560 645 752 804 30242 593 622 96 31164 791 820 32453 845 33269 638 65 866 34000 782 35557 645 798 877 36159 201 344 76 959 681 37124 568 798.

38161 362 455 39836 901 40021 179 692 858 41000 1258 58 226 773 75 42213 43 67 854 43672 973 4380 508 94 619 929 45986 46089 99 212 366 431 651 47468 93 641 825 48615 719 49095 146 644 712 67 820 948 50530 983 88 51065 582 746 856 75 936 89 52032 56 458 557 626 58 982 53001 124 807 40 66 80 54122 436 522 81 652 746 55622 57571 719 850 58221 76 782 828 59193 271 84 711 32 60034 84 142 441 790 61017 303 93 856 953 62012 211 56 368 416 803 63204 617 70 64149 75 243 87 424 666 784 65158 67 347 96 66084 105 42 445 556 78 899 940 60 63 67058 71 439 566 815 35 68017 36 123 250 375 92 703 58 833 942 69163 390 466 756 87 70013 129 359 511 78 715 836 79 71147 83 344 806 72376 466 501 56 73228 99 451 66 886 915 74144 347 77 87 612 75129 375 472 500 55 673.

76352 565 77563 777 890 932 78038 325 771 844 96 908 87 79054 225 449 657 745 924 49 80252 89 795 804 81039 128 67 615 26 82251 446 771 808 24 83136 268 97 651 839 992 84096 991 992 85294 438 672 719 804 86 94 86357 463 921 59 87377 410 88049 416 70 520 677 89299 335 709 90041 166 380 528 65 965 91005 20 56 283 86 320 474 874 92052 102 469 709 74 987 93025 148 226 432 610 94351 544 62 639 95491 532 701 802 96283 375 505 749 900 74 97008 338 710 98121 323 75 99 759 934 98370416 97 517 620 780 948 73 100133 84 101005 336 614 888 908 102161 266 563 628 30 82 778 848 103343 716 53 816 992 105544 683 928 105755 864 929 95 106038 198 786 983 107035 140 93 437 714 46 902 109013 373 641 109199 410 18 788 970 110123 255 958 998 111014 100 274 724 73 958 112250 83 415 113152 346 446 62 768 91 891.

115018 101 330 891 116410 539 666 843 117128 300 488 704 71 895 118586 119266 332 37 96 619 78 863 120246 551 966 121237 503 9 91 958 122655 742 83 123119 51 297 409 58 94 610 94 770 88 124174 690 750 60 72 969 125536 707 841 903 126173 739 127190 368 427 758 871 84 128257 458 93 511 822 129414 68 741 84 936 49 74 79 130269 408 764 131430 511 62 646 83 132342 70 497 580 920 133004 164 134298 806 135067 750 52 825 27 136223 919 137348 138019 304 608 139068 307 61 518 140504 7 611 909 63 141031 331 142199 867 143335 412 73 99 709 144122 357 918 145890 957 146251 379 716 878 147056 276 340 415 585 635 754 859 148343 149084 216 897 783 930 63 150073 102 225 424 556 643 854 60 943 151033 374 472 582 731 934 51.

152000 468 696 748 153001 521 57 154417 938 77 155044 155 285 975 156067 86 683 157034 221 158115 785 835 159039 281 354 629 33 738 893 909 42 160994 161072 246 552 162906 353 644 163119 52 73 236 350 435 75 619 164028 158 236 309 576 654 76 810 165031 76 129 36 684 166078 157 287 414 614 31 729 167703 920 168132 231 464 669 709 87 889 169244 523 61 890 968 170109 234 508 821 171073 444 60 696 873 908 172080 117 246 822 173581 876 906 174187 301 175694 707 801 988 176074 202 65 320 424 580 602 5 760 177267 405 23 519 812 178630 791 943 179179 86 788 180278 493 181214 736 182033 226 408 25 641 183223 90 381 505 184048 190 93 290 410.

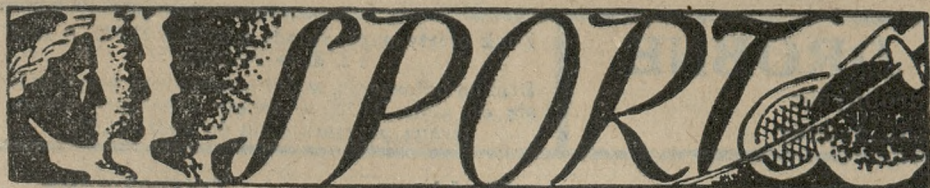
Kolektura Szczęścia
Juljana LANGERA
Poznań, Sew. Mielż. 21 i Wielka 5.
Zapewni największe wygrane.
Losy do I. klasy 34 loterii są już do nabycia.

W czternastym dniu ciągnięcia 4-tej klasy wygrane padły na numery następujące:

Wygrane pocieszenia po 50 zł.

110 354 463 90 549 60 32 601 29 329 63 941 1023 63 108 260 73 338 443 50 72 593 382 903 2051 59 178 216 309 41 47 580 614 17 725 45 53 851 74 77 994 3003 44 243 72 37 321 58 418 554 626 36 772 810 48 58 955 67 4057 61 4057 61 104 56 75 94 219 36 58 63 318 40 431 506 34 75 805 5007 111 203 10 31 433 99 694 796 955 6085 199 254 360 79 535 330 912 49 83 7115 261 317 22 55 520 22 31 656 711 389 942 3048 70 296 331 60 37 422 503 76 902 58 80 9062 121 45 295 352 417 606 726 349 906 14 10140 266 502 6 659 717 33 902 21 11035 32 84 134 289 93 321 96 502 42 603 54 320 23 76 921 60 12040 231 55 81 367 83 427 34 53 71 541 52 732 332 72 13012 217 60 83 309 404 6 9 10 42 699 798 900 14 14031 112 57 214 19 32 349 434 573 807 8 979 15371 404 16 96 565 717 92 325 939 94 10247 314 33 89 409 76 697 727 59 906 17113 270 78 91 96 451 516 66 681 710 36 59 802 78 934 47 18194 277 302 413 26 502 33 652 721 31 882 906 19036 93 114 202 45 54 65 89 383 407 26 87 758 812 940 72 94 98 20000 17 70 75 161 202 36 44 87 388 460 521 646 745 53 88 852 913 21211 323 521 37 56 612 30 69 80 83 783 92 970 945 69 22000 102 71 88 394 473 532 75 643 90 906 32 38 76 917 21 23040 66 131 7 40 206 330 51 91 94 544 73 95 639 44 749 924 40 60 88 24081 139 321 48 87 529 742 43 76 77 900 85 925 90 25050 113 24 41 59 296 464 521 615 55 61 80 93 95 777 893 902 27 54 82 20019 117 19 255 64 358 489 581 83 645 57 86 784 807 10 924 34 67 68 27071 150 202 54 308 15 44 98 480 508 663 71 725 862 91 922 75 28148 248 333 433 34 60 61 71 727 813 39 65 914 29330 519 70 600 13 85 89 94 746 50 813 14 20 42 51 89 30047 171 95 247 63 395 483 575 647 63 69 79 751 993 31150 363 448 54 57 525 29 764 965 32011 49 111 208 312 447 61 73 653 796 913 91 93 96 905 7 33002 6 70 101 20 46 79 82 211 330 44 412 84 98 507 605 9 46 77 712 60 94 882 80 932 69 90 34052 153 95 243 49 341 51 672 752 849 98 951 64 66 85 35025 138 342 479 325 616 55 726 36060 74 77 95 67 115 64 115 64 234 384 486 556 627 40 46 714 87 90 909 10 46 82 37198 259 98 340 97 415 24 67 511 74 612 82 90 789 945 52 907 9 90 99.

38022 59 64 130 51 201 55 90 95 377 405 517 627 711 72 334 39088 226 93 374 404 69 508 62 619 55 709 26 31 63 96 327 33 72 97 40053 144 293 352 73 75 432 73 526 31 98 821 51 62 797 813 28 41103 58 346 85 471 575 606 68 722 88 2022 88 218 27 34 334 44 414 36 59 65 607 23 717 834 939 43018 20 47 245 68 70 83 413 25 64 673 99 727 30 834 971 44098 81 89 165 226 74 437 504 39 653 87 714 805 900 55 83 45084 92 195 311 51 693 706 21 55 65 967 48017 161 447 596 605 25 98 736 87 895 933 41 47105 50 63 237 303 515 42 633 72 700 72 844 905 35 48090 146 66 99 213 30 355 90 440 564 76 99 97 605 65 96 715 84 397 934 36 49006 58 145 55 62 66 98 94 333 45 77 417 19 70 510 19 50 53 86 94 624 39 706 37 811 31 42 52 92 955 87 50006 22 122 69 234 339 407 36 504 47 93 658 94 764

Wystawa sportowo-turystyczna w Krakowie

Kraków, jako główny ośrodek ruchu turystycznego i sportowego przygotowuje pierwszą w swoim rodzaju wystawę sprzętu sportowego i turystycznego, która odbędzie się w czasie od 18 października do 4 listopada 1935 r. w budynku przy ul. Rajskiej.

Wystawa ta umożliwi polakom sportowcom zapoznanie się z wytwórczością krajową w dziedzinie sprzętu sportowego. Dotychczas dawał się bardzo odczuwać brak punktu zetknięcia między wytwórcami a sportowcami. Kluby i związki sprowadzały drogi sprzęt zagraniczny, nie wiedząc, że równej jakości wyroby znajdują w wytwórniach polskich. Tylko przez przypadek „odkrywano” tę lub inną wytwórnię polską i wówczas wytwórca miał zapewnione zamówienia na długie miesiące. Niestety nie wszyscy mają to szczęście. Istnieje szereg drobnych wytwórni i rzemieślników, którzy wyrabiają sprzęt sportowy i turystyczny, jednak nie mają środków na zorganizowanie reklamy i wprowadzenie się na rynek.

Wystawa sportowo-turystyczna ma wy-

pełnić tę lukę. Najmniejszy wytwórca ma możliwość wystawienia swoich wyrobów, gdyż komitet uwzględniający obecnie ciężkie warunki przewidział dla nich specjalne ułatwienia.

Poza tem dla przewozu eksponatów przyznawane są 50 proc. zniżki taryfowe na kolejach.

W czasie wystawy odbędzie się w Krakowie szereg imprez sportowych o pierwszorzędnym znaczeniu.

Również w tym okresie przypada walny zjazd Związków Sportowych w Krakowie.

Zaznaczyć należy, że wystawa ta będzie zapoczątkowaniem stałych dorocznych Targów Sportowo-Turystycznych, które jak w tym roku, tak i w następnych będą obejmowały wszystkie dziedziny sportu, zarówno letnich jak i zimowych.

O zainteresowaniu wystawą świadczy stale wzrastająca ilość zgłoszeń, tak, że wystawa przybiera imponujące rozmiary. Wpłynęły już zgłoszenia najpoważniejszych firm i organizacji sportowo-turystycznych.

Wpisowe: 10 zł dla członków, 15 zł dla nieczłonków.

Klasyfikacja będzie odbywała się przy uwzględnieniu średniej szybkości jazdy, która wahać się będzie od 30 do 50 km. godz. i obserwacji zjawisk i przeszkód przez zawodników. Wszyscy zawodnicy otrzymają plakiety, a zawodnicy z najlepszymi wynikami piękne nagrody.

Blizsze szczegóły podaje regulamin, który nabyć można w sekretariacie Klubu, ul. Ratajczaka 15, m. 18. (kom)

Lekka atletyka

Cześćowy skład reprezentacji Polski na mecz z Węgrami, który się odbędzie dnia 13 października w Budapeszcie, ustalił już P. Z. L. A. Skład ten przedstawia się następująco:

100 m Teslorowski. Drugi zawodnik zostanie ustalony po eliminacjach pomiędzy Twardowskim, Koźlickim, Trojanowskim II, Krawczykiem i Szymańskim z Leszna.

400 m Biniakowski. Drugi zawodnik nie jest jeszcze ustalony. Zdecydują eliminacje pomiędzy Koźlickim, Ładą, Downarowiczem, Zawieją, Brachockim i Śliwakiem.

800 m Kucharski, Maszewski.
1500 m Noji oraz zawodnik wyeliminowany z pośród Kuźmickiego, Dupickiego, Mulaka, Chatisowa, Rakoczego i Orłowskiego.

PIĘKNE OBUWIE - PASTA „KIWI”

nr 15 812

5.000 m Noji, Fialka.
110 m przez płotki: Haspel, Niemiec.
400 m przez płotki: Kostrzewski, Maszewski.

Skok w dal: Pławczyk, Hoffmann.
Skok wwyż: Pławczyk i Gierutto, o ile tego forma okaże się odpowiednią. Gdyby forma Gierutty okazała się niedosłateczną, zastąpi go Niemiec.

Skok o tyczce: Schneider, Klemczak.
Rzut kulą: Heljasz, Tilgner.
Rzut dyskiem: Heljasz i Siedlecki, lub Tilgner.

Oszczep: Lokański, Turczyk.
Sztafeta olimpijska: Teslorowski, vacat (zawodnik ustalony zostanie po eliminacjach), Biniakowski i Kucharski.

Eliminacje odbędą się dla warszawskich zawodników w Warszawie prawdopodobnie już w najbliższą niedzielę. Dla Ślązaków eliminacje odbędą się na meczu Śląsk polski, Śląsk niemiecki, Wrocław w Bytomiu.

Bieg na przełaj K. S. M. M. — Jeździec odbędzie się w niedzielę 29 bm. o godz. 12 w Solcu na trasie 4200 m. Zgłoszenia zawodników kierować należy pod adresem: Leon Majchrzak, Poznań, ul. 26-rawia 19-21, m. 11 w godzinach od 14—16. Wpisowe od zawodnika 50 gr.

Punktacja klubów kobiecych po zakończeniu mistrzostw Polski przedstawia się następująco: 1. „Stadion” 128 p., 2. „AZS” Poznań 99, 3. „LKS” 81, 4. „Sokół” Poznań 41, 5. „Warszawianka” 40, 6. „Sokół” Grzywna 39, 7. „AZS” Warszawa 32 p.

W punktacji po czterech latach prowadzi „Stadion” 617 pkt., 2. „AZS” Warszawa 292, 3. „AZS” Poznań 283 p.

W konkurencji męskiej brak jeszcze punktacji za dziesięciobój, który rozegrany zostanie w dniach 5 i 6 października w Warszawie. Obecnie prowadzi „Warta” 169 p., 2. „AZS” Warszawa 96, 3. „Warszawianka” 90, „Cracovia” 52, „Jagiellonia” 50, „Legia” 45, „Sokół” — Macierz” Lwów 35 punktów.

Po pięciu latach prowadzi „Warta” 99 p., 2. „AZS” War. 666, 3. „Jagiellonia” 321, 4. „Polonia” 274, 5. „Warszawianka” 267 p.

Trener Petkiewicz wysłany został przez PZLA do Niemiec, by w Berlinie i Stutgarcie zapoznać się z zaprawą do biegów krótkich. Pobyt Petkiewicza w Niemczech obliczony jest na trzy tygodnie.

Piłka nożna

Polska — Austria. Mecz międzypaństwowy odbędzie się jak wiadomo w War-

szawie, w niedzielę 6 października o godz. 12 w południe na stadionie Wojska Polskiego. Jako przedmecz odbędzie się spotkanie lekkoatletyczne pań „Warszawianka” — „Stadion” Chorzów z udziałem Wasiliewiczówny.

P. Z. P. N. przewiduje dla naszych reprezentantów krótki obóz, w celu dania możliwości zgrania się naszemu atakowi. Zawodnicy wyznaczeni do reprezentacji zgromadzą się w Warszawie 2 października i trenować będą pod okiem trenera p. Otto oraz kapitana sportowego p. Kaluży. Skład zespołu wyznaczony zostanie na zebraniu zarządu PZPN w dniu 30 zm.

Pływanie

Francja przegrała z Włochami w meczu pływackim, rozegranym w Turynie 46.47, a więc zaledwie z różnicą 1 punktu. W sztafecie 4x200 m stylem dowolnym, Włochy ustaliły nowy rekord krajowy wynikiem 9:28. Francuzi mieli czas 9:48,6, mimo, że w składzie sztafety francuskiej walczył Tatis.

W piłce wodnej wygrali Francuzi 5:1.

Pięściarstwo

Polska — Czechosłowacja. Kapitanowie związków wyznaczyli na spotkanie Polska — Czechosłowacja następujące reprezentacje: Polska — musza Rotholc, kogucia: Krzemiński, półkrowa: Polus, lekka: Kajnar, półśrednia: Misiurewicz, średnia: Chmielewski, półciężka: Szymura, ciężka: Pilat.

Czeska reprezentacja przedstawia się jak następuje: musza Sylhan, kogucia: Dolezal, półkrowa: Nevak, lekka: Kral, półśrednia: Hrubes, średnia: Plossek, półciężka: Jankovsky, ciężka: Nejtek.

Zawody odbędą się w hali repr. P. W. K. o godz. 20 w dniu 6 października. Przedprzedaż biletów uruchomiona zostanie w fr. „Camera”, przy ulicy Fr. Ratajczaka począwszy od dnia 30 bm. (kom)

Różne

Pięciobój o mistrzostwo D. O. K. VIII, rozegrany w Toruniu wygrał w grupie oficerskiej podporucznik Aleksieński (59 p. p. Inowrocław), zdobywając 18 pkt. przed por. Koprowskim (CWK Grudziądz) i por. Braneckim (CWK Grudziądz).

Wrocław — Poznań

Już w piątek rozpoczyna się na kortach tenisowych „AZS” przy ul. Noskowskiego 4, międzymiastowe spotkanie Wrocław i Poznań, które zapowiada się bardzo ciekawie, bowiem przyjazd wszystkich zapowiedzianych zawodników jest zapewniony.

W środę przyjeżdżają I. Tłoczyński i Spychała, którzy w czwartek trenować będą na kortach. Niemcy przyjeżdżają w czwartek wieczorem lub w piątek rano.

Barw Poznania bronić będą jak wiadomo Tłoczyński i Spychała oraz p. Kolonkowa z Kościana, która po raz pierwszy wystąpi w tak poważnym meczu. Goście przyjeżdżają w następującym składzie: Nitsche, Fromlowitz i pani Bittner oraz mistrz juniorów Tramtitz, który zmierzy się z Ksawerym Tłoczyńskim.

Początek zawodów w piątek o godz. 15.

Automobilizm

Automobilklub Wielkopolski organizuje, w dniu 28 bm. „Noćną Jazdę Patrolową” na trasie 60—80 km. Czas trwania imprezy oblicza się od godz. 20 do 23.30.

Zgłoszenia na imprezę przyjmuje sekretariat A. W. do dnia 25 bm. włącznie i łącznie ze zgłoszeniem należy wpłacić

W PODRÓŻY I PRZY PRACY
PASTILLES VICHY-ETAT
CUKIERKI DO SSANIA ZASTĄPIA CI NATURALNA WODA VICHY

W dniu 21 września rb., zmarł a. p.
Dr. med. Leon Wojciechowski
z Swarzędza.

Zmarły odznaczał się wielką obowiązkowością w wykonywaniu swego zawodu oraz cieszył się sympatią ośrołu kolegów. dg 4187
Cześć Jego pamięci!

Związek Lekarzy Państwa Polskiego
Obwód Poznański.

We wtorek, dnia 1 października br. w pierwszą bolesną rocznicę śmierci a. p. ukochanej żony mej

Heleny Chrzanowskiej
odprawi się
msza św.

w kaplicy w Unii o godz. 10.30 przed południem.

Nieutulony w żalu

dg 4189 **mąż.**

Unia, we wrześniu 1935 r.

Wielbionemu Duchowieństwu, a w szczególności Ks. Prałatowi Dr. Mazurkiewiczowi, Ks. Proboszczowi Michalskiemu, Ks. Wik. Doleżewskiemu, Przyjaciółom i Zycielom pamięci naszego Drogiego Zmarłego, Kolu Śpiewackiemu. Organizacjom, Znajomym i Krewnym, składamy tą drogą serdeczne

Bóg zapłać!

za oddanie ostatniej przysługi a. p.
Bronisławowi Płociniakowi
tudzież za liczne wieniec i kwiaty oraz okazane nam współczucie w ciężkim bólu naszym.

dg 11 862 **Rodzina.**

Wszystkim, którzy wzięli udział w pogrzebie, a. p.

Cecylii Wesołowskiej
składamy najserdeczniejsze
podziękowanie.

zg 11 861 **Rodzina.**

KTO pragnie zapewnić swej rodzinie byt dostatni, powinien nabyć **los I klasy** w mojej kolekturze

uznanej w Polsce za jedną z najszcześliwszych.

STEFAN CENTOWSKI - Poznań

ng 13 323/0/30 **Plac Wolności 10**

Samochody

Minerwa limuzyna typu 20 czyli 13/55 K. M. oraz Austro-Daimler otwarty typu 10/45, używane, gotowe do jazdy zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Poznański ng 15 397.

Drzewka i Krzewy

owocowe ozdobne alejowe róże i konifery w wielkim wyborze polecają

A. i J. JESKE

Szkółki Drzew
Jelenek, poczta Złotniki k. Poznania
telefon nr. 3.

ng 15 132

Skład towarów krótkich i bielizny,

najnowocześniejszy urządzone, zaprowadzony, przy ruchliwej ulicy, w dobrej części miasta w Poznaniu na sprzedaż z powodu warunków rodzinnych. Oferty z podaniem posiadanej gotówki do Kurjera Poznańskiego pod zg 11 860.

Kto wypożyczy papiery wartościowe do 20000 zł

na krótki czas na wadium dużej dostawy państwowej za dobrem wynagrodzeniem i gwarancją. Spieszne oferty Kurjer Poznański zg 11 864.

Szkło

okienne ogrodowe, ornamentowe, dachowe, kit szklarski i t. p.

szyby wystawowe i lustra obrazy i listwy na ramy

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła S. A. Poznań, Woźna 15, tel. 28-63

Lokalu handlowego

średniej wielkości w centrum, możliwie św. Marcin, Plac Świętokrzyski, Wrocławski i t. p. poszukuje. Oferty, warunki do obopólnego porozumienia, do Kurjera Poznańskiego pod zg 11 866.

Nasiona oleiste: rzepak, rzepik i siemię lniane

kupujemy, płacąc na wyższe ceny dzienne.
PROSIMY O OPRÓBKOWANE OFERTY.

Olejarnia w Szamotułach - tel. nr. 6

ng 11 862

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. t. w. z. a. = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811
t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11.00.

1. DOMY-PARCELE

Kamienice

trzykondytorowa, centralne ogrzew., czynsz ustawowy 7322 zł, bardzo tania sprzedam. „Lamus”, Strzelecka 1. zdg 47 338

Parcele

900 m² oparkaniowa, ulica Promienista sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 345

Parcela

ogród, ul. Czesłowska na sprzedaż. Wiadomość Focha 66, Hylki. zdg 46 955

Willę

w wielkim ogrodzie owocowym, 5 pokoi kuchnia, łazienka, elektryczność, przytem 2 parcele, żelazne opłotowanie, ogród owocowy-warzywny sprzedam. Mosina, Lipowa 1. zdg 46 947

Willa

13 morg. letnisko, ogrodnictwo, blisko Poznania od właściciela. Wojciechowski, Poznań Fabryczna 1. zdg 47 311

Sprzedam

dom z ogrodem koło Poznania, 10 000 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 319

Nieruchomość

w śródmieściu, dwa fronty, sprzedaż korzystnie, pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 320

Kupię

małą willę ogrodkiem Puszczykowie. Puszczykowie, Mosina. Oferty cena pod zdg 47 248 Kurjer Poznański.

Willę

amortyzacyjna, dwumieszkańkowa komfortowa ogrodem sprzedam, wpłaty 27 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 415.

Kamienice

komfortowa poczetek Jeżyca sprzedam 145 000, wpłaty 100 000. Gruszczyński, Pocztowa 30. zdg 47 404

Poszukuję

kupna domu, willi przy wpłacie gotówkowej do 20 tysięcy. Pośrednicy wykluczeni. Wyczerpujące oferty Kurjer Poznański zdg 47 398

Kamienica

160 000, wpłaty 100 000, dochód 22 000. Bloch, Aleje Marcinkowskiego 15. zdg 47 073

Kupię

dom, parcele lub kilka mórg ziemi. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 452

Dom

dochód 4560 zł sprzedam. Kraszewskiego 2 — 8, godz. 3 — 5. zdg 47 587

8 mórg

ziemi, ładnie położone, przy Poznaniu, sprzedam korzystnie. Sobierajski, Dominikańska 3, tel. 24-42. Pg 5711-39.13.

Kamienice

z parcella, wpłaty 50 000 bez stempla sprzedam. Marsz. Focha 49 — 9. zdg 47 549

Kupię

kamienice handlowe punkcie Poznania, wpłacie 50 000. Spieszne zgłoszenia szczególnie Kurjer Poznański zdg 47 645

Willa

nowa, wpłaty 11 500 — 5800 — Informacje 3-5 — Szwajcarska 14 — 4. zdg 47 673

2. PIENIĄDZ

Tysiąc

spiesznie poszukuję, zastaw skład wartości 10 000. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 47 116

10 000

pożyczki na I hipotekę poszukuję na 3 lata. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdg 47 375

Szukam

finansisty, posiadającego własne ubikacje przemysłowe, maszyni budowane, nadające się na fabryczkę, centrum Poznania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 47 258

Wypożyczę

większą sumę pieniędzy pod zastaw biżuterii. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 666

250

pożyczki, dam zastaw, dobry procent. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 696

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Zakopane

Biuro Kubińskiego, Hotel „Morskie Oko”. Pensjonat murowany 20 pokoi, komfort, gotówka potrzebna 100 000 złotych. Pensjonat pierwszorzędna dzielnica, 24 pokoje, 40 000 złotych. ng 15 325

4. OSOBISTE

Unieważniam

zagubiony weksel w blanco 200 zł na Jana Wysockiego, Mosina. Żyranci — Franciszek Przybylski, Franciszek Nowicki, Andrzej Joachim. zdg 47 545

Zegarki

obraczki słubne i biżuteria. Wielki wybór i tania.

Stefan Hubert,
Poznań, św. Marcin 45
(po stronie Zamku).
ng 14 376

6. OŻENKI

Inteligentna

jedynaczka dwudziestoletnia umiłowaniem trzy pokojowym pozna zdecydowanego wojskowego, urzędnika. Cel matrymonialny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 46 957

Blondynka

lat 20, wyjdzie zamaż za inteligentnego pana do lat 35. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 381

Kawaler

lat 32, ślusarz, posiada 4000 zł gotówki, poszukuje panny religijnej z posagiem lub wżeni się; poważne zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 47 671

7. SPRZEDAŻE

Maszyny do pisania

nowe i okazjonalne z gwarancją

Kochanowicz S-ka

Plac Wolności 13 obok Komendy Policji. Pg 5695-38.61

Kwity lombardowe srebro, złoto kupuje

„Lamus”

Strzelecka 1. Pg 5 355-56 188

Samochodowe

części, używane, podwozia mleczarskie obecnie Dąbrówkę 38. dg 4058

Restauracja

dobrze prosperująca kompl. urządzeniem — mieszkaniem tania. — Garstka, Kreta 24. m. 8. zdg 47 159

Sprzedaz — Naprawa

wiecznych piór wszelkich systemów Skład Papieru — Montownia Wiecznych Piór — Józef Czosnowski — Poznań, Ratajczaka 2. „Asygnaty Kredyt” dg 3 104

Szkolne fartuchy

Mandurki — Berety — Koinierze marynarskie

Pończochy — rękawiczki

Swetry — Trykoty — Welny

B. Okopińska

Poznań, Pocztowa 1. dg 3 844

Pianina

nowe, używane gwarancja, dogodne warunki. Betting. Leszno. dg 3996

Drzewka i krzewy

duży wybór doskonałych lub pięknych i rzadkich gatunków i odmian, pewnie oznaczonych, zdrowych — obejmują dwa światy z wyszły z druku katalogi, które na żądanie wysła bezpłatnie Dyrekcja Ogrodów Kórnickich w Kórniku k/Poznań. dg 4037

Komisowa sprzedaż

mebli używanych kompletnych pokoi oraz oddzielnych sztuk skutecznie szybko tania, sumiennie tylko

Poznański

Dom Komisowy Dominikańska 3, tel. 24-42. Pg 5247-37.22

Marmury

białe i kolorowe Carrara, Przemysłowa 27. Tel. 60-49. dg 4076

Skład

kolonialny, mieszkaniem 1. 10, do wynajęcia. Zabikowo, pl. Wolności 2. zdg 44 527

Futro

damskie czarne eleg. nowe 195 zł sprzedam 16-18. Aleja M. Piłsudskiego 5 m. 5. zdg 46 986

Resztówka

160 pszenna zabudowania, inwentarze kompletne 45 000, wpłaty 25 000. — Kwiatkowski, Poznań — Działyńskich 10. zdg 47 331

Skład

towarów krótkich, galanterii, dwukondytorowej sprzedam. Adres wskazuje Kurjer Pozn. zdg 47 344

Urządzenie

drogeryjne sprzedam tania. — Edmund Głogowski, Znin. zdg 47 358

Wiertarka

transmisja kompletna, sztańca nożna, pila tarczowa do sprzedania. Solacz, Podolska 2. zdg 47 359

Samochód

otwarty 4-5 osobowy 32 konny tania sprzedam. Garaże „Polonia” Nr. 10, Drużbackiej 2, mieszkania 11-12. zdg 47 296

Kiosk

odstąpię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 282

Pianino

krzyżowe czarne Zimmerman tania sprzedam, Podgórną 6. m. 5. zdg 47 291

Skład

2 pokoje kuchnia 60 zł miesięcznie. Adres Kurjer Poznański zdg 47 297

Harmonjum

3 rejestry. Pełczyński, Grudnia 1. zdg 47 290

Rower

balonowy męski Spokojna 29. — m. 3. zdg 47 301

Mebie

najtaniej wprost z fabryki Szczaniecki Tama Garbarska 3. zdg 47 247

Łóżecko

Skarbowa 18 — 8. zdg 47 302

Kocioł

rury 400 m 76 mm centralne ogrzewanie jak nowe sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 395

Mebie

Baranowski Poznań Podgórną 13. Pg 3227-5

Parkietowe posadzki

dostarcza solidnie, fachowo znana firma

Koraszewski i Marweg

Poznań, Plac Wolności 14 a. dg 3239/40

Przepisowy płaszcz mundurowy gimnazjalny
polec. Fabryka Konfekcji damskiej
Wildowa - Syn
Wodna 1
n 14 378

Beczki dębowe

na 60 ltr.

Korkownica

do butelek w dobrym stanie na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 274

Kocioł miedziany

pobielany w dobrym stanie poj. 300 ltr. waga 50 kg.

Waga decymalna

używana 500 kg

Piecyk gazowy

okazały na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 272

Konie

wóz. Górna Wilda 92 zdg 47 425

Słoje do zapraw

szkło stołowe — szlifowane — porcelane — fajans

Najtaniej

C. Ratt, 27 Grudnia 4. zdg 47 564

Jadalka

różne meble używane. Adres wskazuje Kurjer Poznański zdg 47 460

Underwood

piszący. Szkolna 7/8 — 8. zdg 47 443

Skład

kolonialno-drogerijny w Lesznie dobrze prosperujący z mieszkaniem korzystnie sprzedam. Herman, Leszno, Rejtana 5. ng 15 237

Młyn

motorowy Poznań, okazja, z powodu stosunków rodzinnych sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 612

Skład

nabiału (owocu), Pocztowa 29. zdg 47 610

Magiel

prawie nowy natychmiast na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 47 590

Kurtkę

karakulową. Kraszewskiego 13 — 4. zdg 47 589

Skład

galanterii i towarów krótkich, ulica ruchliwa sprzedam — obok mieszkaniem komfort — dzielnica Łazarz. Oferty „Par” pod 56.192. Pg 5705-56.192

Skład

towarów krótkich i galanterii bez konkurencji mieszkaniem 2 pokoje kuchnia, łazienka — wszystko odnowione sprzedam. Oferty „Par” pod 56.189. Pg 5706-56.189

Chcesz jeszcze zaprawiać kup słoje

tylko w Hurtowni Porcelany Wrocławska 24. Tamże korzystnie: noże, widelce, porcelane, szklanki, najlepsze szkło. zdg 47 660

Jadalnie

dywan 4 x 3 Pierackiego 15 — 8. zdg 47 567

Platformę

recznokonna, tania. Wawrzyniaka 43 — 10. zdg 47 588

Skład

z urządzeniem, owarem lub bez, branży skórano-galanteryjnej, jedyny na miejscu, od 8 lat dobrze zaprowadzony, w mieście powiatowym 30 000 mieszkańców zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Poznański, Gniezno 153. ng 15 321

Dom

dwupiętrowy z woinem, większym mieszkaniem i śpiłczernem, położony w Gnieźnie przy ulicy Dąbrówki 26, należącej do spadku zmarłego Wollenberga, sprzedam z wolnej ręki najwięcej dającym. Taksa 28 300 zł. Oferty pisemne uprasza się do dnia 30 bm. Teodor Buczyński, kurator spadku, Gniezno, Łybińskiego 2. ng 15 318

Pianino

krzyżowe zagraniczne. Wrocławska 19 — 11. zdg 47 640

Maszyna krawiecka

najnowszy system tania. Staszyc 12 — 6. zdg 47 635

Kilka ładalek okazjynie

Gabinet nowoczesny kombinowany bardzo tania

Bilard francuski

okazjynie, Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pg 5712-39.14

Od zaraz

do oddania skład kolonialny z mieszkaniem Mosina, Słowackiego 11 informacja telef. 38-79. zdg 47 655

Piękny oryginalny

francuski salon

Ludwika XVI

bardzo zgrabny, dobrze utrzymany okazjynie, Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pg 5713-39.15

Dryling

dobrym stanie okazjynie. Zgłoszenia „Par” pod nr. 39.12. Pg 5710-39.12

Centrum

skład spożywczy, 25 lat w jednych rekach sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 548

Dubeltówka

16 Sauer Sohn Suhl trzema kolkami. Fr. Ratajczaka 17, m. 3. zdg 47 533

Kolonjalkę

przy Pierackiego sprzedam. — Adres Kurjer Poznański zdg 47 507

Samochód

limuzyna, ekonomiczny, dobry stan, tania sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 576

Korzystnie sprzedam zaraz moja dobrze zaprowadzona

Probiernię

restaurację śródmiejską, ruch targowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 575

Łuszczarkę

oraz inne maszyny, okazjynie — sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 47 698

Piekarnię

Samotna
dobrze polecona szuka stróżostwa za mieszkanie w willi. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 543

Poszukuje
2-4 pokoju kuchnia, czyste, pewny platnik, zaraz Bukowska 30. Artuch. zdg 47 672

Jednopoikojowego
mieszkania za rok zgory. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 669

14. ZAMIANA MIESZKANIA

Czteropokojowe
Łazarz na pięcypokojowe śródmieście. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 310

Zamienie
mieszkanie trzypokojowe z wygodami na dwupokojowe z wygodami. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 556

15. POKOJE UMEBL

Pokój
frontowy z utrzymaniem — bez. Kreta 22 — 8. zdg 46 431

Pokój
lub 2. umeblowane (częściowo) — elektryczność, małej sieni 2 osobom I. p. Górna Wilda 51. m. 3. zdg 47 343

Pokój
Poplińskich 12a. m. 15. zdg 47 354

Szkolna
10-12 frontowy — fortepian. zdg 47 214

Dwuosobowy
frontowy, elektryczność, pościel. Mostowa 4a — 7. zdg 47 295

Pokój
Wjazdowa 15/17 — 9. naprzeciw Uniwersytetu. od 3-6. zdg 47 314

Pokój
ładny — dwuosobowy. Grobla 17. m. 7. zdg 47 318

Jedno - dwuosobowy
wygodami. Skryta 14 — 7. zdg 47 322

Łakowa
16. m. 7. pan. zdg 47 323

Strzelecka
3. m. 5. zdg 47 324

Umeblowany
ładny, lazienka, inteligentnej osobie. Bukowska 31 — 11. zdg 47 304

Ładnie
umeblowany frontowy. Fredry 3 m. 9. zdg 47 305

Pokój
Słowackiego 39 — 4. zdg 47 340

Matejki
40 — 4. zdg 47 334

Rzeczpospolita
9 m. 14. zdg 47 336

Skarbowa
18 — 8. zdg 47 331

Komfortowy
Prusa 17. m. 7. zdg 47 336

Niekrepujący
Pierackiego 19 m. 6. zdg 47 419

Niekrepujący
używaniem kuchni. Seweryna Mielżyńskiego 22 — 20. zdg 47 413

Pokój
wynajęcia. Marcina 52/53 — 9. zdg 47 407

Ciepły
mily. Niegołęwskich 10 — 8. zdg 47 401

Pokój
panom. Mostowa 5 — 15. zdg 47 400

Ratajczaka
26 — 7 duży pan. zdg 47 459

Panienkę
wspólny. Półwiejska 3 m. 25. zdg 47 456

Mickiewicza
21/25. m. 1. większy jednoosobowy solidnemu panu. zdg 47 273

Pokoik
dla pana. Ska-bowa 15. m. 18. zdg 47 426

Frontowy
Strzelecka 20. m. 7. zdg 47 422

Komfortowy
dobrem utrzymaniem — bez. Marcina 2 — 6. zdg 47 558

Pokój
Stary Rynek 53 — 5. zdg 47 477

Frontowy
klatka. Grobla 17 m. 23. zdg 47 476

Grottgiera
14 — 3. zdg 47 471

Elegancki
jedno - dwuosobowy. słoneczny. frontowy, ciepły, odnowiony, obiadami. Wierzbicze 5 mieszkanie 5 4-8.30. zdg 47 442

Pokój
Pierackiego 8-12. zdg 47 440

Dwuosobowy
Małackiego 28 m. 15. zdg 47 493

Wspólny
2-3 osoby tanio. Marcina 38 m. 3. zdg 47 493

Grobla
5. m. 3. pokój umeblowany. zdg 47 677

Frontowy
łazienka, telefon. Skarbowa 7. mieszkanie 8. zdg 47 676

Szwajcarska
14 — 4. zdg 47 674

Dwuosobowy
Marsz. Focha 38 m. 10. zdg 47 494

Jasna
12 — 3 urzędnikowi. zdg 47 596

Staszica
19 — 6. zdg 47 595

Pokój
Orzeszkowej 5. zdg 47 594

Słowackiego
39 — 9. 3-4 panienkom obiadami. zdg 47 593

Nowomiejski
9. m. 7. jedno - dwuosobowy. całkowitem, częściowym utrzymaniem. zdg 47 553

Pokój
ładny, czysty. frontowy, światło elektryczne. Za Bramka 4. m. 5. zdg 47 528

Śniadeckich
24. m. 7. zdg 47 641

Próżny
Słowackiego 10 — 15 zdg 47 639

Słowackiego 3
29 — 10. zdg 47 632

Kwiatowa
9 14. zdg 47 634

Pokój
elektryczność. Pl. Bernardyński 4 — 8. zdg 47 621

Elegancki
1-2 osobowy wygodny, telefon, dobre utrzymanie. Plac Sapieżyński 4 — 4. zdg 47 665

Dwuosobowy
Jeżycka 45 m. 8 narożnik Mickiewicza. zdg 47 682

Dwuosobowy
panienkom. Matejki 66 m. 4. zdg 47 680

Słoneczny
jeden dwuosobowy utrzymaniem. bez łazienki, pianino. Wals Jagiełły 20. m. 10. zdg 47 654

Pokój
umeblowany centrum na biuro lub mieszkanie od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 661

Elegancki
dwuosobowy utrzymaniem Pocztowa 33 — 6. zdg 47 531

Elegancki
odnowiony, spokojny, ewent. obiadami i piętrem. Ratajczaka 11a m. 35. wchód 5. Ogładsz od 17 do 20. zdg 47 529

Niekrepujące
komfort pokoju duży jeden mniejszy łazienka. Gajowa 4 — 3. zdg 47 503

Dwa
łączone lub oddzielne utrzymaniem lub bez. Działyskich 9 m. 6. zdg 47 490

Klatki
utrzymaniem solidnemu. Woźna 18 — 7. zdg 47 498

Frontowy
Marsz. Focha 30 — 2. zdg 47 530

Frontowy
z utrzymaniem bez pianino. Półwiejska 21 — 11. zdg 47 605

Jedno -
dwuosobowy z utrzymaniem bez Półwiejska 21 — 11. zdg 47 604

Dla 1-2 nanów pokój umeblowany
do wynajęcia, blisko dworca i poczty. Gąsiorowskich 10 m. 8. zdg 47 693

Duży
frontowy słoneczny i jednoosobowy utrzymaniem. Kreta 23 m. 7. zdg 47 699

Dwuosobowy
Ogrodowa 13 — 15. zdg 47 686

Przyjezdny
Wrocławska 13 — 11. zdg 47 685

Wielkie Garbary
4 — 8. zdg 47 683

16. SZUKA POKOJU

Próżnych
1-2 pokój Wierzbicze lub przyległe poszukuje roduństwa, pewni platnicy. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 184

Studentka
szuka pokoju w śródmieściu do 30 zł. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 47 352

Pokoju
czystego, elektryczność (prąd zmienny) blisko centrum szuka urzędnik. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 273

Pokoju
poszukuje małżeństwo 2 dzieci. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 47 315

Młode
małżeństwo poszukuje 2 czyste umeblowane pokoje z wygodami. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 316

Pani
szuka niekrepującego w śródmieściu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 493

Próżnego
samotna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 335

Student
poszukuje pokoju. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 390

Pokoiku
niekrepującego poszukuje pan z własną pościelą do 15 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 394

Pokoju
w śródmieściu 20. — zł Zgłoszenia Kurjer Poznański 47 418.

Poszukuje
większego pokoju umeblowanego niekrepującego. — ewentualnie klatki biurkiem, używaniem telefonu parter lub pierwsze śródmieście. Oferty Kurjer Pozn. zdg 46 963

Niekrepującego
dwuosobowego lub dwa jednoosobowe. panowie. Jeżyce-centrum. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 264

Urzędnicza
skromnego spokojnego. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdg 47 550

Pokoju
do 25 zł mieszkalnie. Urzędnicza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 530

Umeblowanego
ładnego 30 złotych pan. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 690

17. LOKALE

Lokale
duże, jasne, Stary Rynek I. p. najlepsze położenie, wydzielony gospodarz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 46 913

Skład
Żydowska 36 narożnik Wielkiej na magazyn mebli od 1. 10. do wynajęcia. Zgłoszenia K. Lodi św. Marcin 33. 2-3. zdg 47 363

Do wynajęcia
obszerne ubikacje nadające się na lokale biurowe, położone na jednym z placów w centrum miasta — parter i pierwsze piętro z wewnętrzną klatką schodową — centralne ogrzewanie od 1 października 1935 Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 47 252

Pracownia obuwnicza
bardzo dobrze zaprowadzona — kompletne urządzenie sprzedam zaraz. Poznań. Matejki 50. zdg 47 614/5

2
ubikacje handlowe najchętniej na prasownię lub inne odstąpię. Libelta 13 — 2. zdg 47 408

2 składy
mieszkaniami wynajmę. Chocimska 60. zdg 47 194

18. DZIERŻAWY

Rzeźnictwo
z urządzeniem elektrycznym w większym mieście zaraz do wydzielania. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 46 327

Wydzielnię
składzik od gospodarza, branza, owocarnię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 289

Dzierżawa
1500 gorzelnia kompletna korzystnie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 47 329

Mam
kilka garaży maszynowo budowlanych, centrum, do wynajęcia. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 47 259

Skład
kolonialny, Włda wydzielnię mieszkaniami, obiekty 2400. Sowiński, Garniearska 2. zdg 47 518

Skład
kolonialny 3 pokoje Starym Rynek, obiekty 5 000. Sowiński, Garniearska 2. zdg 47 517

Dzierżawa
1500 domena, zabudowania, inwentarze kompletne, gorzelnia, szosa, przebieg 75 000. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 47 514.

Piekarni
celm dzierżawy poszukuje w mieście małym lub powiatowym. Zgłoszenia W. Rajewicz, Janówiec p. Żnin. zdg 47 650

22. ZGUBY

Obrączkę ślubną
monogram I. Cz. łaskawego znalazę u-rasam w wyrobie. Al. Marsz. Pilsudskiego 5 — 17. zdg 47 492

23. ROZMAITE

Bacność
Wykonuje wszelkie reparacje w marmurze i odnawiam stare pomniki po niskich cenach. St. Zielinski ul. Dabrowskiego 88. m. 22. zdg 47 245

Przepisuje
maszyną — powiela — najtaniej. „Emjot“, dr 3523

Futerka
Zakopiańskie, dziecięce, damskie, męskie wielki wybór, ceny niskie Bazar Ludowy. Aleje Pilsudskiego 9.

Panie
zainteresowane przyjmują, udzielam porad pomocy. Akuszerka Kowalewska, Łakowa 14. zdg 46 194

Jako zaprzysiężony biegły spraw samochodowych
obwód Sąd Apelacyjny Poznański wykonuje orzeczenia, tak-sacje, kosztorysy sprawach wypadkowych, procesowych. Pniewski, Mickiewicza 20 — 3. zdg 47 353

Pielęgniarka
wychowawczyni przyjmuje prywatnie niemowlęta do lat 3. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 313

Chłopca
3 tygodniowego oddam na własne zamówienie rodziny. — Oferty Kurjer Poznański zdg 47 256

Elektrotechnik
bezrobotny wykonuje solidnie i bardzo tanio w miejscu i prowincji, znajduje się w bardzo krytycznym położeniu, prosi li-bościwoy o poparcie. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 604.

Jeżeli
fotografie to tylko Fotoexpress, św. Marcin 6. zdg 47 577

24. NAUKA

Wyższe kursy języka angielskiego
pod protektorem Towarzystwa Polsko-angielskiego rozpoczynają się 1 października. Pięty rok istnienia! Kierownik: Dr. Arend, B. A. (Lond.), lektor uniwersytecki. Zapisy codziennie piątek — ósmej Rzeczypospolitej 9 (Szkola im. Kopernika), 27 Grudnia 5 — m. 8. zdg 4 150

Młoda
matura, francuskim, niemieckim, prawem nauczania przyjmie jakakolwiek posadę biurową, nauczycielki, udzieli korepetycji zakres. gimnazjum lub konwersacji, dobrze tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 198.

Szkola tańców.
Szorskiego, Pierackiego 12. tel. 58-08. zdg 47 128

Pięknie
pisać nauze i kuku lekcjach. — Gniatczyńska, Długa 11. zdg 46 950 1

Kursy Kroju
Świętokrzyski zdg 46 980/1

Kursy
stenografii pisania maszyną księ-gowość Tyran-Zaworskiej, Strze-lecka 35. zdg 40 397

Studentki
udzielają korepetycji, wszystkie przedmioty Samopomocowa Or-ganizacja Studentek, Al. Pilsud-skiego 7, pokój 2. zdg 41 613

Angielskiego
niemieckiego kurs. Małe Garbary 2, godz. 20-22. zdg 45 006

Szkola tańców
Szczyrkówny zdg 47 341

Kto
udzieli lekcji fortepianu, również francuskiego, Stanisławski, Ko-nopnickiej 11. zdg 47 236

Niemieckiego
udziela za obiad. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 328

Lecey
gry fortepianowej, franc., niem., udzielam gruntownie. Niegołę-wskich 10 — 8. zdg 47 402

Kursy Handlowe
Preissa zdg 47 453

Szkola Tańców
Śledzińskiego zdg 47 453

Początkujący
kurs 1 października Strzelecka 3 zdg 47 500

Kursy Handlowe
Ludomira Sawickiego Plac Wolności 2 m. 8. Nowy kurs 1 pa-dziernika. zdg 47 616

25. MUZYKA

Planina
dobre, solidne o ładnym tonie, niedrogie, można nabyć na korzy-snych warunkach jedynie w fir-mie „Lira“, ul. Podgórna 14. zdg 4065

Wyższa szkoła śpiewu
Helena Dutkiewicz, dypl. prof. śpiewu konserwatorium Drezdeń-skiego. Metoda „Bel canto“ sław-nych metrow. Pierackiego 8-12 zdg 47 284

Duet
z acordeonem od 1 przyjmie — Mettler, ul. Noskowskiego 3. zdg 47 308

Szkola Muzyczna
Chopina zdg 47 284

27 Grudnia 19 — przyjmie każ-dego czasu uczniów, początku-jących — zaawansowanych. zdg 47 635/6

Marja Szczerbińska
pianistka dyplomowana — lekcje gry fortepianowej zdg 47 414

Wielkopolska
Szkola Muzyczna zdg 33 790

Pianista
harmonjum potrzebny od 1. 10. Hotel Europejski, Ostrów Wlkp. zdg 15 324

Jazzbandzista
śpiew wolny zaraz lub od 1. 10. Zgłoszenia Agencja Kurjera Po-znańskiego Leszno. zdg 15 323

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla posu-kujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Służący
młody, żonaty, pierwszorzędne kwalifikacje, świadectwa referen-cje arystokratycznych domów — poszukuje posady służącego lub woźnego. Kaucja 1 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 210

Ekspedjentka
działa branży rzeźniczek posu-kuje posady na prowincji. Zgło-szenia „Dzielnia“ Kurjer Poznań-ski, Gdynia. zdg 15 310

Gorseciarka
działa poszukuje jako samodziel-na posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 131

Inteligentna
zaufana, zna szycie, trochę ro-bótki, szuka posady do składn, dzieci, samotnej pani lub innej. Zgłosz. Kurjer Poznański zdg 47 063

Starsza panna
szuka posady gotowaniem do wszystkiego do samotnej osoby zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 47 027

Blawatnik
młody z dobrem świadectwem, je-zyk polski, niemiecki, poszukuje posady zaraz lub później Łaska-we zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 47 115

Wdowa
po inżynierze, lat 50 równego charakteru, obowiązkowa, gospo-darna, obecnie zarząd większego domu lub pensjonatu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 45 716

800 zł
kaucji złoży pomocnik kupiecki za posadę inkasenta, magazynie-cza lub kierownika. Oferty Kurjer Poznański zdg 46 640

Stolarz
na meble i trumny samotny 1 rok praktyki poszukuje pracy od za-raz. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 336

Kasjer - ksiązkowy
z dokładną znajomością książk. Włkn. Izby Rolniczej, samotny, poszukuje odpowiedniej posady na majątku od zaraz lub później. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 47 334

Służąca
uczciwa poszukuje posady z go-towaniem do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 474.

Dziewczyna
z prowincji szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 515.

Dziewczyna
uczciwa skromna szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 454

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem do broni, świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 444

Posługaczka
uczciwa szuka posługi od 1. 10. z praniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 513

Posługaczka
na cały dzień poszukuje posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 509

Dziewczyna
pierwszorzędnie polecona, czysta przyjmie posadę od 1. paździer-nika do dziecka lub mniejszej ro-dziny. Zna trochę gotowania. Po-sciel własna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 47 613.

Dziewczyna
poszukuje posady do dzieci z szy-ciem lub wszelkich prac. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 611

Pracznia
z dobrami świadectwami poleca się. Strumykowa 32 m. 10. zdg 47 608

Osoba
w starszym wieku, lepszego do-mu dobrze polecona, uczciwa, akurata poszukuje zajęcia goto-wania, szycia jako przychođnia — stale. Zgłoszenia Kurjer Po-znański zdg 47 606.

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego, ukończyła kurs pielęgnacji nie-mowląt, skromne wynagrodze-niem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 350

Ksiązkowa
samodzielna z dłuższą praktyką pisać na maszynie niemieckim w słowie i piśmie z znanom, w sprawach podatkowych, ubezpie-czeniowych przyjmie od 1 paź-dziernika stosowną posadę. Mie-scowość obojętna. Pierwszorzędne świadectwa i referencje. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 355

Posługaczka
młodsza, uczciwa, pracowita, po-szukuje posługi od 1. Oferty Kur-jer Poznański zdg 47 361

Technik
budowlany po wojsku szuka po-sady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 285

Posadę
do wszystkiego lub posługi na cały dzień szukam. Oferty Kur-jer Poznański zdg 47 286

Kucharka
dobrem gotowaniem szuka po-sady. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 366

Posługaczka
uczciwa poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 370

Dziewczyna
z prowincji z gotowaniem szuka posady od 1. 10. 35. u samotnego państwa. Zgłoszenia Słowackie-go 23. m. 5. zdg 47 371

Panna
prowincji, dobram szyciem i kro-jem szuka posadę panny, służa-czej, pokojowej lub do składn. — Zgłoszenia Słowackiego 23. m. 5. zdg 47 372

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem do wszyst-kiego szuka posady od 1. 10. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 374

programy radiowe

WARSZAWA

Środa, dn. 25 września 1935 r.
6.30 audycja por.; 12.03 dziennik 12.15 „Madra i niemadra miłość macierzyńska“ — pogadanka; — 12.30 koncert solistów; 13.25 — chwila dla kobiet; 15.15 giełda i wiadomości o eksporcie; 15.30 mu-zyka lekka; 16.00 gronie nasze, gronie hej! — pogadanka; 16.45 rozmowa muzyka ze słuchaczem radia; 17.00 „Na białoruskich ro-istach“ — Reportaż; 17.15 koncert 17.50 „Świat się śmieje“; 18.00 koncert; 18.30 skrzynka ogólna; — 18.45 muzyka lekka; 19.00 poza-danka rybacka; 19.10 program; 19.20 koncert; 19.35 sport; 19.50 „Jak wieś żywi miasto“; „Mie-ko“ — reportaż; 20.00 muzyka lek-ka; 20.45 dziennik; 21.00 IV aud-ycja z cyklu „Współczesne Fryde-ryka Chopina“ (1810-1849); 21.35 „Znamiona polskośći Conrada“; 21.50 „Współczesne metody lece-znia malarii“; 25.05 muzyka ta-neczna.

życie kulturalne Poznania: 18.45 muzyka operetkowa z Lipska; 22.15 wiadomości olimpijskie na wszy-stkie rozgłoszenie niemieckie. Lon-dyn — 20.40 kompozycje Bacha; Motela — 20.30 koncert ork-woisk; 22.00 muzyka taneczna. — Budapeszt — 20.30 rec. fortep.; 21.30 muzyka cygańska; 22.10 „Noc w Budapeszcie“, Beromuen-ster — 20.25 Pella i Jodlerów; 20.40 fragm. z „Chella“ Doretta; 21.10 muzyka czeska. Sztutgart — 20.45 muzyka gitarowa; 21.00 słuchowi-sko; 23.00 koncert popularny; 0 do 2 muzyka operowa z udz. soli-stów, Wiedeń — 20.30 koncert symf.; 22.10 i 23.10 koncert popu-larny; 23.45 muzyka taneczna. Florencia — o Mediolan, Praga 12.30 koncert popularny; 15.00 mu-zyka Schuberta, Liszta i Dworaka; 16.30 koncert; 21.25 koncert; 21.25 koncert symf. Lyon — 20.30 ko-medja. Kolonia — 22.30 koncert kameralny i wokalny. Sztokholm p. Motela. Rzym — 21.15 koncert symf. Monachium — 20.45 mu-zyka Mozarta, Haydna i Beethove-na. Mediolan — 20.40 „Sześciu oszustwo“ komedia muzyczna Rossignego oraz „Stotolino“ op. Ferrari-Trecate’a, Tulusa — 21.00 koncert Bizeta. 21.35 potpourri; 21.45 „Dwóch pod kwiatami“ opt. Benatzkyego; 22.15 do 0.30 roz-maitości muzyczne. Wrocław; — 21.00 H. Buchal; symfonia nr. 3 c-moll; 22.30 muzyka taneczna. Kopenhaga — 21.15 muzyka islandzka; 22.25 muzyka kameral-na; 23.05 taneczna

POZNAN

Środa, dn. 25 września 1935 r.
Poznań — 6.30 aud. por.; z Warsz.; 7.50 program; 8.00 z War-szawy; 11.57 z Warsz.; 12.15 pog.; „Madra i niemadra miłość macie-rzyńska“; 12.30 z Warsz.; 13.30 muzyka lekka oraz smf. z pływ; 15.15 giełda; 15.25-18.30 z Warsz.; 18.30 skrzynka dla dzieci; 18.40

ZAGRANICZNE

Środa, dn. 25 września 1935 r.
Radio-Paris — 20.45 słuchowi-sko. Kw-hausen — 12.00 muzyka operowa i kameralna z pływ; 14.00 rozmaitości muzyczne; 15.15 utwo-ry Chopina w wyk. Szpinalskiego; 16.00 koncert popołudniowy; 18.00 muzyka na czelo; 19.00 muzyka na dwóch fortepianach; 20.15 au-dycja państw na wszystkie roz-głoszenie niemieckie; 20.45 audycja

Lokale handlowe

5 pokoi na I ptr. przy ul. Wielkiej, ewtl. na mieszkanie, zaraz do wynajęcia

Zgłoszenia piśmienne do Kurjera Pozn. pod ng 15 315

Urządnic gospodarczy

kawaler, lat 40 z szkoła rolnicza, 8 letnia praktyka, doświadczenia szuka posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 47 809

Pisarz - urzędnik

gospodarczy, lat 33, kilkoletnia praktyka, znający księgowość, szuka posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 812

Młodsza

poszukuje posady do południa. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 825

Uczciwa

dobre świadectwa, młodszy dom do wszystkiego, dzieci lub posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 827

Biegła

maszynistka szuka posady. Miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 233

Służąca

wiejska uczciwa do gotowania i 10. szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 250

Dziewczyna

młodsza z rodziną od 1. 10. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 246

Szukam

posady z gotowaniem do wszelkiej pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 353

Dypl. pielęgniarka

muzyczna, szczerą, polskiem i niemieckim szuka posady do dziecka lub starszych. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 260

Zadać w aptekach i drogeriach Fabryka UNIFORM, Poznań, ng 14 874

TEATRY

Poznań, wtorek, 24. 9.

TEATR POLSKI — Dziś „Intryga i miłość”, gościnny występ Ludwika Solskiego.

TEATR NOWY — Dziś „Sesamie, otwórz się!”

CYRK STANIEWSKICH: Dziś: 2 przedstawienia o godz. 4.30 po poł. i 8.30. Popoł. ceny od 50 gr.

KINA

Poznań, wtorek, 24. 9.

APOLLO: „Mężowie do wyboru”.

CORSO: „Miasto pod Terorem”.

GONG: „Czy Lucyna to dziewczyna?”.

GWIAZDA: „Złodziej serc”.

METROPOLIS: „Audycja w Ischlu”.

OSWIATOWE T. C. L.: — „Drewniane krzyże” oraz „Czarowni sen”.

RENAISSANCE: „Dzielnego chłopca” oraz „Synowie Pustyni”.

SLONCE: „Sequoia”.

SWIT: „Poco pracować” z Filipem i Flapem.

TECZA-Lazarz: „Wyspa Skarbów”.

TECZA-Wilda: „Wonder Bar”.

WILSONA: „Gorzka Herbatka Generala Jen”.

Gieśla

działny poszukuje pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 108

Kucharka

przyjmuje posadę do wszystkiego Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 137

Praktykantka

biurowa pisząca biegle na maszynie Miejska Szkoła Handlowa poszukuje pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 136

Bufetowa

poszukuje posady na prowincji. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 135

Wiejska

dziewczyna, starsza, uczciwa, religijna, skromna szuka posady. z gotowaniem w mniejszym spokojnym domu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 173

Dziewczyna

do wszystkiego z gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 46 928

Posługaczka

poszukuje posady całodzienniej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 46 940

Nauczycielka

abow. Urszulanek, język niemiecki poszukuje posady. Zgłoszenia „Par.”. Teruń pod „Nauczycielka”. Pg 5698-64.116

Prasowaczka

szuka posady w domu poza dom. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 118

Ogrodnik

kawaler, lat 33, samodzielny, poszukuje posady. Łaskawe oferty do Kurjera Pozn. zdg 47 114

Ogrodnik-podwórzowy

lat 32. — 14 lat praktyki. samotny, dzielny fachowiec specjalności warzywnictwo, szkółkarstwo, kwiatarstwo, bartnictwo oraz obsługa pałacowa, bardzo dobre świadectwa poszukuje posady na majątku od 1. 10. lub później. — Oferty uprasza do Kurjera Poznańskiego zdg 47 118

Kucharka

starsza, skromna, uczciwa poszukuje posady do wszystkiego. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 100

Gospodyni

samodzielną zna dobre gotowanie, zaprawianie, nowoczesny chów drobiu, ogrodnictwo, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 097

Służąca

poszukuje posady do wszelkich prac domowych zaraz lub 1. 10. 1935. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 47 047

Uczciwa

dobrem gotowaniem, świadectwami i językiem polskim niemieckim słownie piśmennie poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 031

Posługaczka

czysta, uczciwa pracownica poszukuje posady na popołudniu lub na cały dzień od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 030

Krawcowa

szuka pracy po domach, dobrem szyciem, krojem specj. płaszcze. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 020

Dziewczyna

z gotowaniem, dobre świadectwa, szuka posady, dobrym domu. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 089

Wdowa

w średnim wieku szuka zajęcia u starszego państwa lub samotnej osoby Adres wskazuje Kurjer Pozn. zdg 5699-64.115

Pisarz

młodszy urzędnik kawaler, lat 25 4 lata praktyki, szuka posady za skromnym wynagrodzeniem. — Wrzesnia 11 Poste-restaurant. zdg 46 971

Książkowy

samodzielny bilansista również zakłada reguluje księgi handlowe rolnicze korespondent polsko-niemiecki pisze maszyną dobre świadectwa szuka posady książkowego lub kasjera. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 46 943

Inteligentna

uczciwa, lat 24, zna co do wszystkiego gotowania i prace domowa szuka posady do dzieci lub starszych państwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 009

Student

rolnictwa U. P. szuka rocznej praktyki na majątku. Proszę o podanie warunków. Oferty Kurjer Pozn. zdg 46 931

Młody

żonaty człowiek, który znajduje się w bardzo krytycznym położeniu poszukuje jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 46 924

Dziewczyna

uczciwa, czysta, samodzielnie gotowaniem do jednej lub dwóch osób 1. 10. szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 018

Gospośia

inteligentna wszelkich prac dołowych poszukuje posady do samotnej osoby. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 106

Dziewczyna

poszukuje posady z długoletnimi świadectwami do wszelkiej pracy od 1. 10. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 597

Panienska

z prowincji z doświadczeniami poszukuje posady z całkowitym utrzymaniem do piekarni lub cukierni. Miejscowość obojetna. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 47 520

Dziewczyna

z prowincji uczciwa, pracowita, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 642

Bufetowa

szuka posady na prowincji. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 658

Dziewczyna

uczciwa z gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego od 1. 10. 35. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 628

Dziewczyna

uczciwa szuka posady do wszystkiego. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 47 627

150,—

kanceli na posadę ekspedjentki. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 667

Nauczycielka

wychowawczyni z bardzo dobrymi świadectwami, znajomość higieny i robotek, przyjmie posadę wychowawczyni. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 47 604

Destylator-Winiarz

biegły handlowiec, dzielny ekspedient, 15 lat praktyki, ostatnio 10 lat w jednym przedsiębiorstwie, poszukuje posady, chętnie dysponenta w większym lokalu, może złożyć kaucję. Łaskawe oferty uprasza Kurjer Pozn. zdg 47 649

Dziewczyna

uczciwa, pracowita szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 681

Ogrodnik

kawaler lat 29 szuka posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 651

Marszantka

samodzielną dłuższą praktyką — poszukuje zaraz posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 662

Krawcowa

z szyciem, krojem, model szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 541

Szukam

posady w pobliżu Chwaliszewa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 540

Krawcowa

bardzo dobra, tania poszukuje posady wyjazd na wieś. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 534

Pracznia

szuka prania. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 47 573

Inteligentna

średni wiek poszukuje do zarządu domem pielęgnacji chorej małe wynagrodzenie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 571

Panienska

ukończona szczerą przyjmie posadę do dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 566

Dziewczyna

z prowincji z gotowaniem dobrymi świadectwami szuka posady do wszelkich prac domowych. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 692

Urzędnik samorząd.

kilkoletnia praktyka, biegły maszynista poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 647

Kierownik cegielni

o wyższym wykształceniu fachowym, 25 lat samodzielnej pracy w dużych przedsiębiorstwach, zmieni posadę teraz lub później na samodzielnie stanowisko w zakładach ceramicznych. Oferty uprasza Kurjer Pozn. zdg 47 646

27. WOJ. MIEJSCA

Aplikanta

na bezpłatną praktykę przyjmie adwokat dr. Auich, Zakopane. ng 15 394

Kucharka

potrzebna. Strzelecka 31. Restauracja. zdg 47 691

KOLA ERBE

przy zmęczeniu fizycznym i umysłowym

Nauczycielka

wychowawczyni prawem nauczania młoda do 2 chłopców potrzebna. Rzeczpospolitej 3 m. 5. zdg 47 657

Potrzebna

młodsza służąca z gotowaniem na cały dzień bez spania. Kwiatowa 6 m. 4. zdg 47 505

Potrzebne

pokoju, dziewczyna z dobrego domu, co do wszystkiego. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 47 186

Ekspedjentka

rutynowa na wyjazd z branży cukierniczo - piekarskiej do lat 24. Zgłoszenia od 5-7 Szkoła 78 — 8. zdg 47 570

Ekspedienta

wzgl. spółnika do dobrze prosperującej firmy z gotówką 500 złotych zaraz. Adres Kurjer Pozn. zdg 47 668

Lekarz (rka)

dentysta, dobra sła. potrzebny zaraz, wynagrodzenie 250 zł. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 47 112

Poszukuje

sie praktykanta z ukończoną Szkołą Rolniczą i odbytą służbą wojskową. Oferty kierować do majetności Zrenica, pow. Środa. ng 15 260

Uczeń

z Szkołą Handlową może sie zgłosić. Adres wskazuje Kurjer Pozn. ng 15 288

Fryzjerka

lub kursistka potrzebna. Rynek Śródecki 9. zdg 47 332

Bufetowa

z kaucją, bufet własny rachunek Pocztowa 23, m. 1. zdg 47 337

Biurowa

posada inteligentowi za wypożyczenie 1.000 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 339

Lekarz - dentysta

lub dentysta może sie natychmiast osiedlić. Pewna egzystencja. — Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 47 281

Służąca

potrzebna zaraz. Poplińskich 1 a, m. 4. 9-11. zdg 47 367

Bufetowa

przystojna obsługa gości prowincji natychmiast. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 255

Nadzorczy

do nadzoru pracowni fabrycznych (40-50) energiczna, inteligentna. Oferty pisemne do Kurjera Pozn. zdg 47 269/70

Kucharka

potrzebna od października, gotowanie pierwszorzędne. Zgłoszenia pisemnie Bytyni - dwór, pow. Szamotyły. dg 4183

Inteligentnej akwizytorki

poszukuje poważna firma. Zgłoszenia piśmienne Kurjer Pozn. zdg 15 316

Dentysta

uprawniony poszukiwany mężczyzna. Warunki — Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 406

Robotnik

z kaucją potrzebny zaraz. Adres wskazuje Kurjer Pozn. zdg 47 457

Służąca

prowincji, gotowaniem, wszystkim 1. 10. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 263

Posługaczka

potrzebna w godz. 12-16. Wino-grady 87 (przy Szlagu). zdg 47 485

Fryzjerska

uczennica z dobrego domu potrzebna, nauka bezpłatna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 480

Humor zagraniczny

Proszę zdjąć kapelusz!

Dziękuję —

??!!

(Trib. JIL. — Rzym). S. F.

Co futro — to Edmund Rychter — co palto — to Edmund Rychter — co ubranie — to Edmund Rychter Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata

na miesiąc październik 1935 r. za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji z 3,20, w agencjach w mieście z 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu z 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie z 4,14, kwartalnie z 12,40, pod opaską miesięcznie w Polsce z 7,50, w innych krajach z 9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72.

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr., na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr., przed wiadomościami potocznymi 200 gr. od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża. Do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 11.00, większe dłuższe według możliwości. Drobne ogłoszenia najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówki; słowo nagłówek. (tłuste) 25 gr., każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada. część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości. P. K. O. Poznań nr. 200 149